Anul XIII.—No. 765 | 5 Bani în toată țara 5 | Miercuri, 4 Ianuarrie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

UN SACRIFICIU OMENESC. — (Vezi pag. 5496).

UN SACRIFICIU OMENESC

Anul trecut—istoriseşte lordul Burkins prietenului săŭ Masbury — am fost în Indiĭ, după cum ştiĭ. După multe noptĭ petrecute în şleping, vre-o două vânătorĭ de tigriĭ preparate dinainte, m'am oprit la Yeypor.

Yeypor e un oraş feeric şi ca o adevărată oază în India infometată. Din toate părţile nu auzĭ de cât teribilul cântec al foameĭ şi pretutindenĭ întâlneştĭ schelete viĭ. Mie îmĭ plăcea să mă plimb afară din oraş să vizitez templele, moscheele, ruine splendide şi înfricoşetoare. Mergeam câte odată întovărăşit de călăuză, uneorĭ singur, ceia ce îmĭ plăcea maĭ mult.

De maĭ multe zile doream să petrec câteva ore într'un templu, părăsit în aparenţă. El era dedicat, după cum mi se spusese, zeuluĭ morţeĭ, Yama. Edificiul apărea lugubru.

Intr'o noapte, plictisit de insomnie, mă deşteptaĭ înainte de a se face ziuă şi pornii afară din oraş. Se făcea ziuă şi soarele apărea la orizont. O tăcere apăsătoare domnea pe toată întinderea. Mă oprii în maĭ multe rândurĭ. Mărturisesc sincer că aveam dorinţa să mă reîntorc. Pentru noĭ occidentaliĭ, e un fel de sacrilegiŭ să pătrunzĭ în aceste sanctuare. Dar voiam cu orĭce preţ să mă urc până sus în templu, pe sub terasele nesfârşite.

De o dată mi se păru că aud un galop de cal. Intorcând capul zăriĭ un cavaler, pe urmă doui, treĭ, opt în total. Fiecare dintre eĭ ducea o femee legată sdravăn şi atârnată de calul săŭ. Da, am văzut aceasta, şi inima încetă un moment să maĭ bată. Atâta îndrăsneală mă înmărmurise şi mă indignase în acelaş timp.

Doream să ştiŭ unde se duc aceĭ oamenĭ şi mă luaĭ după dânşiĭ. Puseĭ mâna în buzunar ca să mă asigur că am asupra mea revolverul. Cavaleriĭ intraseră în templul luĭ Yama. Avuĭ un moment de nehotărâre.

Templul avea în părţile superioare maĭ multe ornamente cu găurĭ prin care te puteaĭ uita foarte bine înăuntru. Spectacolul ce se înfăţişa priviriĭ mele fu curios la început: o simplă ceremonie religioasă.. Dar curând îmĭ înăbuşiĭ un strigăt de oroare. Ceea ce preparaŭ Hinduşiĭ în misterul ruinelor nu era de cât un sacrificiŭ omenesc! In jurul zeilor uriaşĭ sculptaţĭ: Parvati, Mina, zeiţa cu ochiĭ de peşte, Garesa, zeul cu capul de elefant, Siva distrugătorul, se afla alţĭ vre-o sută de zeĭ.

In faţa mea, pe un altar de marmură, se aflaŭ nouă oamenĭ goĭ până la mijloc. Fruntea lor rasă purta un semn roşu şi mâinele păreaŭ pătate de sânge.

Pe jos eraŭ presărate o mulţime de florĭ roşiĭ şi albe.

In mijlocul unuĭ grup, zăriĭ pe nenorocitele femeĭ. Ele se sbăteaŭ zadarnic în legăturile care le paralizaŭ mişcările. Călăiĭ rămâneaŭ recĭ la toate rugămintele lor. Se aflaŭ printre eĭ Hinduşĭ bogaţĭ cu turbane strălucitoare, ţăranĭ, negri.

Nu ştiam căreĭ secte aparţin aceştĭ mizerabilĭ, dar privind maĭ bine, observaĭ o statue mică îmbrăcată în roşu. Un tam-tam imens era pus la picioarele sale. Atuncĭ recunoscuĭ acea divinitate aproape informă pe care o maĭ văzusem în templele sinistre. Era băutoarea de sânge, oribila soţie a zeuluĭ Morţeĭ, nesăturata Kali!...

Văzuĭ pe un bătrân apropiindu-se de altar, spre a oficia de sigur. El ridică spre zeiţe mâinile sale osoase şi în urma sa toţĭ ceĭlalţĭ se prosternară la pământ.

In urmă, la un semn al bătrânuluĭ fanatic, douĭ oamenĭ robuştĭ luară pe una din femeĭ şi o culcară pe marmură, în faţa altaruluĭ.

Mizerabiliĭ! Nicĭ nu visaŭ că o privire străină urmăreşte toate riturile înspăimântătoruluĭ lor cult.

Cu ce oroare asistam la acest spectacol! Printre victime, zărisem o femee albă, cu părul auriŭ. Aşa dar, o Engleză, o femee de rasa mea, va pieri sub ochiĭ meĭ!

Atuncĭ, nu maĭ esitaĭ. Aveam de îndeplinit o datorie, datoria orĭcăruĭ bun cetăţean englez. Alergaĭ ca un nebun spre intrarea templuluĭ şi fără să mă gândesc că mă expun la o moarte sigură, mă repeziĭ spre grupul Hinduşilor.

— Opriţi-vă, strigaĭ eŭ cu o voce tunătoare, opriţi-vă canaliilor! nu luaţi viaţa acestor inocente!!

In acelaş timp îndreptaĭ arma spre unul din Hinduşi. Se făcu o mare zăpăceală în grup. Unul din eĭ se întoarse repede spre mine şi într'o englezească corectă, îmĭ spuse:

— Nu trage! Eştĭ nebun?

Pe urmă adresându-se unuia din spatele meŭ, îĭ zise:

— Opreşte aparatul, d-le Robinson, filmul s'a stricat!

Mă întorseĭ şi văzuĭ atuncĭ un individ îmbrăcat în costumul colonial modern şi aproape de el se afla un aparat cinematografic!...

— Cum? exclamă lordul Burkins, sărind după scaun.

— Da, dragul meŭ. Hinduşiĭ, victimele, preotul, cavaleriĭ, făceaŭ parte dintr'o trupă de artiştĭ angajaţĭ să pozeze scene hinduse într'un decor adevărat. Eĭ veneaŭ aci dimineaţa spre a nu fi deranjaţĭ de indiscreţĭ şi intervenţia mea ridicolă i-a silit să facă o ruptură deplorabilă în curioasa reconstituire a sacrificiuluĭ zeiţeĭ Kali".

Iată, dragul meŭ, ce fac din vechile temple ale Indieĭ, invenţiunile moderne!

,,Ce zicĭ de păţania mea, Burkins?

— Zic că aşĭ da bucuros două sute de livre spre a vedea figura ta pe film, răspunse tânărul lord, râzând cu hohote!

C. Arghir.

TEMPLELE JAPONEZE

Acum treĭ anĭ eşise vestea că guvernul japonez, din cauza unuĭ deficit de câte-va milioane, făcuse proiectul de a pune mâna pe comorile templelor şi mânăstirilor budiste. S'a văzut însă în urmă că sgomotul era dat de adversariĭ guvernuluĭ.

Poporul japonez a rămas cu totul pios. Aceasta se poate judeca vizitând, nu intereseză în ce zi, nenumăratele temple din oraşele imperiuluĭ.

La Kyoto, vechia capitală a Japonieĭ, decăzută din rangul săŭ în profitul luĭ Tokyo, templul cel maĭ cunoscut este acela al luĭ «Daĭbutsu», numele uneĭ statuĭ gigantice a luĭ Buda, care fu respectată de nenumărate generaţiĭ.

Ea e făcută din bronz şi este înaltă de zece metri. Pusă pe un piedestal de marmură, este înconjurată de vase

de o valoare considerabilă, unde credincioşiĭ întreţin florĭ preţioase.

Aceste temple sunt în general precedate de lungĭ alee acoperite de portice, aĭ căror stâlpĭ masivĭ poartă inscripţiĭ pioase.

Traian Popescu-Tranic.

MORŢILE SUBITE IN DAHOMEY

Fetişiĭ au păstrat în anumite regiunĭ din Dahomey toată influenţa lor. Locuitoriĭ satuluĭ Pira eraŭ foarte fetişiştĭ.

O dată, în 1900, s'a pedepsit cu închisoarea fetişul din Pira, pentru sacrificiĭ omeneştĭ, ceea ce nu împedică pe succesorul săŭ să reînceapă în 1905.

In cursul acestuĭ an, un comis de afacerĭ indigene, trecând prin Pira, fu prevenit de un muzicant de moartea subită a uneĭ femeĭ în plin tam-tam.

Când voi să-şĭ dea socoteală de ce s'a petrecut, femeile se grupară în jurul cadavruluĭ, îl luară şi fugiră cu el spre locul unde groapa era deja făcută Alte morminte de curând acoperite, arătau că şi alte sacrificiĭ avuseseră loc de curând.

Administratorul arestă pe fetişul şef Kondo şi pe fetişa Alukidina, în urma raportuluĭ acestuĭ amploiat, şi iată ce a resultat din cercetările făcute:

Maĭ multe femeĭ au fost chemate ca în toţĭ aniĭ să facă o retragere în locaşul fetişilor din Pira. Ele veneau chemate de fetiş.

Printre încercările la care erau supuse, era şi aceasta: Adormea în timp de şease zile, şeapte femeĭ, le deştepta a şaptea zi, le spălau, le fricţionaŭ şi le dedeaŭ drumul în tam-tam unde se învârteau în cadenţă, jumătate adormite, sub puterea narcoticuluĭ. Spre a le întări, le dedeau să mănânce un amestec de făină, miere şi unt de palmierĭ, aliment sfânt de care ele sunt foarte lacome.

Şease din femeĭ luaŭ acest aliment servit de fetişă fără să sufere ceva şi a şeaptea cădea trăsnită, imediat ce a înghiţit mâncarea.

Fetişa pusese nişte otravă puternică care a omorât victima.

Rudele, mama, tatăl, bărbatul, întrebaţĭ de administrator, toţĭ aveaŭ acelaş răspuns:

,,Avea inimă rea şi de aceea a murit".

Administratorul întrebă pe fetişă cum va putea explica tribunaluluĭ că un aliment poate să fie mâncat fără pericol de şease femeĭ, şi să omoare pe a şeaptea (femee tânără şi robustă) îndată ce a înghiţit'o?

Ea nu răspunse de cât prin frasa precedentă: ,,Avea inimă rea şi pentru asta a murit". Şi spunând aceasta, avea dreptate, căcĭ moartea era provocată de o otravă puternică care opreşte bătăile inimeĭ.

Şeful fetiş căruia i s'a citit şi tradus articolul din cod care pedepseşte cu moartea pe omorâtor, speriat, declară că el nu e vinovat ci numaĭ fetişa care a pus lucrul la cale.

Şefiĭ indigenĭ, membri aĭ tribunaluluĭ cercului, istorisiră că acest obiceiu era conservat cu sfinţenie de fetişĭ spre a mări prestigiul şi bogăţia lor. Efectul produs prin acest deces subit e onsiderabil şi tot ceia ce aparţine victimeĭ, revine fetişeĭ.

Victima se alege de obiceĭ printre acelea care se bucură de oare care avere.

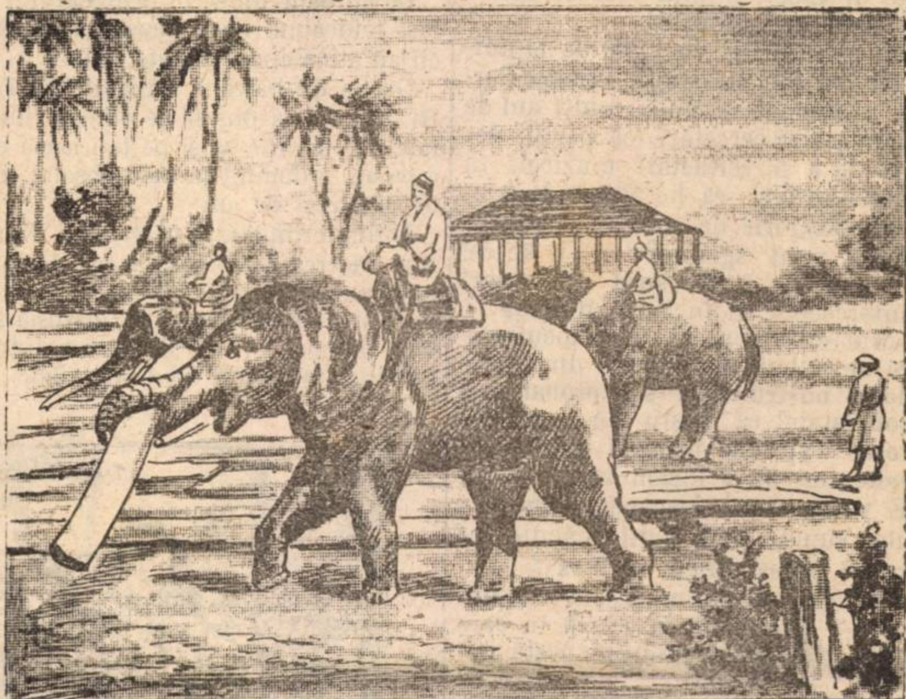
Adus înaintea tribunaluluĭ, fură condamnaţĭ fetişul ca şef la 5 anĭ închisoare şi fetişa la 3 anĭ.

Va trebui să treacă multă vreme încă până să dispară acest obiceiu barbar. Fetişiĭ au început să nu maĭ aibă aşa de mulţĭ adepţĭ şi cu timpul va scădea. Acesta va fi un punct de reazim pentru prosperitatea colonieĭ Dahomey.

Arghir.

Trompa la lucru în Indiile engleze

Ultimile depeşĭ din India spun că aŭ fost strânşĭ şease sute de elefanţĭ mnncă remarcabil de docil. Eĭ nu se pun în grevă ca cornaciĭ lor şi săvârşesc fel de fel de muncĭ grele şi folositoare. Astfel, eĭ sunt întrebuinţaţĭ şi în marile exploataţiĭ industriale. Iată-ĭ aci, în ilustraţie, ocupaţĭ să transporte butucĭ de lemne groase carĭ în trompele lor sunt ca un băţ de chibrit în degetele noastre.

Elefanţiĭ la muncă

de vânătoare spre a servi împăratuluĭ-rege şi suiteĭ sale. Şi e adevărat că în aceste ţărĭ depărtate elefanţiĭ aduc multe serviciĭ. Când sunt bine dresaţĭ, formează un personal de

Nero

ORIGINA MAIMUŢELOR

Anume triburĭ din Congo aŭ o părere bizară asupra origineĭ maimuţeĭ, după cum povesteşte un locuitor din Stanley, Herbert Ward.

Unul din aceste triburĭ care locuesc pe marginile râuluĭ Congo, aproape de Bololo, şi care era foarte sărac, se găsea doborât de greutatea datoriilor contractate către alte triburĭ învecinate. Datornicii se arătaŭ nemiloşĭ şi ameninţătorĭ.

Atuncĭ nenorociţiĭ debitorĭ, ca să scape de persecuţiunĭ, fugiră şi se ascunseră în pădure.

Eĭ şezură acolo mult timp, trăind în mare suferinţă.

In urma atâtor privaţiunĭ de care sufereaŭ, degenerară puţin câte puţin; pe corp le crescu păr, renunţară să vorbească de teamă să nu fie recunoscuţĭ, şi trăiaŭ urcaţĭ prin pomĭ ca să nu fie prinşĭ.

Natura lor fizică se transformă cu totul şi deveniră fiinţele care pare că aŭ păstrat încă şi astă-zĭ ceva omenesc: maimuţele.

Olg.

PESCUITUL... PRIN MUZICĂ

S'a descoperit şi s'a pus în practică pescuitul prin lumină, atrăgând peştele în plasă prin ajutorul uneĭ torţe aprinse. Ştiinţa vrea să modifice acest gen de sport.

Un profesor de zoologie de la universitatea din Harward, George Parker, a descoperit, după multĭ anĭ de experienţe şi cercetărĭ, că peştiĭ, departe de a fi refractarĭ muziceĭ, în general se lasă să fie atraşĭ de o anume categorie de sunete.

Dacă sunt sgomote carĭ îĭ sperie şi îĭ pune pe fugă, sunt altele carĭ îĭ interesează, îĭ încântă, îĭ atrag.

«Mut ca un peşte» e o locuţiune care ar trebui să dispară din vocabularul nostru, căcĭ s'a probat şi e incontestabil că peştiĭ aŭ o vorbire care se exprimă între eĭ prin nişte sunete carĭ aŭ o însemnare.

E vorba să se descopere felul de a imita sunete carĭ sunt plăcute lor spre a'ĭ putea atrage în plasă.

Veţĭ zice că lucrul acesta pare imposibil? Trăim într'o epocă în care ştiinţa grămădeşte minunĭ peste minunĭ!

Această meserie îşĭ va schimba oare-cum aspectul când bărcile cu pescarĭ vor trebui să ia câte un muzicant însărcinat să încânte mulţimea de sardele şi morunĭ!

Sereno.

EUNUCII IN CHINA

Timp de secole, patru sute de milioane oamenĭ fură guvernaţi de puterea ocultă a uneĭ bande de eunucĭ; în adevăr, e tot ce poate fi maĭ original în istoria lumeĭ.

Inainte ca această putere seculară să dispară spre a face loc Republiceĭ ideale a eminentuluĭ Sun Yat Sen, să dăm câteva desluşirĭ asupra misterelor din palatul împărătesc.

Puterea indiscutabilă a eunucilor provine dintr'o regulă pe cât de curioasă pe atât de sacră: noaptea nu trebue să rămâe în faimoasa Cetate Roşie din Peking de cât un singur om: Fiul Ceruluĭ, care seamănă cu un cocoş glorios în mijlocul găinilor.

Fără îndoială că Fiul Ceruluĭ are nevoe de paznicĭ pentru siguranţa sa, cum şi de funcţionarĭ de toate felurile. Altfel ar risca să fie strâns de gât de amantele sale revoltate.

Pentru aceasta, treĭ miĭ de eunucĭ sunt instalaţĭ în Cetatea Roşie. Eĭ sunt numiţĭ Lao Kun, adică bătrânĭ claponĭ. Cu tot dispreţul public, e uşor de înţeles cât de temuţĭ devin aceştĭ Lao Kunĭ. Eĭ sunt stăpâniĭ Cetăţeĭ Roşiĭ.

Curtizanĭ, spionĭ, asasinĭ, misterioşiĭ eunucĭ sunt amestecaţĭ în toate intrigile curţeĭ; eĭ fac pe miniştri şi la nevoe pe împăraţĭ. Spre a obţine favoarea lor, mulţĭ mandarinĭ se ruinează. Eĭ împart locurile şi onorurile şi conduc până şi politica externă.

De aproape un secol, Fiiĭ Ceruluĭ aŭ fost totdeauna nişte degeneraţĭ; eunuciĭ aŭ atins apogeul puterеĭ lor.

Graţie lor bătrâna împărăteasă Tseu Hi, după ce a pus să se omoare jumătate din familia sa şi pe toţĭ aceia carĭ o jenaŭ, a domnit în mod absolut timp de cincizecĭ de anĭ.

Ultimul împărat, nefericitul Kuang Sin, încercă în 1898 să scape de infernala autoritate a luĭ Tsen Hi şi a eunucilor, dar îşĭ atrase ura mătuşeĭ sale şi a eunucilor care îl închise într'un pavilion mic unde îşĭ sfârşi zilele.

influenţă şi profit. De asemenea sunt numeroşĭ şi candidaţiĭ voluntarĭ. Sacrificiul prim e greŭ; dar compensaţiile sunt aşa de marĭ!

Eunuciĭ îmbrăcaţĭ în rochiile lor lungĭ, aŭ o oarecare majestate burlească. Castraţia produce ca consecinţă o lungire anormală a picioarelor şi a braţelor. Eunuciĭ aŭ capriciĭ de copil saŭ de bătrân. Eĭ se distrează cu nimica toată, saŭ, contrariŭ, sunt capabilĭ de cruzimĭ abominabile spre a se distra.

Lucru înspăimântător, amorul le umple creerul de viziunĭ neputincioase demoniace. Eĭ caută senzaţiunĭ imposibile şi uneorĭ mâinile li se crispează spre a sugruma.

Liao, favoritul luĭ Tsen-Hi, ucise o fată într'o piaţă publică.

Impărăteasa Tsen Hi pe scaunul eĭ particular purtată de eunucĭ

Impărăteasa Tsen Hi avusese la început ca favorit pe eunucul Liaó, care era cel maĭ sinistru bufon din lume. El îşĭ trecea timpul povestind istoriĭ obscene, ceea ce încânta pe suverană. Făcea foarte des călătoriĭ la Şangai saŭ în alte porturĭ de unde cumpăra diferite bibelourĭ europene şi le aducea împărăteseĭ care se arăta încântată. El muri într'una din aceste călătoriĭ unde voia să cumpere luĭ Tsen Hi o pălărie de Panama.

Maĭ târziŭ când Pu Yi, care n'are de cât cincĭ anĭ, va atinge vârsta pubertăţeĭ, i se va alege o împărăteasă ca soţie şi cincĭ duzinĭ de metrese. Şi vor sosi nouĭ eunucĭ spre a-l păzi, numaĭ dacă până atuncĭ lucrurile nu vor fi răsturnate în China.

Recrutarea eunucilor e uşoară. Prinţiĭ de sânge şi mariĭ mandarinĭ ambiţioşĭ furnizează cel maĭ mare număr Cetăţeĭ Roşiĭ, în speranţa de a căpăta

Eunuciĭ sunt de asemenea de o vanitate aproape bolnăvicioasă. Orgoliul lor este să li se zică „papa"; în acest scop eĭ se căsătoresc în oraş şi adoptă copiĭ.

In adevăr, uniĭ dintre eĭ sunt tată adevăraţĭ. Aceştia sunt eunuciĭ prin vocaţiune carĭ aŭ procreat înainte de operaţie pentru ca fiiĭ lor să le facă cele de trebuinţă şi tradiţionale ale cultuluĭ morţilor.

Când eunuciĭ mor, li se permite să redevină oamenĭ şi li se dă cadavrelor tot ceea ce trebue spre a se odihni în pace.

Funcţiunile lor în Cetatea Roşie sunt multiple: sunt călăĭ, consilierĭ, bufonĭ, dar sunt în totdauna comedianţĭ. Toţĭ apar în scenă cu gesturi de actorĭ. E un teatru neîntrerupt.

Natural, aceştia sunt Lao Kuniĭ carĭ sunt însărcinaţĭ să aducă în camera împăratuluĭ pe metresa aleasă pentru

acea seară; și ei țin pentru acest lucru un registru care servește să se poată legitima copiii împăratului.

In timpul domniei bătrânei Tsen Hi, Lao Kunii nu căutaŭ de cât să-şi satisfacă toate dorințele fără să se ocupe de nenorocitul Kuang Sin, care nu mai însemna nimic.

Impărăteasa avea, de altfel, capricii care nu se puteaŭ realiza totdeauna.

Emi.

Chinezii contra Mandciurienilor

Poporul chinez, care pare adesea liniştit şi muncitor, are revolte violente. Ura contra dinastiei mandciuriene, dorința de libertate, aspirațiunile politice care strălucesc în acest mijloc de aparență arhaică, a produs în toată țara o însuflețire nespusă.

Vice regele din Hupe, dând ordin să se taie capetele la niște soldați implicați într'o conspirație, garnizoana din Wu-Tchang se revoltă. Ea masacră 800 de manciurieni. Corpurile victimelor le purtară pe străzi, după obiceiul chinez, atârnate cu fringhii de un lemn de bambus.

De curând Nanking a căzut în mâinile rebelilor cari începuseră să masacreze pe Tartari.

In 1852 isbucnise revoluția Taipingilor cari aduseră dinastia manciuriană, ca astă-zi, aproape la perzare.

Taipungii, numiți rebelii cu părul lung, aparțineau, ca și revoluționarii de astă-zi, societăților secrete și aveaŭ printre dânşii o mulțime de bandiți. O bandă de insurgenți se făcu stăpână pe Şangai. Liu, şeful lor, făcu o proclamare spre a anunța că dinastia tartară era răsturnată şi că Ming vor fi restabiliți pe tron.

Ei se rezemau pe voința cerului spre a justifica necesitatea de a extermina pe barbarii manciurieni.

Ei făceau despre acești tartari tabloul cel mai respingător. Examinând bine viața împăraților chinezi din marea dinastie Ming, arătau că exteriorul și ornamentele erau destul de mari și imposante pentru a transmite memoria lor la o sută de generații, în vreme ce tartarii puțin luminați asupra eleganței, sunt cauza că prin îmbrăcămintea lor, seamănă cu niște cai.

Stop.

Contrabandiști chinezi

Goneşte pe Chinez pe uşă, el va intra pe fereastră!

E o axiomă pe care Chinezii cu tenacitatea lor proverbială, vor s'o demonstreze americanilor.

Un joc de Anul Noŭ în Japonia

Bătându'și joc de legi care le interzic intrarea în Statele Unite, ei pătrund în ciuda poliției, strecurându-se prin frontiera canadiană.

E de ajuns să-ți arunci ochii pe o hartă spre a'ți da socoteala de imposibilitatea supraveghereĭ pe o frontieră aşa de întinsă, şi care în mare parte se întinde prin ținuturi puțin populate, aproape deșerte.

Profitând de aceste circumstanțe, emigranții chinezi debarcă într'un port canadian din Pacific, merg cu trenul până la un mic oraș din Canada centrală și de aci, se îndreaptă pe jos spre frontieră pe care o trec noaptea.

Odată pe teritoriul american, cum chinezii seamnă mult unul cu altul, ei sunt gata să probeze că locuesc în Statele Unite de.... când s'aŭ născut!

Poliția americană n'a putut aresta într'un an de cât 55 chinezi bănuiți că au violat legea. Dar ea știe pe de altă parte că, în cei din urmă 5 ani, mai mult de 40.000 chinezi au debarcat în porturi canadiane în vreme ce statisticele canadiane nu arată de cât 22.000 chinezi locuind acele ținuturi. Şi e foarte probabil că cei 18.000 care lipsesc s'au stabilit în Statele-Unite

Costea.

CROCODILII IN CĂLĂTORIE

Vânătorii de aligatori din Florida aŭ imaginat un noŭ mijloc de a expedia vii acești mari saurieni grădinilor zoologice din Europa. Altă dată, ei trebuiau să-i închidă în niște mari vase pline cu apă dulce și trebuiau să plătească companiilor de navigație o sumă calculată după volumul vasului.

Acum aligatorii sunt închiși în cutii de lemn, cu aparență de cosciuguri de lungimea corpurilor lor.

Numeroase găuri asigură ventilația și partea dinăuntru a cutiei are un fel de capac prin care e nutrit ciudatul călător, a căruĭ masă constă din pește și bucăți de carne.

In chipul acesta reptilele sunt condamnate la o nemişcare aproape absolută în tot timpul călătoriei. Dar lucrul acesta nu le aduce mari neajunsuri, căci pentru transportul lor se aleg liniile cele mai scurte.

Tr. P—N. V.

PISICA SALVATOARE

S'a povestit adesea de câini cari, alarmați de miros de ars, își deșteaptă stăpânii, îi sgudue, îi mușcă chiar, silindu-i să fugă din fața incendiului care în curând i-ar fi înghițit.

Iată un caz mult mai curios, de oare-ce o vorba de o pisică, acest animal care trece, pe nedrept, ca neafectos și necredincios omului.

In Viena un librar cu numele de Salomon Kirstein avea o pisică care dormea în camera copiilor. Peste noapte bona copiilor sări în sus, deșteptată de sgârieturile și miorlăiturile pisicei.

Incă zăpăcită de somn, voi să gonească pisica, care o sgâriase pe obraz, dar de odată observă că camera era plină de fum. Atunci, deșteptându-și stăpânii și pe cei şease copii, aceştia de-abia avură vreme să scape, nu pe scară care era coprinsă de flacări, ci pe acoperiş și în ținută de noapte.

Focul isbucnise cu o furie mare şi de-abia scăpați, casa se prăbuși în flacări.

D-na Kirstein avu grija să ia cu el şi pisica salvatoare, pe care o avea de opt anĭ şi pe care nu ar fi vândut-o nicĭ pentru o avere.

Vetor.

Uriaşiĭ mărei

E ertat orĭ-căruĭ să se înşele, chiar savanţilor!

Orĭ ştiinţa admite fără discuţie şi ca fapt împlinit că focele gigantice, numite în termenĭ popularĭ elefanţiĭ măreĭ, carĭ locuiaŭ altă dată ţărmurile golfuluĭ Californieĭ, aŭ dispărut cu totul. Speţa fu considerată ca stinsă şi anul trecut o expediţie ştiinţifică plecă în căutarea unuĭ schelet de elefant de mare, pe care spera să'l descopere în nisipurile măreĭ Vermeille.

Vă închipuiţĭ cât de mare a fost surpriza savanţilor când, trecând aproape de insula Guadalupe, zăriră o numeroasă ceată de aceste animale.

Eĭ omorâră douĭ din aceştĭ uriaşĭ carĭ aveaŭ lungimea de şeapte metri.

Afară de balenă, care mamifer se poate compara cu un asemenea colos?

Arg.

CONTRABANDĂ DE CÂINI

Legea engleză este severă pentru câinii importaţi; amicii speciei canine sunt supuşi la o taxă când intră pe teritoriul englez cu câini şi pe lângă aceasta câinii sunt supuşi uneĭ lungĭ carantine. In ultimul timp, un conte german, înalt funcţionar la Curtea regală din Saxonia, debarca la Douvres cu soţia sa. La întrebările tradiţionale, călătorii răspunseră că nu aveaŭ nimic de declarat. Dar vameşii sunt oamenĭ şireţĭ. Şi sunt plătiţĭ pentru aceasta! Aceia din Douvres sunt renumiţi pentru ... de unul din detectivii lor.

Observând atitudinea turburată a conteseĭ, dar neîndrăznind, din cauza ranguluĭ, de a-ĭ supune la o percheziţie în regulă, îĭ făcură să fie urmăriţĭ de unul din detectivii lor

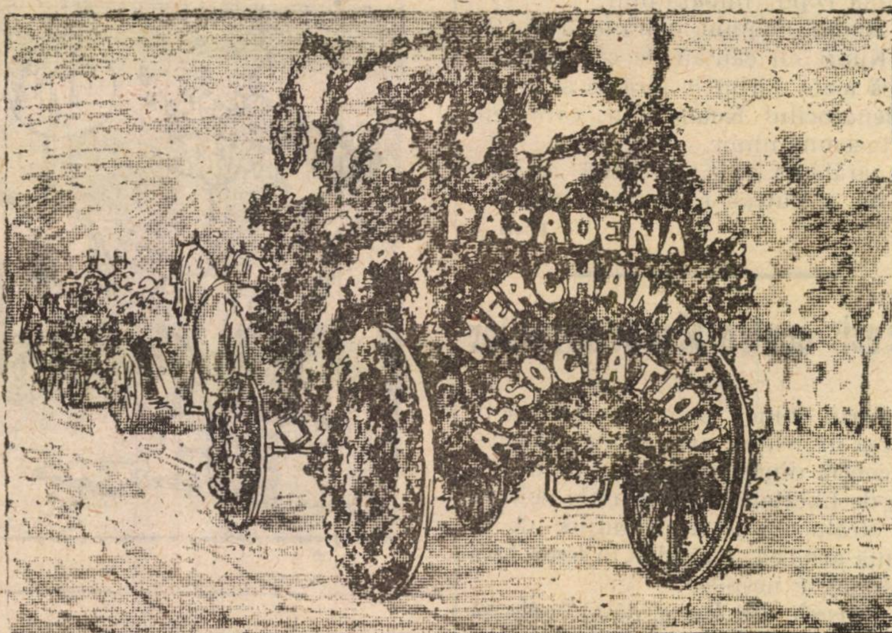
Nobila saxonă de abia eşi din biurourile vămeĭ şi dete drumul unuĭ mic câine închis într'un sac pe care-l purta legat sub rochie. In adevăr, stranie ascunzătoare!

De astădată vameşiĭ nu şovăiră. Eĭ dresară un proces-verbal şi o chemară în judecată înaintea tribunalelor. După desbaterĭ contesa de F... se văzu condamnată la o mare amendă şi la cheltuelĭ. In total nu maĭ puţin de 2000 francĭ.

Când se va maĭ duce la Londra, de bună seamă că nobila saxonă va lua hotărârea să lase pe ,,Loulou" la Dresda!

Tr—N.

Bătaia de flori în California la Anul Noŭ!

PUDICITATEA ANIMALELOR

L. von Ramin's scrie într'o revistă germană despre aceasta şi părerea luĭ e că da, animalele sunt pudice.

Maĭ întâĭ arată că Ch. Darwin, cunoscător aşa de bun al animalelor, e de aceeaşĭ părere. In adevăr, iată ce zice într'un loc: «Animalele au, de bună seamă, ambiţie; le place să le lauzĭ. Câinele, ducând în gură băţul stăpânuluĭ, e foarte mândru şi mulţumit. De asemenea nu mă îndoesc că ştie şi de ruşine, în afară de frică».

D-rul Zell e de altă părere. Nu crede că animalul se poate şi ruşina, ci că noĭ luăm drept ruşine frica de pedeapsă.

Ramin însă dă două pilde despre douĭ câinĭ carĭ au dat dovezĭ că se poate să le fie ruşine, măcar că nu i-a bătut nicĭ odată nimenĭ.

Maĭ întâĭ e o căţea Bibbi, a scriitoruluĭ. Orĭ de câte orĭ făcea câte-o necuviinţă, adică vărsa pe covor,—căcĭ altfel era foarte curată.— fugea să se ascunză sub canapea. De frică nu putea fi vorbă. Aşa dar de ruşine se ascundea.

Intâmplarea cu un câine, coteiu, al uneĭ bucătărese. Nicĭ asta nu ştia ce-ĭ aia, bătaia. Odată,—ce i-a venit în cap stăpâneĭ? — a luat foarfecile şi l'a tuns până la piele, peste tot. Nicĭ nu l'a oărât, nicĭ nu l'a bătut, nicĭ nu l'a tăiat cumva cu foarfecile; căcĭ l'a tuns cu cea maĭ mare îngrijire, ca un bărbier, cu pieptenele şi cu foarfecele. Cum a scăpat de la tunsoare, coteiul s'a ascuns şi timp de treĭ zile nu l'au putut afla nicăirĭ. In zadar îl chema bucătăreasa cu numele cele maĭ desmierdătoare, în zadar îl chinuia foamea şi setea, în zadar îşi amintea cu jind de locul său iubit, lângă foc. Tocmaĭ în ziua a treia l'au aflat pitit într'o ţeavă groasă de lemn care slujea la scurgerea apeĭ.

Ar fi fost în stare să piară de foame şi să nu se arate gol, lipsit de podoaba luĭ firească, înaintea oamenilor.

Nu e dovadă nicĭ asta, zice Ramin, că bietuluĭ coteiu îĭ era ruşine?

Noĭ maĭ putem adăoga, pe lângă întâmplările pomenite de Ramin, din carĭ a doua, cea cu coteiul, ni se pare maĭ lămurită, alta, pe care o povesteşte Ribot în cartea sa despre sentimente. E vorba de un câine foarte bine crescut şi pe care nu'l bătuse vre-odată cineva. Era el foarte de treabă şi cât se poate de cinstit. Nu lua carne sau altă hrană pe furiş, căcĭ ştia că i se dă porţia la vremea cuvenită. Odată însă bucătăreasa a lăsat pe masă o bucată de muşchiŭ, bătută, gata s'o pună la prăjit. Câinele căzu în ispită, luă carnea şi o mâncă. Nu l'a văzut nimenĭ, dar cugetul începu a'l mustra după săvârşirea fapteĭ. De bătae nu se putea teme, căcĭ nu ştia ce-ĭ aia. Cu toate acestea s'a ascuns sub canapea şi nu voia să iasă nicĭ c'un preţ.

Il mustra cugetul şi, de bună seamă, îĭ era ruşine c'a săvârşit asemenea faptă de lăcomie şi necinste.

Aşa dar putem crede, fără a ne prea teme că vom greşi, deşi e aşa de greu a pătrunde în mintea şi inima animalelor, că şi unele din ele sunt în stare a se ruşina de faptele lor.

Dacă e aşa la animale, cu atât maĭ mult e la oamenĭ, fie şi 'n copilărie. De această simţire se pot folosi părinţiĭ şi învăţătoriĭ spre a îndrepta la bine pe copiĭ. Neapărat însă, vor căuta a se folosi de ruşinea firească, urmare de-a dreptul din vre-o faptă necuviincioasă;

dar nu se vor sili să ruşineze pe copiĭ, ca pedeapsă, înjosindu-ĭ înaintea celorlalţĭ prin vorbe ocărâtoare sau prin punere în genunchĭ sau prin alte mijloace şi maĭ urâte, ce se obişnuiau maĭ de mult prin şcoli.

DIVERSE

Ce câştigă un luptător. — Se vorbeşte adesea de averĭ enorme pe care le câştigă mariĭ jockey, aceia carĭ scot la renume grajdurile.

Se ştie de asemenea câte sute de miĭ de francĭ câştigă luptătoriĭ cu tauriĭ din Spania pentru că daŭ câteva lovituri de sabie frumoşilor taurĭ din Murcia şi Andaluzia. Dar un curios proces aduse uimirea în Londra. Un băcan din Breutford aduse în faţa justiţieĭ pe antreprenorul celebruluĭ şampion rus Hachenschmidt, D. King Morgan, pentru o datorie de 250 francĭ. Avocatul băcanuluĭ putu să dovedească că luptătorul câştigase anul trecut o avere imensă: aproape un milion de leĭ, ceeace vine cam 2777 de francĭ pe zi.

Cum d. Morgan lua partea sa din reţetele şampionuluĭ, advocatul trase conclusia că el putea cu uşurinţă să se achite de o datorie aşa de mică. Un milion de francĭ! Este maĭ productiv decât fabricarea diamantuluĭ, cu saŭ fără cuptor electric.

Case de economiĭ automatice. — In maĭ multe şcolĭ primare din Berlin aŭ fost instalate nişte maşinĭ automatice unde copiiĭ aruncă printr'o crăpătură, economiile lor. Pentru fie care piesă, maşina le eliberează o chitanţă. Când eĭ posed zece din aceste chitanţe, le duc la institutor, care, în schimb le dă un livret de casă de economie unde sunt suscrise depunerile lor din maşină. Acest sistem a dat roade excelente. Copiiĭ s'aŭ pătruns de folosul economieĭ şi de preţuirea banuluĭ.

Avantagiile obesităţeĭ. — Numitul Daniel Wadsworth poate să se felicite că a fost prevăzut de natură cu un volum deosebit. Este supărator pentru cursele pe jos şi alte exerciţiĭ atletice. Grăsimea nu are de cât desavantagiĭ! Cu toate astea se întâmplă şi altfel! Wadsworth care cântăreşte 225 kilograme şi măsoară în circomferinţă aproape doĭ metri, este cârciumar stabilit la Hardford (Connecticut).

Pentru că nu a închis într'o Duminică stabilimentul săŭ, cum spune legea, a fost condamnat la 60 zile de închisoare. La închisoarea din Hardford se văd numaĭ celule strâmte şi erau prea strâmte pentru a primi un aşa voluminos pensionar.

După multe reflecţiunĭ, autorităţile trebuiră să renunţe să maĭ aplice sentinţa. Cârciumarul fu lăsat liber să se plimbe în curtea închisoareĭ. Apoĭ, se constată că un asemenea tratament făcea rău exemplu pentru ceilalţĭ deţinuţĭ şi fu lliberat.

Iată ceva care este unic în analele judiciare!

Un arbore curios. — Ziarele americane şi între altele „Florist's Exchange" semnalează că la 18 Octombrie a. c. un măr a fost vândut cu frumoasa sumă de 600 dolarĭ.

Acest măr cumpărat dela ferma E. A. Junkin din StateleU-nite este de 10 anĭ. Calitatea luĭ stă în faptul că pe an, dela Maĭ până la Noembrie, produce fără întrerupere. Astfel pe aceeaşĭ cracă se pot vedea flori, fructe verzĭ şi chiar coapte.

Pomul a fost cumpărat de un pepinierist american care caută să înmulţească această preţioasă varietate.

POSTA REDACŢIEI

D. D. Tom.-Putna. — Trimiteţĭ tot manuscrisul; numaĭ aşa vom putea începe publicarea. «Micul marinar» n'am primit.

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaţilor săĭ cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziţia cea maĭ splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARE IN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marca fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, şoseaua Mihaĭ-Bravul No. 37 şi str. Şerbănică, No. 10. Sucursala calea Victorieĭ, No. 107

UNA GARNITURA MOBILA DE STEJAR TAPISATA, PENTRU ODAE DE BIUROU

compusă din: una canapea, două fotoliurĭ şi şease scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ŞI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumparate de la cunoscuta Expoziţie modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, Bucureştĭ, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roşu lustruit, coloarea mahonuluĭ

entru în rare, compus din: Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 tabureie, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentrn 12 persoane, compus din: 12 linguri, 12 furculiţe şi 12 cuţite de alpaca veritabil argintate şi bogat decorate, în cutia lor de piele imitată şi căptuşită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru şase persoane, compus din: una carafă şi şease pahare de cristal bacara cu monturĭ de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche sfeşnice de alpaca**, argintate şi bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumparate de la marele magazin de ceasoarnice şi bijuteriĭ en gros şi en detail Fraţiĭ A. & I. Roller, Bucureştĭ, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcandu-se odată la 15 zile. **Una pendulă de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, intorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonica** superioară, burduf dublu, colţurile legate, cu 21 clape şi 8 basurĭ, toate de oţel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, reprezentând un castel medieval, înălţime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naţionale. Cumpărate de la «Compania generală», Biurou de importaţiune, Bucureştĭ, strada Smârdan No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea maĭ cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pâlnie, ultima perfecţiune, cu 6 plăcĭ marĭ marca «Inger», cântate de ceĭ maĭ bunĭ artiştĭ. **Un serviciu de lavoir de faianţă**, compus din 5 bucăţĭ. **O lampă** ultima creaţiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea maĭ economică şi luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardinieră de metal argintat, cu vas verde. **O fructiera** argintată şi aurită, cu un cornet conţinând 12 cuţite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele maĭ solide şi excelente biciclete, din fabrica soc. pe acţiunĭ Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă şi turcă şi la postele germană şi română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, Bucureştĭ, str. Ştirbeĭ-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă** mare de perete, frumos ornată şi **un serviciu** compus din: o lingură, furculiţă şi cuţit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate acestea cumpărate dela cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colţeĭ», Bucureştĭ, str. Colţeĭ, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biurou**, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicărie şi argintărie Jean Schmidt & Const. Stratulat, Bucureştĭ, calea Victorieĭ, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victorieĭ, 54.

Una trusă pentru damă, cu treĭ sticluţe şi cu necesar de toaletă. **Una trusă** de manevră pentru domniĭ ofiţerĭ. **Treĭ truse** de piele fină pentru manicure. **Treĭ pulverizatoare** splendide de cristal, nichelate. **Treĭ pudriere** cu pufurile lor. **Treĭ oglinzĭ nichelate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colţ cu strada Brezoianu.

Una maşină de cusut de mână, sistemul cel maĭ nou şi **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Sylva», de cea maĭ mare perfecţiune, împreună cu 6 plăcĭ marca «Premier-Record», având cântece româneştĭ. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de maşinĭ de cusut, biciclete şi gramofoane: «Compania anglo-americană» din Bucureştĭ, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Piteştĭ şi Câmpina.

O maşină de cusut, de familie, «Markton», perfecţionată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, colţ cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 maşinĭ de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oţel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oţel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), reprezentată în România prin marea casă de maşinĭ agricole şi industriale: Soc. în comandită Weil, Joseph & Co succ., Bucureştĭ, str. Smârdan, 5.

Una maşină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiurĭ din table de oţel, cu cazan de aramă, elegant şi solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, Bucureştĭ, calea Văcăreştĭ, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura şi alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecţiona de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, Bucureştĭ, str. Academieĭ, 25.

Un şearpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conţinând fie-care pudră şi săpun „Flora", făcute anume pentru abonaţiĭ ziaruluĭ "Universul".

Afară de acestea, toţĭ abonaţiĭ maĭ primesc gratuit un volum din **«Memoriile Regeluĭ Carol I al Românieĭ**, saŭ un volum din cărţile ce apar în editura ziaruluĭ „Universul" tipărite anume pentru abonaţĭ.

Preţurile de abonament sunt aceleaşĭ: **Pentru un an leĭ 18; pe 6 luni lei 9,15; pe 3 luni lei 4,65.**

Anul XIII.—No. 766 5 Bani în toată țara 5 Miercuri, 11 Ianuarie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
ȘI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

O evadare îndrăsneață. — (Vezi pag. 6504).

O EVADARE INDRĂSNEAŢĂ

Pe ţărmul meridional al fluviului American River, la trei mile depărtare de confluenţa sa cu Sacramento, se află o zidire sombră înconjurată de ziduri înalte; e închisoarea din Folsom, care în primăvara anului 1911 a fost teatrul unei evadări din cele mai extraordinare.

Doui deţinuţi scăpară ziua, faţă de vre-o doisprezece paznici armaţi până în dinţi, şi nu fură prinşi de cât după şeasezeci şi patru de ore.

Iniţiatorul acestei aventuri fu unul anume Alexandru Hagan, ex-comedian într'un teatru de mâna a treia, devenit în urmă cavaler de industrie, escroc, hoţ şi condamnat la 10 ani recluziune pentru o mulţime de alte răutăţi. Complicelui său Mihail Machena, era un om mic, nervos, foarte curagios, dar lipsit de imaginaţie şi iniţiativă; calităţi pe care Hagan le poseda în cel mai mare grad, stimulate şi de dragostea ce avea pentru o femee din Statele-Unite.

Machena nu era condamnat de cât la 12 ani pentru o hoţie comisă cu un an înainte.

Iată povestirea acestei evadări scrisă chiar de Hagan în singurătatea închisoarei sale :

La sfârşitul lunei August 1910 Machena şi cu mine furăm întrebuinţaţi împreună cu alţi tovarăşi să facem cabluri de susţinere pe vârful unui zid ridicat în curtea închisoarei.

,,Acest zid, înalt de 120 picioare,, fusese ridicat de Machena şi de mine, pentru că ne pricepeam la acest lucru şi pentru că eram singurii capabili să ne menţinem la această înălţime fără să avem ameţeli.

,,Aceste cabluri de oţel aveaŭ de abia 2 centimetri ca diametru şi eraŭ prinse în toate părţile de sud, est şi vest ale curţei. Mai aveam să aşezăm al patrulea cablu la nord, pe ţărmul opus al râului American River. Acest cablu avea 200 metri lungime şi cum ţărmul se afla la patru-zeci picioare sub cablu, acesta cobora în pantă uşoară aproape o sută şaizeci de picioare.

Timp de mai multe zile construirăm un zid de ciment pe ţărmul celalt spre a fixa extremitatea cablului.

Intr'una din zile îmi veni în minte o ideie. De ce acest cablu de oţel nu ne-ar servi ca mijloc de evadare ?

Din acel moment nu mai avui de cât un gând : să realisez acest plan îndrăzneţ.

Când cablul fu teminat şi prins bine, căutai şi găsii o roată cu un diametru de 7 centimetri şi o ascunsei în apropierea cablului. La sfârşitul lui Ianuarie făcui rost de o bară de oţel pe care să o petrec în roată şi furai şi o fringhe lungă de trei metri.

Intr'o Duminică când ne plimbam de obiceiŭ, făcui cunoscut planul meŭ lui Machena şi îl întrebai la ureche dacă vrea să se expue şi el la această aventură. El îmi strânse mâna cu putere şi îmi făcu semn că primeşte.

Pe colinele de la sudul închisoarei se află o redută ale cărei tunuri sunt totdeauna îndreptate spre noi.

In ziua de 20 Martie spusei păzitolui Neil că nu sunt sigur dacă am prins destul de solid capătul de sud al cablului. Ii propusei să trimeată pe Machena sus. Acesta se urcă cu agilitatea sa obişnuită. El ascunse în sân sfoara şi cu roata cu bara de oţel.

După ce se făcu că lucrează timp de câte-va minute, mă chemă şi pe mine să-i ajut.

— Poate că aveţi de gând să treceţi râul, ne zise Neuil râzând.

,,— Saŭ să ne sinucidem ! răspunsei eŭ pe acelaş ton.

,,Machena scoase un cuţit care îl avea ascuns în sandala sa şi tăe uniformele noastre de deţinuţi în aşa fel ca printr'o singură mişcare să le putem arunca după noi.

In câte-va secunde pusei roata pe cablu, legai fringhia şi întrebai pe Machena dacă e gata. Drept răspuns vârâ piciorul în ochiul sfoarei, făcui la fel şi strigai :

— Inainte !

Pornirăm agăţaţi de cablu cu o iuţeală care se accelera din ce în ce şi trecurăm ca o săgeată pe deasupra capetelor sentinelelor. In câte-va secunde ajunserăm la sfârşitul cablului, adică pe ţărm. Am aruncat într'un minut hainele după noi şi am luat-o la fugă. Târându-ne prin iarbă când nu erau arbori cari să ne ascundă şi alergând ca cerbii când treceam o pădure, urcam cursul râului american River, în direcţia Newcastle.

Spre prânz auzirăm în depărtare lătratul câinilor *bloodhund* trimişi pe urmele noastre. Aceşti câini de vânătoare sunt dresaţi pentru prinderea banditilor în Statele-Unite.

După o cursă nebună de două ore, după ce intrasem în râu spre a ne pierde urma de câinii cari ne urmăreaŭ mereŭ, ne credeam în siguraţă şi ne oprirăm un moment să ne odihnim.

De odată auzirăm un foşnet de frunze uscate, şi un lătrat mai puternic ne atrase atenţia în acea direcţie. Un câine enorm se aruncă asupra mea, mă apucă de guler şi mă trânti la pământ, pe urmă se aruncă asupra tovarăşului meŭ pe care îl muşcă de braţul drept.

Machena urlă de durere; eŭ îi strigai să se apere cu cuţitul. Dar el părea paralizat de frică. Atunci alergai în ajutorul săŭ, îi luai cuţitul de la cingătoare, şi cu o singură lovitură tăiai gâtul câinelui. Il aruncarăm corpul în apă şi trecurăm râul în not, de oare-ce îmi închipuiam că n'o să ne caute pe ţărmul închisoarei.

Se făcuse noapte. Pe la orele 2 noaptea trecurăm aşa de aproape de stabilimentul penitenciarului în cât zărirăm luminile. Cu toate că sufeream oribil de frig, nu îndrăznirăm să ne oprim.

Când se făcu ziuă, eram departe de închisoare, dar muream de foame. Marţi seara, ajunserăm la intrepozitul drumului de fer, la Sacramento. Aci ne mânjirăm faţa cu cărbuni ca să avem aerul unor şofeuri mexicani şi luarăm hotărârea să intrăm în oraş şi să cerem să mâncăm, în spanioleşte, de oare-ce cunoşteam câte-va cuvinte din această limbă.

Ocolirăm mai multe mahalale fără însă să îndrăznim să cerem ceva.

Dimineaţa întâlnirăm pe o femee de treabă care ne dete de mâncare. Hoinărind în lungul ţărmului, zărirăm vaporul *Modoc*, care pleca spre San-Francisco, şi când se făcu noapte, ne aruncarăm în apă şi ne ascunserăm într'un colţ întunecos al vaporului.

. . . .

Hagan se înşelase. Un mecanic observase pe cei doui vagabonzi cari se ascunsese şi anunţă îndată pe comandant. El dădu ordin să-i lase în ascunzătoarea lor, ghicind că nu sunt de cât fugari din Folsom, de a căror fugă fusese anunţat. Aşa, când spre orele 3 dimineaţa *Modoc* intră în portul San-Francisco, comandantul anunţă poliţia şi Hagan şi Machena fură prinşi. In închisoarea sa Machena domni ca un regt. Hagan însă, desperat că nu-şi poate revedea iubita, încercă să se sinucidă, spânzurându-se cu cravata de pervazul ferestrei.

Doctorul închisoarei îl readuse la viaţă. A doua zi fură puşi din noŭ în închisoarea din Folsom, unde supraveghere gardienilor va fi îndoită.

C. Arg.

Un noŭ mijloc de comunicaţie pe apă

Un francez a construit un fel de vas care are forma unui glob şi care este pus în mişcare de un motor.

Auto-bila

Cu acest chip de comunicaţie se poate obţine o iuţeală de 45 km. pe oră.

S.

SCRISOARE DIN SUDAN

Ziarul Călătoriilor, care e singura publicație în felul său și care se bucură de simpatia tuturor, are prețuitori și cititori pretutindeni.

Zilele din urmă am primit următoarea scrisoare căreia îi facem loc cu plăcere:

Khartum (Sudan)
1912, Ianuarie 3 st. n.

Domnule director,

Subscrisul am onoare a vă trimite un articol intitulat Clima ernei în Egipt. *Dacă veți crede că va fi de vr'un folos cititorilor, îmi veți face onoare dându-i ospitalitate în stimatul d-v. ziar.*

Primiți, etc.

St. I. Filioreanu.

Adresa mea este:

Soudan oriental, Khartoum, New-Hôtel, *cu indicația:* En cas de départ, prière de l'expedier à Port-Florence, Lac Victoria, Afrique centrale, poste restante. *Căci, după cum știți, posta ajunge la Lacul Victoria.* *St. F.*

Iată acum articolul:

Clima ernei în Egipt

Acum când România are pentru Egipt un serviciu maritim regulat, cred c'ar fi bine ca cunoștința acestei țări să fie cât mai răspândită ca antichități, agricultură, comerț, climă etc. Aci voi vorbi despre climă, de la 1 Noembrie — 1 Aprilie, completând constatările mele cu ale altor europeni.

In Deltă clima e semi-maritimă, ploioasă și rece, mai ales în Ianuarie și Februarie, dar de la Cairo în sus treptat devine uscată și caldă, așa că în Egiptul de sus cerul este aproape perpetuu senin. Această climă semăna cu a României din Septembrie și Octombrie când toamna e secetoasă; zile calde și nopți reci, potrivite însă. Termometrul oscilează la amează și la umbră între 12°—22° centigrade, și dimineața la ora 5 între 8°—14°. Aerul e uscat.

Valea Nilului, largă la Cairo de vre-o 25 km., merge în sus tot îngustându-se, așa că în Egiptul de sus se reduce la vre-o 3—44 km. și e acoperită cu culturi verzi de porumb bumbac, orez trestie de zahăr etc. de toate vârstele și alternând cu culesuri și arături, presărată cu boschete de curmali. Această vale ar putea rivaliza cu cele mai frumoase șesuri din Europa, dacă nu s'ar resimți de irigațiuni și de apropierea pustiei care de ambele părți o strânge într'un lanț de coline continue, triste ca un mormânt. In trăsuri generale impresia este plăcută și clima dulce se apropie de cea a șesului dunărean; nu egalează însă pe cea din timpul verei a văilor Carpaților.

Unii aŭ judecat greșit defectele acestei clime, fără a considera și calitățile ei. Defectele mai grave ar fi miazmele și praful, dar ele depind de loc și timp. Așa, miazmele se resimt numai vara, pe timpul revărsărilor; earna, ceva în Deltă și încă în vre-o trei alte locuri departe de orașe. Nilul e mlăștinos și după retragere culturile merg până în apă, iar restul rămâne nisip uscat. Canalele iarna's aproape secate. Praful se resimte în mahalale, sate și în tren. iar în orașe cu străzi curate e aproape ca în Europa; devine însă escesiv mai târziu prin Martie și Aprilie, când suflă Hamezinul.

In anii din urmă Europenii aŭ început să caute această climă și iarna vin mulți și în toate localitățile ferite de defectele climei s'aŭ clădit hotele mărețe așa că pot să găsească nu numai confortul dar chiar și luxul din Europa și cam cu aceleași prețuri. Franceza și Engleza se vorbesc în toate orașele. Ar fi bine ca și noi să ne interesăm de această climă, mai ales că vechiul prejudiciu al insalubrității necondiționate ar putea fi chiar în dauna comerciului nostru. Cei ce fac vilegiatură iarna pentru sănătate și cei fricoși ar putea să consulte prealabil un specialist în materie; zic specialist, căci se găsesc și medici cari nu cunosc bine de cât localitățile climaterice clasice. Riviera și Neapoli cu calitățile lor incontestabile, dar care au și defecte: nopți lungi, zile scurte, ploioase și reci, mai mult chiar decât în Deltă. In orice caz aceste clime s'ar putea ajuta și completa reciproc. Eram la Nizza, sunt vre-o câți-va ani, și mă plângeam de niște ploi reci ce mă sechestraseră în casă vre-o cinci zile continuŭ. Cercați într'un an cu Egiptul, îmi zise un inginer englez ce lucrase multă vreme la Suez, și vă asigur că nu vă veți căi.

Scriŭ aceasta din Sudanul oriental (Khartum), iar nu din Egipt, ca să nu fiu bănuit de unii c'aș face reclamă. Cât despre Sudan, unde abia am ajuns, n'aș putea scrie de cât după ce-l voiu traversa în drumul meŭ spre Africa centrală.

St. I. Filioreanu.

JUSTIȚIA IN SUDAN

UN TRIBUNAL INDIGEN

Lăsând o oare-care autonomie populațiilor indigene, Franța a adoptat o linie de conduită care este secretul succesului săŭ în toată politica colonială.

Acuzații stau umiliți în fața magistraților

Priviți ilustrația care reprezintă un tribunal sudanez și care vă dă o idee asupra conduitei Franței. Tot mobilierul acestui palat de justiție e, după cum se vede o bancă de lemn.

Dar ce delict aŭ comis cei patru acuzați?

Autorul acestei pitorești fotografii nu ne spune; totuși, din atitudinea umilă a inculpaților față de cei trei gravi magistrați, pe când avocatul lor îmbrăcat într'o togă albă își pune în serviciul lor toată elocința sa, se vede că de geaba n'aŭ fost ei chemați acolo.

Emi.

EVADAT

Pe seninul cerului ultimele stele păleaŭ. Nu mai era noapte, dar nu mai era nici ziuă. Se revărsa de ziuă când *Nord*, întorcându-se dintr'o călătorie la Surinam, ajunse înaintea barei din Maroni.

Matelotul de supraveghere dinaintea vaporului, observă pe luciul mărei o formă nehotărâtă care se mișca. Distanța, e drept că era prea mare, dar nu avea nevoe de ochean și căuta să străbată distanța și să-și dea seama de ceea ce era.

Nu mai încape îndoială că ceea ce vedea el nu era o broască țestoasă gigantică, așa de bine cunoscută și gustată de marinari; nu era nici vr'un oribil caiman, care sunt așa de mulți pe coasta Guianei. Nu era nici măcar vr'un trunchiŭ gros de arbore pe care fluviile ecuatoriale le aduc în mare.

Era o pirogă indiană ? Poate !

Se raportă comandantuluĭ şi cincĭ minute maĭ târziŭ, o barcă din *Nord*, pusă sub ordinul unuĭ sub-locotenent, porni spre locul indicat, ascunzându-se cât putea maĭ bine după valurĭ. Dar în curând fură descoperiţi, socotind după schimbarea mişcărilor bărceĭ misterioase. Aceasta depărtându-se iute de la ţărm, vâsli cu putere spre intrarea luĭ Maroni.

Acela care o conducea, trebue să se fi gândit cu mult sânge rece la toate pericolele de carĭ era înconjurată îndrăzneaţa sa tentativă. De altmintrelea, unde, dacă nu în unul din numeroasele golfuleţe ale fluviuluĭ, ascunse de erburĭ, putea el să-şĭ caute refugiul ? Acolo, trecerea era aşa de anevoioasă în cât cu multă greutate pot pătrunde pirogele indiane ; cât despre marea barcă, pusă în urmărirea luĭ nu putea de cât să-ĭ fie interzisă intrarea. El ştie aceasta şi-şĭ concentrează toată energia într'o sforţare supremă.

Un golf mic, acoperit de arborĭ marĭ i se prezentă inainte. Işĭ indoeşte forţele şi ajunge în el vesel, de a putea fi ascuns de perdeaua de verdeaţă care-l acopere. Faţa sa, contractată până aci de temere, se luminează. O flacără îĭ ţâşneşte din ochĭ.

— Scăpat, sunt scăpat ! strigă el în culmea bucurieĭ.

Vaĭ, bucurie prea scurtă ! căcĭ aproape îndată, sgomotul unuĭ corp care cade in apă îĭ ajunse la urechĭ. Se uită, şi consternat, lăsă să-ĭ cadă lopata.

La doĭ saŭ treĭ metri departe de el, capul unuĭ caiman eşea din apă, pe când pe mal, gata să se repeadă, un altul îl aştepta ca să se apropie.

Să se silească să treacă dincolo de eĭ !... ar fi făcut-o bucuros, dar cu o altfel de barcă, maĭ solidă şi maĭ uşoară. Intre dinţiĭ caimanilor şi întoarcerea la lanţurile sale el nu esită mult. Refluxul începu să se producă : descurajat se 'lăsă să fie dus de cursul curentuluĭ.

Să poată scăpa—cu câtă greutate şi cu câte trude, se ghiceşte,—de primejdioasele surprize ale măreĭ şi de o urmărire înverşunată... şi să vie acum să cadă, să se peardă aci, în cel maĭ sigur azil care şi-l închipuise.

Insă, barca după *Nord* se apropiase din ce în ce. Era mult, mult maĭ bine făcută, şi afară de asta, un vânt uşor, le dete ocazia de a întinde pânza, astfel că, într'un timp maĭ puţin scurt de cât se aşteptaŭ eĭ, ajunse în golf.

— Curioasă luntre, murmură sublocotenentul, văzând barca fugaruluĭ.

— Dar, d-le căpitan, exclamă un marinar, e un coşciug !

— Un coşciug ?... Aşa e zăŭ !...

Un om cu figura descompusă, cu ochiĭ duşi în fundul capuluĭ, conducea această ciudată barcă.

Marinariĭ rămaseră nemişcaţi pentru un moment, apoĭ, cu hotărâre ajunseră pe necunoscut şi-l legară repede : perdut, buimăcit, aproape ne maĭ putându-se mişca, el nu opuse nicĭ cea maĭ mică resistenţă.

...După câteva îngrijirĭ date pe bordul luĭ *Nord*, îşĭ veni în fire şi îl întrebară cine era.

,,Sunt un condamnat, zise el, evadat de treĭ zile din Insulele Salut".

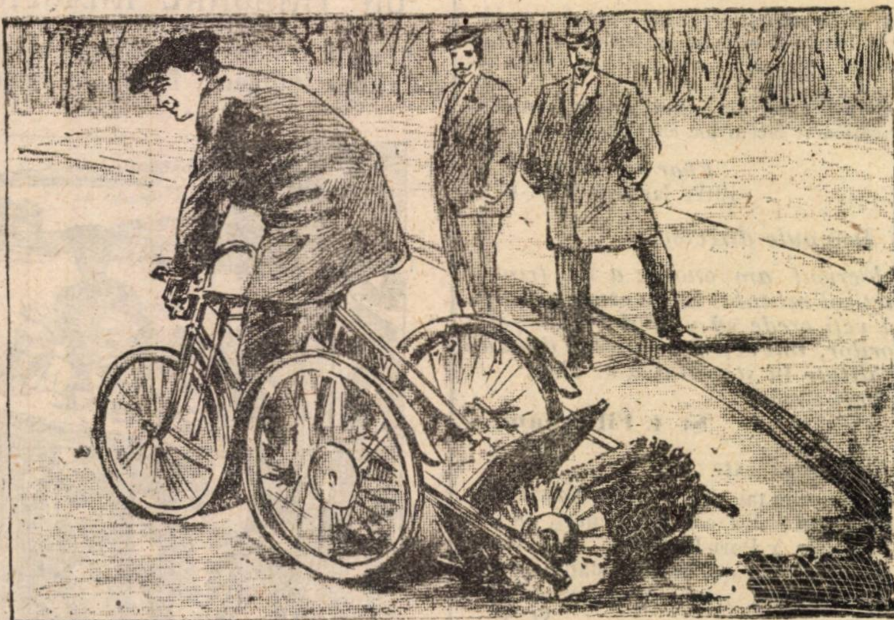
Şi-şĭ povesti istoria,—istoria tuturor evadaţilor, cu singura deosebire numaĭ că îşĭ alesese un instrument de fugă maĭ original, maĭ lugubru şi maĭ fragil, maĭ nestabil astfel în cât e o minune că n'a fost înghiţit de marea care desparte penitenciarul de continent.

,,Cum n'am devenit prada rechinilor carĭ mişue prin aceste ape ? Nicĭ acum nu-mĭ pot da seama. Am văzut. urmă el, învârtindu-se împrejurul meŭ aceĭ teribilĭ rechinĭ, cărora în fiecare zi li se aruncă drept hrană corpurile camarazilor meĭ morţĭ. Le vedeam cozile şi spinările eşind din apă. şi tremuram gândindu-mă că mă vor răsturna. Totuşĭ, putuĭ să scap de dinţiĭ lor... Şi, în momentul când era să-mĭ ating libertatea, aşa de mult visată în nopţile de nesomn din închisoare, d-tră v'aţĭ pus în drumul meŭ... apoĭ nenumăraţĭ caimanĭ îmĭ tăiară orĭce speranţă..."

— Dar cum ţi-a venit în gând să întrebuinţezĭ un coşciug drept barcă ? îl întrebă un ofiţer.

— D-tră nu ştiţĭ că bărcile din serviciul penitenciaruluĭ sunt supuse la cea maĭ severă supraveghere. Să cerc să fur o luntre ? Aceasta ar fi fost să mă expuĭ de bună-voe la glonţul santineleĭ. Să-mĭ construesc una ? M'am gândit la asta, dar, ca să ajung la sfârşit, nu aveam nicĭ răbdarea aceluĭ condamnat, de care se povesteşte că cu cercurile butoaielor vechĭ cu peile de boĭ furate de icĭ şi de colo şi ascunse cu îngrijire pe sub stâncĭ ca să nu atragă atenţia, şi-a construit un fel de luntre, cu care s'a aruncat în mare... pentru a fi prins după câteva ore. Ideia mea fixă era să evadez şi surâdeam la această binecuvântată speranţă care, ,,aşezată la căpătâiul omuluĭ, ca o mamă lângă copilul eĭ bolnav, îl leagănă pe braţe... şi-l adoarme în cântecele sale fermecate".—Vă văz râzând, miraţĭ, nu e aşa? de a auzi o citaţie din Chateaubriand în gura unuĭ condamnat. Şi totuşĭ, d-nilor, poţĭ şti multe lucrurĭ din lume... şi să fiĭ condamnat la închisoare.—Insă proiectele mele de fugă păreaŭ a nu se putea realiza, când într'o zi fuĭ pus la corvoadă ca să duc pradă rechinilor pe un tovarăş care murise. Ochiĭ meĭ nu se maĭ puteaŭ deslipi de cosciugul gol care se aruncă sub un şopron, aşteptând un alt mort. A-l fura nu era lucru greŭ, căcĭ era un lucru care nu era supus uneĭ

MATURAREA STRADELOR DIN PARIS

Bicicleta, măturătoare de stradă

Inginerul francez Jaquelin a inventat o nouă maşină în formă de triciclu pentru măturarea stradelor din Paris. E o notă a vremeĭ noastre această aplicare a bicicleteĭ în municipalitate.

Ilustraţia noastră înfăţişează pe inventator făcând proba maşineĭ sale.

A.

supravegheri mari, dar calitățile sale de plutire îmi dau de gândit. Cu toate astea nu esitai mult: dragostea de libertate, speranța succesului încercărei mele, ori cât ar fi fost de problematică, triumfară iute asupra nehotărârei mele. Imi astupai cât putui mai bine luntrea aceasta; îmi luai câteva proviziuni ce le ascunsesem într'un loc sigur și pornii... Mica mea odisee fu destul de scurtă, destul de periculoasă și iî cunoașteți dramaticul sfârșit".

. . . .

Curagiul, or de unde ar veni este bine primit. Astfel, ofițerii, marinarii, ascultându-l, uitaseră pentru un moment că aŭ în fața lor un condamnat, și fiecare își zicea: „dacă toți camarazii lui ar fi astfel!"

Dar datoria înainte de toate. Nenorocitul evadat fu din noŭ dat în mâna autorităților și depus iarăși în închisoare.

Va mai avea oare curaj, acest evadat întreprinzător, să mai cerce o altă evadare? Cine știe!

Blaz.

Hunii în mânăstirea Reichenau

In insula Reichenau din lacul Constanța era liniște și pustietate. Locuitorii mânăstirii fugiseră de frica Hunilor. Numai un călugăr nebun, numit Heribald, rămăsese.

Ca tăiat în piatră ședea Heribald și privea ciudatele figuri cari veneau spre mânăstire. Ceea ce vedea el iî părea așa de înspăimântător, încât fără voe zise un: «Doamne, îndură-te de noi». Plecați pe șea, erau oaspeții străini, îmbrăcați în piele de animale. Aveau o înfățișare îngrozitoare: pipernicițî de statură, uscățivî și micî, cu capul pătrat, părul tare și țepos; fața le era galbenă de par'că ar fi fost unsă cu seu; prin niște ochi mici și înfundați în cap, priveau spre mânăstire.

In fruntea acestui detașament fâlfâia drapelul cu o pisică verde pe un fond roșu; lângă steag călăreau șefii Ellak și Hornebog. Ca un pârâu de munte ce răstoarnă totul după ce și-a învins stăvilarul, asemenea și ceata Hunilor năvăli în curtea mânăstirii. Eî descălicară. Atuncî Ellak dădu semnalul de începerea jafului. Intr'o sălbatică grabă, năvăliră fără ordine, unii prin lungul coridoarelor, alții urcând treptele de la intrarea bisericeî. Strigăte confuze răsunau din descoperiri presupuse și din speranțe înșelate. Chiliile călugărilor fură scotocite, însă nu găsiră decât lucruri de prima necesitate. «Arată-ne camera tezaurelor», strigă unul dintre eî către Heribald. Călugărul le împlini bucuros dorința, căci știa că lucrurile prețioase fuseseră ascunse. In camera tezaurelor nu găsiră însă decât sfeșnice argintate. «Mânăstire murdară»! strigă unul. «Popor de cerșetori»! zise altul. Și Heribald fu rasflatit cu lovituri de pumnî, așa că, mâhnit, se retrase furișându-se.

Se porunci ca să se scoată butoaele le vin din pivniță; nebunul însă, îngrijat, înaintă și trase pe unul dintre jefuitori de haină: «Permite-mi, bunule om, zise el, ce voiŭ bea eŭ când d-v. veți pleca»? Râzând, înțeleseră jefuitorii explicația nebunului și-i lăsară pe cel mai mic dintre butoae, pentru care Heribal, mulțumit, le strânse mâinele.

In curte se născuse un sgomot sălbatec; câți-va dintre Huni scoboriseră biserica și ridicaseră o piacă de mormânt; deodată însă un craniŭ ros de vreme, ce ieșea dintr'o rasă de călugăr și care privea spre ei, iî puse pe fugă. Doui se urcaseră pe turnul bisericei, al cărui vârf era împodobit cu un cocoș de tablă. Cele două figuri temerare de pe vârful turnului se sileau să ia în suliță cocoșul. Deodată însă iî apucă o amețeală, o pierdere de echilibru, un strigăt — și eî se prăbușiră în curtea mânăstirii. Cadavrele lor fură transportate în grădină. Trunchiurî de copaci serviră la ridicarea unui rug și din biblioteca mânăstireî fură aruncate în curte cărțile rămase și carî fură întrebuințate la umplutul găurilor din rug.

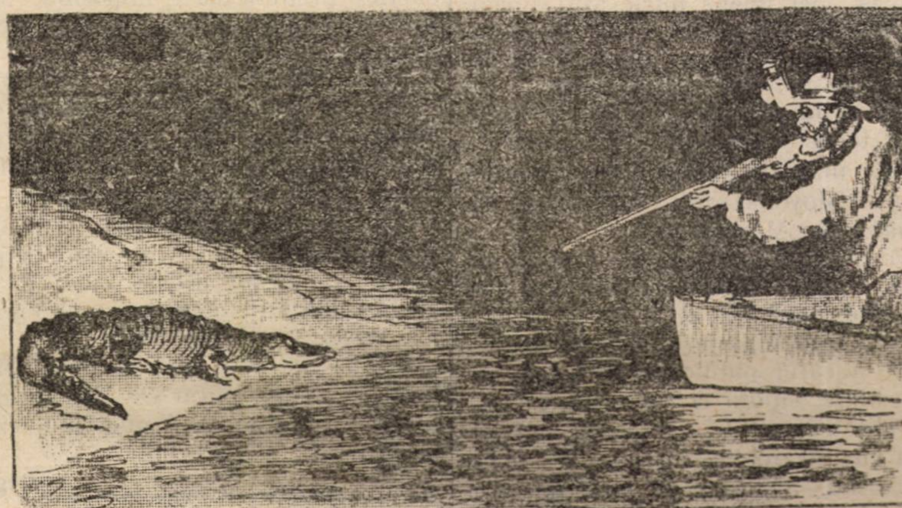
Hunii intrară apoi în curtea cea mare. Intreaga provizie de fân a mânăstireî fu împrăștiată pe jos și în așteptarea prânzului, barbarii se așezară pe fânul așternut. «Neamul drăcesc nu poate odată să șadă cum se cade unui creștin care mănâncă pâinea zilnică», se gândea Heribald.

Un boŭ fu pus într'o frigare și după puțin timp prânzul fiind gata, se puseră să mănânce cu o nespusă lăcomie. Cu săbiile lor scurte tăiaŭ carnea și degetele țineaŭ loc de cuțit și furculiță. Un butoiŭ mare ședea în mijlocul curței, din care orî-cine putea să ia cât vroia. Călugărul de asemenea fu cinstit cu vin și pe când bea, deodată un os îl lovi în cap; mâhnit, se întoarse către Huni, dar văzu că și alțiî dintre năvălitori aveaŭ aceeași soartă ca el. Hunii, dealtmintrelea, aveaŭ obiceiul ca la sfârșitul mesei, în loc de desert, să se lovească cu oase.

Incălziți de vin, începură apoi un cântec grosolan. Doui din ceî maî tineri călărețî cântară un imn în onoarea regeluî Atila. Asemenea unuî strigăt de bufniță și a unuî orăcăit de broaște, începură Hunii în cor să cânte. Câți-va se duseră la călugărul nebun și prin semne îî deteră să înțeleagă că doresc s'audă un cântec din gura luî. La început nebunul nu voi, dar maî pe urmă, neavând încotro, trebui să facă pe placul dușmanilor săî. Atuncî intonă cu o voce plângătoare un cântec religios către Stăpânul Sf. Crucî. Hunii, bețî, ascultaŭ miratî sunetele cele frumoase ale cântecului bisericesc. Ca o voce din pustiŭ le răsuna melodia străină.

Sfârșitul petreceriî se apropiase și vinul se consumase. Ellak porunci ca corpurile morților să fie arse. Intr'o clipă detașamentul fu pe caî în rând și porniră către rug. Câți-va dintre ceî maî bătrânî înjunghiară caiî celor douî morțî și-î așezară lângă cadavrele stăpânilor

O vânătoare nocturnă de aligatori în Mexico

In Mexic crocodilii sunt într'un număr extraordinar de mare, astfel că vânarea unor asemenea animale e o îndeletnicire aproape a tuturor.

Vânarea crocodililor se face adeseorî în timpul nopțeî după un sistem cu totul original. Vânătorul își fixează la pălărie o lanternă ale căreî raze luminoase orbesc și zăpăcesc pe crocodil, care nu se maî poate mișca și rămâne în bătaia puștei.

lor. Luară apoĭ un tăciune și aprinseră rugul; o coloană groasă de fum se urcă către cer.

Cu lupte corp la corp, jocurĭ de arme și curse de caĭ, serbară Huniĭ memoria morților.

Sfârșitul zileĭ se apropia și ceata Hunilor rămase noaptea în mânăstire...

Trad. de **Mytzu D.**

O călătorie în inelul luĭ Saturn

Printre planetele cunoscute de ceĭ vechĭ, Saturn e cel maĭ depărtat: el circulă la o distanță mijlocie de 9.54 de soare, adoptând ca unitate jumătatea mareĭ axe a orbiteĭ pământeștĭ.

Dacă cineva ar putea privi din planeta Saturn spre Pământ, acel observator de abia ar putea distinge mica noastră planetă, mereŭ în apropierea Soareluĭ și veșnic perdut în lumina astruluĭ central. Și dacă observatorul s'ar duce maĭ departe de Saturn, pe o altă planetă, îĭ va fi imposibil să distingă pământul.

Saturn are un volum de 700 de ori maĭ mare ca pământul. El e înconjurat de o duzină de sateliţi. Dar inelul? A trebuit o mare îndrăzneală ca să se definească pentru prima oară inelul luĭ Saturn. E solid, fiind compus din o mulțime de sateliți pe carĭ nu-ĭ putem separa și carĭ ni'l prezintă astfel sub un aspect continuŭ luminos? Acĭ domnește cel maĭ mare mister: de la Laplace, geometriĭ ceĭ maĭ eminențĭ aŭ voit să deslege această enigmă, Roche, Hirn, Maxwell, M-me Kowalenscki, Tisserand, Poincaré, Liapunof, Radan, Matthiesen. Fie-care teorie e interesantă; nicĭ una nu e completă și satisfăcătoare.

Acest inel imens intrigează imaginația și pentru că Jules Verne a făcut o călătorie aproape de Lună, e permis unuĭ astronom să viseze o călătorie în sistemul luĭ Saturn. Lucrul acesta m'ar tenta și pe mine, dar prefer să fac loc unuĭ document puțin cunoscut al d-luĭ Moye, savantul profesor al Facultățeĭ din Montpellier.

E vorba de o curioasă dare de seamă asupra unor ideĭ astronomice spre sfârșitul secoluluĭ al 18-lea; această disertație face parte din Anagogie, lucrare a căreĭ publicație completă nu e posibilă, studiu de astronomie unde Mirabeau în 1779 combină cu artă știința cu imaginația. Așa dar, eroul luĭ Mirabeau, Shackerley, voi să fie transportat într'una din planetele cele maĭ depărtate care formează sistemul nostru. Dar nu îl depuseră chiar în planetă ci în inelul luĭ Saturn. Acest glob imens nu era încă liniștit. In părțile joase, mărĭ profunde și vijeloase, curente repezi... Inelul singur era bun de locuit.

In jurul ineluluĭ, și la distanțe marĭ, se vedeaŭ cincĭ lune (Shackenley nu știa că se văd zece) care se ridicaŭ câte odată toate din acea direcție. Shacherley pretinde că e imposibil să'șĭ formeze cine-va o idee așa de măreață asupra aceluĭ spectacol.

Acest inel așa de bine situat forma un fel de pod suspendat, un arc circular, puteaĭ călători în tot coprinsul săŭ. Lărgimea acestuĭ inel nu e maĭ mare ca desimea globuluĭ nostru.

E o plăcere să urmăreștĭ desvoltarea spirituală a luĭ Mirabeau, în privința locuitorilor acestuĭ inel. Eĭ nu cunosc plăcerile deșarte nicĭ onorurile false.

Astă-zĭ noĭ știm maĭ mult ca Mirabeau, dar maĭ puțin ca Shackerley: lucrările recente condamnă hipotezele vechĭ.

Olg.

MOSAFIRI CIUDAȚI IN LONDRA

Igoroțiĭ în Londra

Ilustrația noastră reprezintă un grup de Igoroțĭ din insula Luzon, venit în vizită la Londra.

Igoroțiĭ sunt un popor de rasă malaeză al căror sânge e înrudit cu cel al chinezilor și al japonezilor.

Cel maĭ mic ceasornic din lume

O fabrică din Elveția, aceea a d-luĭ Louis Gallopin, a terminat un ceasornic care e unic în felul săŭ.

El are drept capac o perlă fină cu un diametru de 0 m. 012.

Această bijuterie mică care ar putea fi montată pe un inel și la care s'a lucrat 15 lunĭ, arată orele tot așa de exact ca și un cronometru. Și nu costă de cât... 30.000 leĭ!

Frumos dar pentru o principesă regală, sau pentru o moștenitoare americană!

Alb.

Ochiĭ răĭ și ceĭ cu piază rea

Théophile Gautier, într'un curios roman, «Jettatura», descrie credința și influența ocultă a persoanelor carĭ pot, după voință, să aducă nenorocire. Ea e maĭ înrădăcinată în Italia unde lumea foarte superstițioasă face, la vederea unuĭ jetator, gestul clasic de a pune mâinele în spatele lor, indexul și degetul cel mic în formă de corn, celelalte degete îndoite. Așa se depărtează influența temută a deochiuluĭ.

Se pretindea în Italia că papa Leon XIII-lea și papa Piu al IX-lea deoache. E drept că papa Piu al IX-lea, printr'o serie de coincidențe extraor-

dinare, aducea catastrofe în locurile unde mergea.

S'a zis, de asemenea, că Offenbach avea ochï răï. «Biologica» istoriseşte că Théophile Gautier avea atâta teamă de influența rea a acestuï muzicant ilustru, încât nu scria nicĭodată numele acestuï teribil jetator. Chiar după moartea sa această influență a luï Offenbach trebuia să se simtă.

In cursul uneï reprezentaţiï, «Poveştile luï Hoffman», teatrul din Viena fu distrus de un incendiŭ teribil. Timp de un sfert de secol nimenï n'a maï îndrăsnit să dea această operă la Viena.

Credinţa în influența malefică a unor anume indivizï a fost în toate timpurile combătută prin formule, prin gesturï, prin talismane carï aŭ puterea de a rupe farmecul şi a înlătura deochiul.

Doctorul Herming a publicat într'un studiŭ al săŭ un desen de amuletă, destinată a paraliza răul produs de jetatorï.

Se disting melcï, desenurï de trifoï gravate pe oseminte, capete de animale şi mâinï cu degetele strânse. Se găsesc în Egipt pe divinităţï pe carï domină un singur ochiŭ simbolic; se găsesc de asemenea şi pe prorele vapoarelor. Pe unele amulete descoperite la Pompeï şi Herculanum se vede un ochiŭ înconjurat de elefanţï, de şerpï, de scorpionï, animale carï trec că au virtuţï particulare contra jetatorilor.

Printre oamenii superiorï mulţï aŭ fost, în privinţa aceasta, foarte superstiţioşï. Napoleon, în calitatea sa de corsican, credea cu convingere.

Şi care dintre noï nu cunoaşte, în timpul acesta de progres, femeï şi bărbaţï carï aŭ amulete, talismane cărora le atribue o influenţă fericită, maï ales jucătoriï la curse şi la bursă.

E curios de constatat că credulitatea omenească nu scade şi că superstiţiile continuă printre noï, în ciuda triumfuluï aparent al ştiinţeï.

Sereno.

TIMBRELE DIN LUME

INFORMAŢIUNI

— Nouă colonie engleză —

Prin colonia nouă, voim să înţelegem, o nouă pagină deschisă în albumurile timbrelor. In adevăr insulele Washington şi Foning trebue să facă parte dintr'o serie specială.

Până astăzï aceste insule perdute în Pacific, întrebuinţau timbre de ale Noueï Zelande şi serviciul acesta era făcut de un curier care trecea de şease orï pe an. Dar aceste insule au fost cupărate de o societate anglo-canadiană, care voeşte să stabilească un deposit de cărbuni, în vederea deschidereï canaluluï de Panama. Insulele Washington şi Foning sunt situate sub insulele Fidji.

*

Două cariere distruse de pasiunea timbrelor

Profesorul doctor Alfred Geisser de la gimnaziul din Thionville şi fratele săŭ Enric, sub-locotenent de artilerie, eraŭ douï pasionaţï filateliştï, dar cum sursele lor eraŭ foarte limitate, căutară o metodă de a folsifica. Amândouï eraŭ în relaţiunï de schimb cu un negustor Bela Szchula din Budapesta. Acesta le trimetea colecţiunï de unde eï puteaŭ să aleagă timbrele necesare. Căsuţele goale eraŭ marcate pe un caet purtând cuvântul „Vérifié". Ceï douï fraţï fabricară un caet asemănător cu al d-luï Szchula şi acum le era uşor de a lăsa casete multe albe. După câtva timp d. Szchula observă frauda şi o denunţă.

Ofiţerul fu condamnat la treï lunï închisoare şi la degradarea militară. Fratele săŭ, profesorul, de asemenea a fost condamnat la treï lunï închisoare. Amândouï aŭ isprăvit distugându-şï carierele.

Sydony.

CĂTRE CITITORI

Anunţăm pe cititoriï noştri că vom publica orï-ce articole interesante privitoare la călătoriï saŭ vânătorï, în ţară saŭ străinătate, ce ne vor fi trimese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtieï, în scrisorï francate, vor fi adresate direcţiuneï **«Ziaruluï Călătoriilor»**, *strada Brezoianu, 11, Bucureştï.*

Anul XIII.—No. 766. 5 bani in toată ţara 5 Miercurĭ, 18 Ianuarrie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Leĭ 2.60 pe an în toată ţara

Redacţia şi Administraţia
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marţea

Anamitul şi calul fură sdrobiţi de elefanţi. — (Vezĭ pag. 5512).

IN URMĂRIREA ELEFANȚILOR

—

„Aide, succes, și nu făcea imprudențe!"

Zicând aceste cuvinte, inginerul strânse mâna ajutorului său, urmărindu-l cu privirea până ce acesta dispăru în erburile înalte.

De câteva zile, lucrările de implantațiunî al liniei drumului de fer Anam-Tonkin eraŭ întrerupte. O greșală unghiulară se făcuse și cu toate cercetările noastre, nu puturăm să'i aflăm origina. Cel mai bun lucru era să reluăm o nouă bază și să reîncepem poligoanele.

Charley propuse să facă el această lucrare ingrată. Lunga sa experiență topografică, iuțeala sa de operator, îi da de altfel întâietatea.

Nu ne ascundeam de loc greutatea întreprinderei.

In timpul sezonului ploilor, pădurile Indo-Chinei sunt aproape de nepătruns, un noroi gros acoperă pământul și face mersul imposibil; mai mult, tigriî și elefanții sunt abundenți. Dar curagiosul nostru coleg era obișnuit să nu se teamă de nimic.

După două zile observarăm la oarecare distanță de campament urmele unei trupe de elefanți.

O asemenea ocaziune venea la timp: aveam patru zile până să primim explicațiuni asupra lucrărilor ce trebuia să executăm; era mai mult decât ne trebuie spre a organiza o vânătoare.

Unul din interpreții noștri, „Sam", vechiŭ pirat, se oferi ca conducător. Un agent de al nostru, Marcel își făcuse, de asemenea o bună reputație ca trăgător.

El îmi proppuse să-l întovărășesc. Cât despre mine, era cea dintâi vânătoare mare.

O ladă cu biscuiți conținând mâncarea pentru 4 zile, două puști, gloanțe; acesta era tot bagajul nostru.

Pornim și intrăm în pădure în mijlocul a numeroase liane prin care ne facem drum cu mare anevoință. Apa ne ajunge adesea până la genunchi.

Am mers destul drum, dar nu atâta cât să sperăm o întâlnire înaintea nopței. Dela cinci ore în sus e pericol să mai înaintăm din cauza tigrului. Se impune deci o haltă.

Improvizăm un cort aerian pe crăcile unui banan spre a fi la adăpost de fiarele sălbatice. Dar ciupiturile furnicilor roșii ne împiedică să dormim.

Dimineața pornim în urmărire și descoperim urme proaspete. Ne aflăm în apropierea unei trupe importante.

De odată un sgomot mare de bătăi de aripe ne face să ne oprim în loc. Mai mulți vulturi gigantici se înalță descoperind o masă sângerândă. Alături niște instrumente topografice ne face să încremenim de groază! De sigur, sărmanul Charley a fost surprins în timpul lucrului și sdrobit de elefanți! Cu toate acestea, nu vedem nici urmă de vestmânt european.

Găsim numai o centură de Anamit și bucăți de piele de cal.

Poate că tovarășul nostru a scăpat! Unde s'o fi aflând?

Poate că s'a ascuns în apropiere și câteva focuri de pușcă i-ar arăta prezența noastră.

De odată Sam scoate un strigăt de triumf. Nu departe a zărit într'un pom un steag alb. De sigur că camaradul nostru e acolo. După un sfert de oră de drum, auzim distinct de tot strigătele elefanților. Apropiindu-ne zărim mai multe mase închise înconjurând o stâncă în vârful căreia se află colegul nostru care nu pare de loc emoționat.

Aproape de el se află tacheometru și o cutie mică cu provizii. Pare absorbit în socoteli, așa că nici nu ne vede.

Șeful bandei e un superb elefant înalt de vreo cinci metri. Dacă îl omorâm pe el, ceilalți vor lua fuga.

Incă zece pași și ascunși fiecare în dosul unui arbore ochim elefantul. Femelele înspăimântate fug în toate părțile. Singur, colosul scoate un strigăt, își ridică spre cer trompa sa enormă din care șirue sângele și aleargă să se arunce asupra tovarășului meŭ de care îl desparte numai vre-o treizeci de metri.

Repede conducătorul și eŭ tragem focuri cu repetiție, dar animalul e în trap și gloanțele ricoșează și în loc să'l oprească îi accelerează fuga.

Foarte liniștit în fața atacului, Marcel și-a încărcat repede pușca și ochind un genunchiŭ al colosului, în momentul când trompa lui era gata să'l atingă, îi zdrobește rotula.

Târât de iuțeală, bestia se prăbușește, sdrobind tot în căderea sa. Respirăm mai liber. Animalul trage să moară, căci glonțul de calibru mare, i-a cauzat o emoragie internă care fatal îi aduce moartea.

Și bravul nostru Charley, ce face în acest timp?

Iși continuă socotelile. „Evrica" strigă de odată! Iată greșeala! acest sub-sol e foarte bogat în minerale de fier, de unde provine și deviațiunea unghiulară constantă. Am socotit amplitudinea. Și acum nici o întrerupere în lucrările noastre! La drum!

După multe stăruințe de abia îl făcurăm să ne istorisească aventura sa.

De dimineață s'a urcat pe stânca unde l'am găsit, cu instrumente și provizii.

Spre prânz, mereŭ absorbit în lucrările sale, observă prezența elefanților, dar concertul lor nu l'a turburat de loc. Auzind împușcăturile, și-a închipuit că suntem noi și a fluturat batista ca să vedem că se află acolo.

Seara aflarăm adevărul dela unul din oamenii lui:

Pe la 11 dimineața, unul din Anamiți, văzând un elefant tânăr, încercase să'l captureze.

Toată trupa porni în urma lui. Calul lui Charley se afla în apropiere și indigenul încercă să scape sărind pe el, dar nu avu vreme și amândoi fură sdrobiți de picioarele elefanților.

Cellalt servitor se urcase într'un pom, de unde văzu cum trupa se îndrepta urlând spre stânca camaradului nostru.

Cu toate acestea n'a voit să creadă nici odată pericolul prin care a trecut și când cineva îl întreba asupra aventurei sale, răspundea:

„N'ascultați pe acești Tartarini; voesc să vă facă să credeți lucruri extraordinare spre a se desvinovăți că aŭ masacrat un biet animal culpabil numai pentru că se interesa mai mult ca el de lucrările mele.

C. Arg.

Cel mai bătrân soldat din Europa

—

Cel mai bătrân soldat din Europa este sergentul-major Robert Elliot, un brav irlandez, care a intrat în serviciu în Ianuarie 1842 și care aparține încă armatei engleze.

E prin urmare de șaizeci și cinci de ani soldat!

Exista în Anglia un corp special, acela al gărzei, ai cărei membri, cunoscuți în mod familiar de londonezi sub porecla de «beefeaters» sau mâncători de boi, au ca funcțiune să păzească Turnul Londrei și comorile sale și de a servi de gardă Suveranului când locuește în capitală.

Ei aparțin armatei până la moarte, sau cel puțin atât cât infirmitățile nu îi constrâng să se retragă din funcțiune.

Fiŭ și nepot de soldați, Elliot s'a născut în provincia irlandeză Tipperary care dă armatei engleze cei mai buni soldați și s'a angajat la cincisprezece ani în regimentul regal. După ce intră în armată, aproape îndată plecă în Canada spre a se lupta contra Pieilor-Roșii.

El nu se întoarse în Europa decât spre a se îmbarca pentru Crimea, unde luă parte la faimosul atac de la Redau. De aci el fu dus în Indii și luă parte la numeroase lupte în timpul teribilelor campanii contra Hindușilor revoltați.

Regele George al V-lea, pe atunci principe de Galles, a pus pe pieptul acestui brav soldat «Crucea Victoria» în prezența tuturor soldaților gărzei. Când prințul îl întrebă:

— Când ai intrat în armată?

Irlandezul răspunse vesel:

— Când tatăl vostru n'avea decât două luni și două zile!

Tr. Pop.

O vânătoare de elefanţi în Africa

Era una din acele zile, carî asemenea uneî oaze în deşert, apare câte odată în mijlocul arzătoarelor căldurî tropicale, adiată de un vânt uşor şi răcoros, de ţi se părea a fi în Elveţia.

Eî bine, o singură dată am putut avea o zi admirabilă ca aceasta, pe când eram în pădurea din Sinadogo, care, ca toate pădurile tropicale, era compusă din arborî de specii unele cunoscute, maî multe însă necunoscute de noî.

Decisesem a rămâne vreo câteva zile in acea oază, care mi se părea o bucată din paradis. Mă urcaî pe catârul meŭ, dorind a studia puţin maî departe teritoriul în care ne aflam, şi urmat de patru servitorî armaţî cu puştî—după ce ne-am orientat cu siguranţă,—am pătruns în deasa pădure. Urmaî câtva timp o potecuţă, ce se zărea bătută de picior omenesc şi de animale. Dar la oareşî-care punct, convins că această potecă m'ar fi condus de sigur la locurî locuite, o luaî pe unde pădurea era maî rară şi coborâî încet spre o vale saŭ spre o albie a unuî râŭ, pe care mi-l ascundea desul frunziş al păduriî.

Care nu fu mirarea, când după ce am mers ca o jumătate de kilometru prin acea vale, zăriî un mic lac, care, la prima vedere, părea că este săpat în stâncă. Nu era maî larg ca o sută de metri şi lung poate de 200 şi se pierdea la apus între nisipul gălbuî, pe când spre nord, sud şi răsărit era înconjurat de un cerc elegant de arborî giganţî şi florî rare şi sălbatice.

Intre apă şi pădurî creşteaŭ lungî şire de erburî de baltă, între carî zăriî urme de raţe sălbatice, lucru ce mă făcu să cred că lacul primea, afară de afluenţiî micilor dealurî apropiate, şi alte izvoare subterane, ce-l făceaŭ nesecabil.

Despre aceasta m'am convins când am făcut ocolul laculuî căcî, ajungând într'un punct, unde câteva stâncî, de natură calcaroasă, ascundeaŭ urmele unuî izvor, zăriî cu mirare în nisip numeroase şi adâncî urme de elefant, împreună cu alte semne caracteristice, pe care numaî indigeniî şi călătoriî le cunosc.

Trimiseî înapoî un servitor, ca să-mî aducă proviziî şi muniţiî cum şi puşca.

In acest timp, cu ceî treî oamenî, ce rămăseseră cu mine, împingând pietre marî spre o mică scobitură a stânciî, construirăm un fel de baricadă de înălţimea omuluî, nelăsând decât un mic loc gol pentru a intra şi a eşi, un fel de fereastră în faţă pentru a putea împuşca.

Servitorul, leneş şi nepăsător, ca toţî oameniî de rasa sa, nu sosi decât spre seară, când eŭ, nerăbdător şi flămând, voiam să mă înapoiez la corturî, hotărât a lăsa vânătoarea pe altă dată.

Impărţiî oamenilor hrană şi muniţiî, poruncindu-le ca, orîce s'ar întâmpla, să nu dea foc fără ordinul meŭ; apoî lăsaî să-mî ducă catârul la o sută de metri depărtare în desişul păduriî legându-l cu o sfoară lungă, pentru ca să pască.

Am rămas astfel maî multe ore în aşteptare.

Trecuse miezul nopţiî şi nicî un elefant nu găsise cu cale să se arate. Luna începuse a se ridica şi acum strălucea în toată splendoarea eî. Mă culcaî, lăsând doî din oamenî să vegheze şi să mă deştepte îndată ce ar zări ceva bănuitor.

M'am deşteptat pe la orele cincî în cântatul păsărilor şi vorba oamenilor meî, nemaî aducându-mî de loc aminte de cele ce aveam de făcut.

Nu putuî să-mî reţiŭ însă râsul, căcî nu ştiam dacă trebuia să-mî pară răŭ de o noapte pierdută saŭ de această păcăleală.

Tocmaî voiam să daŭ ordin de reîntoarcere, când de odată, Ali, servitorul meŭ, cu o mişcare energică, ne impuse tăcere şi făcându-mă să mă apropiî de ferestrue, îmî zise s'ascult. S'auzea cu adevărat un fâşiit necunoscut, ca al uneî fiare marî, ce trecea pe lângă tufişele dese. Eraŭ de sigur pachidermiî, carî s'apropiaŭ dinspre acaciî de pe marginea râuleţuluî, sfărâmând vreascurile ce întâlneaŭ în cale.

Mărturisesc că necunoscând numărul inamicilor şi aducându-mî aminte de enorma lor trompă, mă cutremuraî.

Priviî oameniî meî în faţă şi mă convinseî că nu mă puteam bizui decât pe Ali. Ceîlalţî treî se retrăseseră într'un colţ, plinî de frică. Ali, din contră, îndrăzneţ, sta lângă mine, fără nicî o teamă.

Trecură două minute pline de nerăbdare, apoî la dreapta noastră, la o distanţă de vreo cincizecî de metri, se desemna umbra enormă a unuî elefant negru, înalt de vreo treî metri; s'auzeaŭ alţî elefanţî venind în urma luî. Nu era cuminte să aşteptăm ca toată turma să se adune şi atuncî întinseî puşca, ţintiî puţin şi descărcaî un foc în direcţia ochiuluî. Un urlet teribil eşi din gura animaluluî, care ridică trompa ameninţător şi se întoarse par'că spre a ne înfrunta. Mirosi aerul şi ne descoperi. Inţeleseî atuncî că eram pierduţî, dacă animalul s'ar fi aruncat spre noî. Ali descărcă asemenea un foc, dar glonţul nu-l nemeri şi elefantul sări de două orî spre noî, spre a ne zdrobi. Atuncî eŭ din noŭ îl ţintiî cu disperare între ochî şi descărcaî puşca. Indată auzirăm fuga zgomotoasă a elefanţilor înspăimântaţî.

Elefantul lovit se opri ca şi când ar fi voit să cadă, dar apoî fugi în galop după tovarăşiî săî, lăsând în urmă-î o dâră roşie de sânge.

Ali voi să se ia după urmele animaluluî, eŭ însă nu-l lăsaî.

Intorcându-mă spre ceîlalţî treî oamenî aî meî, îî văzuî tremurând ghemuiţî într'un colţ, neputincioşî chiar de a se maî mişca.

Ordonaî atuncî să-mî aducă catârul şi mă înapoiaî la corturî învingător şi învins.

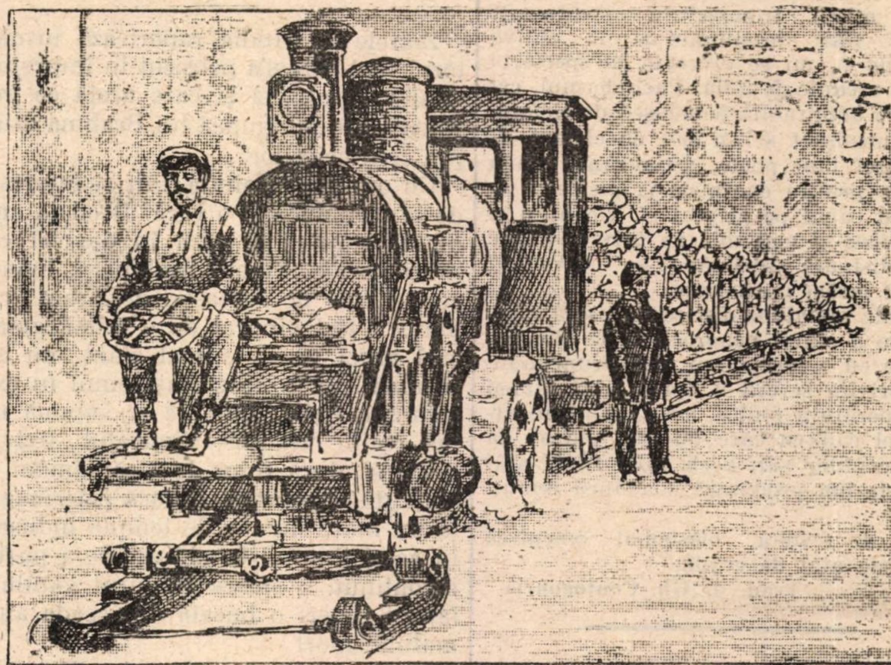
A doua zi pe când nicî nu mă maî gândeam la elefant, două fete somale veniră şi-mî spuseră că aŭ găsit în pădure pe elefantul pe care l'am omorât şi că ne-ar duce acolo dacă le-aşî da un bacşiş de vreo zece scule de bumbac. Mă învoiî, şi pentru treî scule primiră.

Mă urcaî pe catâr şi întovărăşit de oameniî meî, carî nu maî puteaŭ de bucurie, urmaî pe cele două copile, carî uşoare ca nişte căprioare, mergeaŭ pe aceeaşî potecă bătută de mine cu o zi înainte.

Tot urmând această potecă, cam la doî kilometri, am dat iarăşî de o înălţime, iar dincolo de această înălţime apărea o câmpie întinsă, unde se zărea icî şi colea câte un arbore. Poteca se întorcea de odată la dreapta şi se pierdea după un deluşor. Călăuzele mele însă, arătându-mî o altă colină în dreptul celeîlalte, îmî ziseră că acolo voî găsi ceea ce caut.

Şi în adevăr, apropiindu-ne încă vreo două sute de metri, am zărit desemnat pe verdea câmpie ceva negru, care semăna maî mult cu o stâncă căzută, de cât cu un animal. Privind prin ochian

LOCOMOBILA-SANIE

O sanie-locomobilă pentru transportul lemnelor în ţinutul Washinghton din Statele-Unite.

zării ceva mişcându-se pe lângă el, astfel că crezuĭ că animalul, nefiind încă mort, mişcă trompa în spasmurile agonieĭ. Dar apropiindu-ne la câţiva metri de el, mi se prezentă un spectacol trist şi vrednic de milă. Pachidermul, care era o admirabilă femeiuşcă de elefant, zăcea nemişcat şi un puĭ de elefant de vre-o treĭ lunĭ poate, tremurând, căuta scăpare printre enormele eĭ picioare rezămând capul pe pieptul eĭ. Un altul şi maĭ fricos şi maĭ mic ne privea dela o mică distanţă depărtându-se câţiva paşĭ şi apoĭ iarăşĭ oprindu-se.

Puştile somalilor meĭ se întinseră repede spre a sfârşi nenorocirea, ce din nefericire eŭ o începusem, dar aruncându-le o privire severă îĭ opri. Acest tabloŭ de disperare a puilor, acea mamă moartă, acel cadavu care nu maĭ putea da viaţă copiilor săĭ, acele micĭ fiinţe atât de triste îmĭ produseră o adâncă remuşcare.

Plin de revoltă, blestemaĭ omenirea care este atât de crudă.

Trad. de **Gh. Contogouris**

CLIMATUL IN ZANZIBAR

Zanzibar este considerat ca unul din locurile cele maĭ nesănătoase ale coasteĭ africane. Kersten îl preferă totuşĭ regiunilor din America unde se cultivă bumbac şi coasteĭ occidentale a Africeĭ şi Madagascaruluĭ, unde domnesc frigurile intermitente.

Europeniĭ nu trebue să comită imprudenţa de a se expune un moment razelor soareluĭ, căcĭ cad victime ale insolaţiuneĭ. Cea maĭ mică răceală dă naştere la frigurĭ ; un pahar cu apă, băut înainte de a fi puţin încălzit, prilejueşte disenteria.

Sezonul ploilor începe la 15 Aprilie şi durează 30 saŭ 40 zile ; atuncĭ aerul este foarte umed. In Iunie şi Iulie musonul de la SE suflă cu violenţă, aşa că bărcile indigene nu pot să se aventureze în largul măreĭ. Către 15 August vântul încetează şi la finele luneĭ cade iar puţină ploaie.

In Septembrie şi Octombrie timpul este senin şi temperatura este aceea din timpul vereĭ în Europa ; nopţile însă sunt răcoroase. Căldura cea maĭ mare este prin lunile Noembrie şi Decembrie. Vânturile de la NE încălzesc atmosfera.

Uraganele sunt obişnuite; în Aprilie 1872, un uragan transformă oraşul în dărâmăturĭ.

La NE Zanzibaruluĭ se găseşe insula Pemba, vizitată pentru prima oară de căpitanul englez Burton. Vegetaţia sa este frumoasă, dar climatul nesănătos. Pemba aparţine portughezilor carĭ o pierdură pe la finele secoluluĭ XVI. Acĭ se găsesc ruinele unuĭ fort portughez care domină punctul culminant al insuleĭ. Această insulă aparţine sultanuluĭ din Zanzibar.

Traian Popescu-Tranic.

O PURIFICAŢIE LA INDUŞI

Ziarele din India raportează următorul fapt care s'a petrecut în împrejurimile Tyzabadeĭ şi care arată ce influenţă are religiunea luĭ Brahma asupra credincioşilor.

Un om din seminţia Ahir se întorcea de la târg ducând o vacă. Deodată animalul alunecă şi căzu în aşa fel că muri pe loc. Preoţiĭ brahmanĭ, luând cunoştinţă de aceasta, declarară că omul a fost vinovat de o crimă grea, căcĭ altfel vaca—animal sfânt—nu ar fi murit. Şi în consecinţă omul fu excomunicat şi trebuia să se supună unuĭ regim riguros. Vinovatul trebui astfel să ducă timp de 6 săptămânĭ o viaţă de cerşetor, şi să facă pelerinagiĭ la un mare număr de temple induse : în acest timp el fu obligat de a purta incontinuu o sfoară în jurul gâtuluĭ, iar pe umerĭ o bucată din coada animaluluĭ mort.

Nicĭ unul din membriĭ familieĭ sale nu putea să-l primească la el, de frică de a nu fi şi el excomunicat. Deabia acum de curând i s'a dat voe să se întoarcă la aĭ săĭ. Dar pe lângă aceasta un mare număr de ceremoniĭ, dintre care unele aŭ un caracter destul de înfricoşător, maĭ trebuesc îndeplinite pentru completa purificaţie a vinovatuluĭ.

N. Văt.

Minele de cositor de la Perak

Cositorul se întâlneşte în Anglia (Cornwall), în Spania, în Franţa, în Groenlanda, în Suedia, în America, în China şi în Australia, dar depozitul stanifer cel maĭ întins şi cel maĭ bogat este acela din peninsula Malaeză. El are o lungime maximă de 1200 mile engleze şi se găseşte la câţi-va centimetri adâncime. Acest cositor zis şi cositor de rîŭ, provine dintr'un minereŭ aluvionar din care se extrage metalul aproape curat, numaĭ printr'o simplă spălătură, după ce stratul superficial de argilă şi de noroĭ a fost luat.

UN TÂRG DE FETE IN CHINA

Sclavia este unul dintre cele maĭ urâte aşezăminte vechĭ chinezeştĭ, carĭ există încă şi astăzĭ şi se speră că vor fi desfiinţate în urma recenteĭ revoluţiunĭ.

Dar până acum nu s'aŭ făcut încercărĭ particulare şi izolate pentru a stabili o exploataţie regulată. Districtul cel maĭ bogat de cositor se găseşte la est de râul Kinta, în sudul Statuluĭ Perak. Numaĭ minele exploatate de mult timp sunt în mâinile malaezilor. Cele maĭ multe exploataţiunĭ recente aparţin chinezilor, şi la aceştia din urmă minerii participă la beneficiile realizate. Adesea chinezul, care începe a exploata pe socoteala sa o mină, împrumută capitalurĭ. Cu ajutorul changkels-uluĭ (un instrument ce face serviciul de casma, de sapă, de greblă şi chiar ca armă de apărare) şi bakolsu-luĭ şi ragas-uluĭ (coş de răchită) lucrătorul chinez atinge karang-ul (păturile de cositor) şi de aci scoate biji-ul (mineraiul) la 10 saŭ la 12 picioare în pământ. Mineraiul este topit într'un samkak miao (cuptor), şi cositorul turnat apoĭ în semonĭ.

Adesea se produc desordine între lucrătorii întrebuinţaţĭ în mine; dar se citează multe cazurĭ când şi eĭ s'aŭ îmbogăţit uşor. Europenii aŭ încercat să exploateze cositorul prin mijloace perfecţionate şi aŭ transportat în mine maşinĭ costisitoare. Acest procedeŭ n'a reuşit din cauza eftinătăţiĭ lucruluĭ indigen.

Gopeng, centrul industrieĭ de cositor din Kinta, conţine un mare număr de puţurĭ. Basinul stanifer este înconjurat de coline de la Nord la Est şi la Sud. Pentru a face transportul repede şi economic al cositoruluĭ la ţărm, englezii aŭ construit o linie ferată legând districtul minier Kinta cu Taiping, capitala Statuluĭ Perak, la Nord, la o parte, şi cu Teluk Anson la Sud de altă parte. Secţiunea Teluk Anson, la îmbucătura Kinteĭ, la râul Bidor şi la Tapah, a fost deschisă exploataţieĭ în Iunie 1893. De aci linia se îndreaptă spre Kota Bharu, Batu Gajah şi Ipoh; de la Ipoh, centrul minier, linia atinge Kuala, Kaugsa şi Taiping.

Aceasta din urmă a fost legată prin cale ferată cu Port-Veld, portul cel maĭ apropiat al Penanguluĭ.

Traian.

Satele indigene din Sierra-Leone

Casele din Sierra-Leone sunt făcute din lut (care sub acţiunea soareluĭ devine foarte tare) şi din tencuială. Ele sunt înconjurate de palmierĭ; o verandă există naintea fiecăreĭ locuinţe care este în formă circulară. Acelea din Kambia şi din Koukouna aŭ până la 30 picioare de diametru şi un zid de 10 picioare înălţime. Interiorul este curat. Zidul este acoperit cu un amestec de pământ şi de urină de vacă care este lustruit cu ajutorul sucului extras din trunchiul yetté-uluĭ (ophiocaulocissampeloides).

Satele de briganzĭ din împrejurimile Tassinuluĭ şi Laya sunt protejate de zidurĭ de lut uscat care ating până la 8 picioare înălţime. Fie-care locuinţă este înconjurată de un zid la fel cu acela de maĭ sus şi intrarea se face printr'un mic turnuleţ rotund. Aceste zidurĭ se văd maĭ adesea în Samou, Digsinn, Benna, Tambakka şi Timmenie. Satele din interior sunt apărate de salcâmĭ plantaţĭ unul lângă altul, în aşa fel ca să formeze un fel de zid natural care atinge adesea până la metru de lărgime şi care se întinde la o distanţă de 36,50 metri împrejurul satuluĭ. In districtele Falaba şi Limba, satele sunt înconjurate de un zid de crăcĭ înfipte vertical în pământ, în care sunt stabilite porţĭ solide.

Unele sate, ca Badofeya, sunt aşezate în poziţiunĭ ce nu se pot lua cu asalt; nu poţĭ pătrunde aci de cât făcând drumul pe o potecă strîmtă care este expusă focului locuitorilor. Drumul care duce la aceste sate este un şanţ săpat în pământ şi găurit din loc în loc pentru a face deschizăturĭ pentru ţevĭ de puşcă (mod de apărare ca şi în Madagascar). Ar fi greu de a lua în stăpânire aceste sate dacă ar fi apărate vitejeşte, dar în general locuitoriĭ fug în pădurĭ la un atac serios.

Tranic.

O vânătoare a regeluĭ Angliei

Regele George al Angliei la o vânătoare în Nepal (India), a împuşcat de pe spinarea unuĭ elefant 18 rinocerĭ şi 24 tigri.

Vânător atacat de un crocodil

Un vânător din Digha Ghat, care cobora Gangele în barcă, simţi o sguduitură puternică ca şi când barca s'ar fi isbit de o stâncă şi observă cum se îndepărta de malul fluviuluĭ. Intorcându-şĭ privirea, descoperi un crocodil care se agăţase de cârmă şi încerca să împingă barca către mijlocul fluviuluĭ. Dar vânătorul îşĭ lăsase armele pe mal şi nu avea în mâinĭ decât ramele bărceĭ! Luă decĭ una din rame cu amândouĭ mâinile şi trase una în capul teribiluluĭ animal, care pentru un moment renunţă la acţiunea sa; dar reveni după câteva minute şi începu să lovească puternic cu coada în barcă, ameninţând a o sfărâma sau cel puţin să o răstoarne.

In această poziţie critică, vânătorul nu-şĭ pierdu curajul. Cu o ramă el încercă să-şĭ îndrepte barca către mal şi cu cellalt continua loviturile contra asaltatoruluĭ. Sfârşi prin a trage la ţărm. Câteva minute maĭ târziŭ barca se îneca şi căzu la fund. Odată pe pământ, vânătorul alergă la armele sale şi trimise un glonţ în capul periculosuluĭ aligator.

T.

CHIHLIBARUL BIRMAN

Dr. Noetling, membru în comitetul geologic indian, a redactat un raport asupra chihlibaruluĭ birman pe care 'l propune să fie numit «birmit», din cauza particularităţilor locale ce el prezintă.

Inainte de 1881 numaĭ douĭ europenĭ vizitaseră locurile de unde se culege; primele recunoaşterĭ datează de la 1836 şi 1846; ele au avut loc în valea de la Hongkong, care este într'o poziţiune foarte frumoasă. Ea

este înconjurată din treĭ părţĭ de munţĭ, a căror urcare nu a fost încă încercată. Numaĭ partea de sud a văeĭ este accesibilă călătoruluĭ, dar trebue încă pentru a ajunge la ea să trecĭ colinele carĭ formează linia de despărţire a apelor dintre Irauady şi Chinduin. Intr'unul din aceste lanţurĭ de coline se găsesc minele. După recolta orezuluĭ, minerii se duc la aceste locurĭ, cu ajutorul unor parĭ de lemn, practică găurĭ în argila albăstrue, scot apoĭ pariĭ din pământ şi alţiĭ sunt însărcinaţĭ să aleagă pământul. In general treĭ oamenĭ lucrează laolaltă: unul în interiorul găureĭ, iar ceilalţĭ afară, unde fac alegerea bucăţilor de chihlibar pe carĭ le găsesc sub formă de bulgărĭ, amestecate cu pământul extras.

Chihlibarul este extras de secole de birmanĭ. Tăiatul şi lustruitul acesteĭ preţioase răşine formează una din principalele industriĭ din Mandalay. Boabele pentru mătăniĭ, podoabele şi ornamentele de tot felul sunt, în Birmania, în general făcute din chihlibar. Se fabrică de asemenea statuete reprezentând pe Budha. Chihlibarul birmit poate totdeauna să facă o concurenţă serioasă chihlibaruluĭ german, din cauza culoareĭ sale palide şi din cauza numeroaselor sale crăpăturĭ. Sunt douĭ anĭ de când tăetoriĭ de chihlibar din Mandalay au început să întrebuinţeze chihlibarul german care este vândut prin ţărĭ cu un preţ maĭ jos ca chihlibarul indigen. Acesta din urmă se exportă totuşĭ în China. Birmitul nu conţine acid succinic, ca chihlibarul ordinar; este maĭ tare ca acesta din urmă, dar se tae uşor şi ia un luciŭ excelent. Coloarea sa este puţin variată; nu se observă la el acele dungĭ albicioase ce se observă la chihlibarul german.

Tr. P.-Tr.

Cultura măslinuluĭ în Franţa

Cultura măslinuluĭ ia o mare desvoltare în Franţa. După o statistică făcută în 1900, Franţa posedă 150.500 hectare plantate cu măslinĭ: provincia Var posedă singură 30 000; Bouches-du-Rhône 27.270; Alpiĭ maritimĭ 20.000; Corsica 17.075 hectare; Gand 10.056; Vaucluse 6.831, etc. etc.

Recolta acestor plantaţiunĭ a fost de 200.000 hectolitri de uleĭ, reprezentând o valoare de 35 milioane de francĭ. Provincia Var a produs 8 milioane 004.900 fr.; aceea a Bouches-du-Rhône 5.900 000 şi Alpiĭ maritimĭ 4.942.000. Adăogăm că Algeria posedă 6.500.000 măslinĭ, carĭ în acelaş an aŭ produs o recoltă de 16 milioane francĭ.

P.

Propagandă electorală în Germania

Un câine ca agent electoral

DIN TOATĂ LUMEA

Un ceas din miez de pâine

Oraşul Milan are un ceas din miez de pâine. Construcţia acestuĭ ceas extraordinar are un istoric foarte curios. Lucrătorul, un italian foarte sărac, neputând să cumpere metalul necesar pentru construcţia resorturilor, a avut ideia de a lua puţin miez din pâinea sa cotidiană şi a'l face tare printr'un amestec de sare. El obţinu astfel un fel de materie insolubilă în apă din care făcu ceasul care este una din curiosităţile capitaleĭ Lombardieĭ.

Originile torpilelor

De când datează origina torpilelor? Iată o întrebare la care mulţĭ nu ar putea să răspundă. Inginerul olandez Bushnell este acela care s'a servit primul de aceste torpile, în 1776, contra năveĭ englezeştĭ «Eale» într'un războiŭ, fără însă a reuşi să o distrugă.

In 1804 englezii întrebuinţară la rândul lor torpila contra floteĭ franceze din Boulogne, dar primul succes al acesteĭ unelte distrugătoare nu datează decât de la 1812, epocă în care un corsar american făcu să sară în aer nava numită «Plantagenet» sub pivilion englez.

Scoarţa teiuluĭ în Rusia

Scoarţa de teiŭ joacă un mare rol în casa ţăranuluĭ rus. Din ea ţăraniĭ fac coşurĭ şi sacĭ de tot felul, în carĭ pun principalele obiecte de menaj. De asemenea se fabrică din scoarţa de teiŭ ghete carĭ sunt folosite în număr de aproape zece milioane de perechĭ în toată întinderea imperiuluĭ moscovit.

Aşa se explică numărul teilor sacrificaţĭ în fie-care an de industria ţăranilor ruşĭ.

Marile exploataţiunĭ agricole din Europa

Se pare că în Ungaria se găsesc cele maĭ vaste ferme din Europa. In adevăr, prinţiĭ Esterhazy posed o exploataţie agricolă de 242,316 hectare.

Cel maĭ bun camfor

Canforul cel maĭ preţuit vine din Borneo şi Sumatra. El se găseşte în stare solidă în trunchiul arboreluĭ Dipterocarpus camphora, în bucăţĭ lungĭ de unul sau două picioare şi gros ca o coapsă de om. El se obţine doborând arborele şi despicându-l în două.

Producţiunea dipterocarpusuluĭ din insulele Borneo şi Sumatra este îndoită, ca a celuĭ din Japonia.

Cascade îngheţate

Frig aşa mare ca anul acesta s'a maĭ pomenit şi prin aniĭ 1892—93. Acea iarnă a fost aşa de teribilă în Canada, în cât cele maĭ înalte şi maĭ marĭ cascade au îngheţat.

Celebra cădere de apă de la Montmorency, care are 80 de metri adâncime, a devenit un bloc de ghiaţă.

Ea nu maĭ îngheţase din anul 1832, adică de vre-o şaizecĭ de anĭ.

In faţa oraşuluĭ Otava, la Hull, pe malul quebechez al mareluĭ râu, faimosul «Chaudière» a fost de asemenea complet îngheţat; a trebuit un frig foarte mare pentru a comprima în ghiaţă enorma masă de apă care cade de la 19 metri înălţime, într'un arc de cerc de 65 metri.

DIVERSE

Cenuşa ţigărilor.— Un statistician englez a avut răbdarea să socotească câtă cenuşă dela ţigările de foĭ şi ţigarete se împrăştiate anual în atmosfera Englitereĭ. Şi a constat că această cenuşă se urcă la colosala greutate de 8.740 tone.

Dar fiindcă cenuşa tutunluĭ este una din cele maĭ bune îngrăşăminte ale pământuluĭ pentru desvoltarea agriculturiĭ, statisticianul englez dovedeşte cât ar fi câştigat agricultura, dacă se găsea vr'un mijloc prin care cenuşa s'ar fi putut aduna, dacă nu toată, cel puţin cea maĭ mare parte, decât să se împrăştie icĭ şi colo.

O ideie ingenioasă.— In Statele-Unite s'a înfiinţat o societate pentru protecţiunea animalelor, având ca scop aplicarea pedepselor severe asupra nemiloşilor birjarĭ, sacagiĭ, camionagiĭ, etc., etc.

Directorul poliției din New-York, fiind invitat de către direcțiunea sus citatei societăți, pentru a contribui la îndeplinirea măsurilor luate, a avut ingenioasa idee de a afișa pe toate străzile următoarea rugăminte ca și cum ar fi redactat-o calul:

„Iți propuĭ, stăpâne, următoarea rugăminte:

Hrănește-mă și adapă-mă bine. După muncă zilnică lasă-mă să mă odihnesc într'un grajd curat. Vorbește-mĭ, căcĭ vocea pentru mine este maĭ prielnică de cât zăbalele și biciul.

Mângâe-mă și învață-mă să muncesc cu plăcere. Nu mă bate la dealurĭ și nu mă trage de hățurĭ la povârnișurĭ. Dacă nu te înțeleg îndată, nu te grăbi că s'apucĭ biciul, dar cercetează zăbalele să nu fie cumva încurcate, și uită-te la picioare ca nu cum-va potcoavele să mă supere. Dacă țĭ se pare, că disprețuesc nutrețul, cercetează-mĭ dințiĭ! Nu-mĭ tăia coada, căcĭ cu ea mă apăr de supărăcioasele muște. Iubite stăpâne, când vezĭ că sunt neputincios, nu mă condamna la moarte prin foame. Judecă-mă și ucide-mă maĭ bine, decât să mă chinuesc degeaba. In fine, iartă-mă pentru că-ți adresez această umilitoare rugăminte, în numele aceluĭ care și el s'a născut într'un staul".

Afișul acesta a produs un efect mult maĭ bun decât niște legĭ penale contra maltratărilor animalelor.

O sinucidere curioasă.—Carakyr-ul. — Așa se numește metoda sinucidereĭ în Japonia, care constă în despicarea pântecelui. Metoda aceasta nu este numaĭ modul prin care cineva poate, de bună voe, să se sinucidă, dar se impune de către guvern, Principilor curțeĭ regale, când aceștia ar fi căzut într'un păcat neiertat.

Condamnatul la sinucidere este condus într'o sală împodobită peste tot cu alb pentru că albul este culoarea doliuluĭ la chinezĭ și japonezĭ. După ce condamnatul a invitat pe toțĭ prieteniĭ la fața locului, le exprimă ultima sa dorință și alege pe cel maĭ bun prieten din ceĭ prezențĭ ca să-ĭ dea ultima lovitură de grație. După aceasta i se aduce un stilet de 8 degete lungime, într'o tavă acoperită cu mătasă albă.

Condamnatul se urcă pe tribuna jertfeĭ, fiind înconjurat de ceĭ de față, apucă stiletul și desbrăcând pântecele își înfige stiletul dându-ĭ direcția dela stânga spre dreapta, producând astfel o lungă și adâncă rană. Indată după aceasta, sus citatul prieten îĭ tae capul cu sabia.

Ținerea de minte a peștilor.—Lângă insulele Tortugas (Broaște țestoase), la vârful de miază-zi al Florideĭ, se află un fel de șalăĭ carĭ se hrănesc maĭ ales cu niște sardele argintiĭ. Le-au dat printre cele obișnuite și câte-va roșiĭ. Șalăiĭ au mâncat pe cele albe, ferindu-se de celelalte cu carĭ nu erau deprinșĭ. Pe urmă și-au cercat norocul și cu cele roșiĭ și, găsindu-le pe plac, le-au înghițit pe toate. In altă zi le-au dat sardele albe, amestecate cu roșiĭ și cu albastre (vopsite astfel). Șalăiĭ aŭ mâncat pe cele albe și pe cele roșiĭ fără a sta pe gândurĭ, dar de cele albastre nu s'aŭ atins. In sfârșit, când n'au maĭ rămas nicĭ albe, nicĭ roșiĭ, au îndrăsnit și la cele albastre.

In altă zi au pus pe sardelele albastre țepĭ de urzică de mare, carĭ ard ca urzica. Șalăiĭ, urzicațĭ rău, n'au maĭ voit să mănânce sardele albastre toată ziua, măcar că nu li s'a dat la îndemână de altele și le era foame și deși sardelele erau în adevăr albastre, dar nu maĭ aveau țepĭ urzicătorĭ.

Iată decĭ dovadă că peștiĭ sunt în stare să învețe și să ție minte.

Lazaris-Manari.

Cele două stele ale Manileĭ

In antichitate meseria de dansatoare era, cum s'ar zice, monopolizată de anume rase; dacă acest obiceiŭ a dispărut în lumea occidentala și a rămas în vigoare în toate țările orientuluĭ și chiar pe litoralul african al Mediteraneĭ.

Filipinele nu fac excepție de la regulă. In toate serbările publice dansurile sunt executate de femeĭ aparținând tot aceluiaș trib și carĭ călătoresc din provincie în provincie, ducându-se la notabiliĭ carĭ le-aŭ «comandat» maĭ dinainte.

Dansatoarele învață foarte de vreme meseria aceasta și câștigă atâta agilitate din vârsta cea maĭ fragedă, încât la 10—12 anĭ duc o viață îmbelșugată.

Cele două fetițe carĭ se văd în ilustrație sunt bine cunoscute în principalele orașe din archipelag. Paquita și Incarnațiunea (numele lor) au figurat adesea în serbările de binefacere organizate în Manila.

Sunt adorabile cu gesturile lor ritmice, încete și cadențate, înainte de a se frânge în mișcărĭ carĭ nu sunt lipsite de grație sălbatecă.

Orĭ-ce șef indigen care primește în capitala sa vizita unuĭ înalt funcționar american, cum e acela din ilustrație, se crede obligat de a cere concursul Paquiteĭ și al Incarnațieĭ.

Vetor.

Anul XIII—No 767 5 bani in toată ţara 5 Miercuri, 25 Ianuarrie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.60 pe an în toată ţara

Redacţia şi Administraţia
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marţea

Două papuşi dansează, bătând din tamburine. — (Vezi pag. 5520).

Canibaliĭ din Noua Guinee

Nu e drept ca un Papus să fie nemuritor! Această frază a luĭ Renan, scrisă acum o jumătate de secol, arată că în erarhia raselor umane, Papuşiĭ în particular, şi popoarele Noueĭ Guinee în general, erau considerate ca ocupând ultimul rang.

Nu numaĭ că trăiau în plină barbarie dar de abia îĭ puteaĭ deosebi de animale.

Dar din epoca când asemenea apreciaţiunĭ eraŭ îndreptate asupra acelor popoare, navigatorĭ curioşĭ să cunoască acele locurĭ aşa de puţin cunoscute, au vizitat acea ţară stranie şi splendidă, Noua Guinee. De curând, un călător englez pătrunse printre triburile civilizate ale mareĭ insule şi trăi printre eĭ douĭ anĭ.

Observaţia cea maĭ importantă şi cea maĭ caracteristică ce a făcut'o exploratorul englez este aceasta: Papuşiĭ se deosibesc de toate cele l-alte rase inferioare printr'o remarcabilă facultate de judecată şi prin adevărate talente artistice. Eĭ par'că iubesc maĭ mult muzica şi architectura.

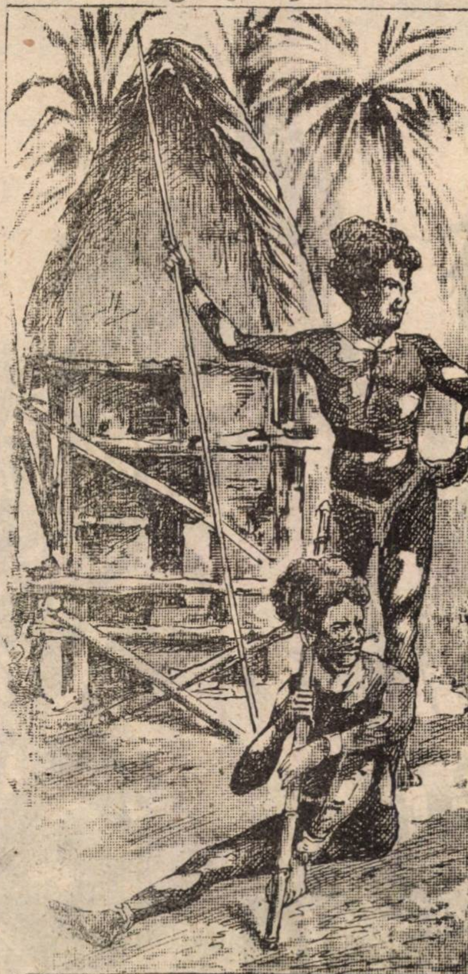
Papuşiĭ sunt ceĭ maĭ numeroşĭ dintre popoarele Noueĭ Guinee. E sunt împărţiţĭ în sate, fie-care sat cuprinzând câte treĭ-zecĭ de familiĭ. La un loc formează o masă importantă de o sută cincĭ-zecĭ de miĭ Papuşĭ. Forma specială e patriarchatul. In fie-care familie tatăl e stăpânul absolut al libertăţeĭ şi al vieţeĭ mameĭ şi copiilor săĭ. In fie-care sat, cel maĭ bătrân e şeful grupuluĭ întreg.

In Noua Guinee sunt triburĭ carĭ se disting prin caractere fisiologice surprizătoare, de exemplu tribul Pi. Bărbaţiĭ şi femeile au pielea pestriţă cum este pielea uneĭ pasărĭ, adică neagră orĭ împestriţată cu alb. In acest trib misterios sunt desvoltate adevărate dispoziţiunĭ de arhitectură.

Un alt trib e de asemenea foarte curios, acela al Palmipezilor sau al Amfibiilor. Aceştia au degetele picioarelor unite între ele printr'o membrenă deasă şi eĭ trăesc în apă maĭ mult decât pepământ. Până acum nu s'a putut da explicaţia acestor particularităţĭ.

Papuşiĭ au o credinţă confusă, dar reală. Eĭ au un Dumnezeŭ când bun când ostil pe care îl numesc Fifi sau Fe-Fe. Acest geniu e invizibil. Dar dacă el nu se poate vedea, maĭ toţĭ l'au auzit. El vorbeşte din fundul pădurilor, pe coline, în lungul fluviurilor, în sgomotul tunetuluĭ şi în urletele vântuluĭ. Pe rând, promite vânătorĭ bogate, pescuirĭ abundente, saŭ ameninţă cu foamea saŭ bolĭ.

Instrumentul naţional la Papuşĭ e pipa-fluer. El se compune dintr'un lemn de bambus lung de patruzecĭ sau şease-zecĭ de centimetri şi e închis la amândouă extremităţile. Dar aproape de una din extremităţĭ are două găurĭ, ca fluerele noastre occidentale.

O locuinţă în tribul Pi din Noua-Guinee — Pielea lor este impestriţată cu alb.

Când vrea să fumeze, înfăşură tutunul într'o frunză de arbore şi o înfige ca pe o ţigară într'una din găurĭ. Pe gaura rămasă liberă, trage fumul.

Când nu fumează, această pipă îĭ servă de fluer, cam rudimentar nu e vorbă şi cu sunete cam stridente, dar în orĭ ce caz, un fluer.

Un alt instrument esenţial într'o serbare musicală papuşă este tamburina.

Acestea sunt instrumentele principale cu care papuşiĭ execută concertele şi dansurile în onoarea geniuluĭ Fifi.

C. Arg.

O luptă în arenă cu un tigru

Nu de mult în arena tribuluĭ Curg din India a avut loc o luptă cu un tigru.

Un Curg 1) intră în arenă. El era înarmat cu un iatagan şi îmbrăcat cu o pereche de pantalonĭ scurţĭ până la genuchĭ. Arma pe care o purta în mână dreaptă avea o limbă grea, de o lungime aproximativă de două picioare (aproape 0.65 cm.) şi o lăţime de treĭ ţolĭ, (aproape 0.10 cm.), cătră sfârşit îngustându-se în forma unuĭ vârf de lancie. Acest fel de cuţit era mânuit de către Curg cu o îndemânare uimitoare; întâi îl învârtea în mână, apoĭ cu o iuţeală îl îndrepta spre obiectul sau spre locul unde trebuia să-l implânte.

Luptătorul se prezintă rajahuluĭ. 2) Expresia figureĭ sale în momentul când se dădu ordin ca fiara să intre în arenă, merită să fie recunoscută. Era o concentrare a putereĭ sale morale, o rezistenţă puternică în trăsăturile sale. Corpul său strălucea de uleiul cu care se unsese spre a-ĭ fi maĭ elastice membrele.

Ridică de maĭ multe orĭ braţul d'asupra capuluĭ, semn ca să se dea drumul duşmanuluĭ său în arenă. Zăbrelele uneĭ cuştĭ marĭ de fier fură trase şi un puternic tigru regesc sări afară, oprindu-se pe loc, mişcându-şĭ coada. Părul i-se sbârli şi cu un mârâit se apropie de Curg. Colosalul tigru privi întâi spre potrivnicul său, apoĭ spre galerie unde era rajahul cu suita sa; se simţi însă foarte incomod în libertatea sa, şi după ce privi încă odată împrejur, se întoarse în cuşca din care păzitoriĭ căutară să-l scoată. Tigrul nu se urni însă din loc. Păzitoriĭ aduseră, atuncĭ, nişte rachete pe carĭ le legară de coada ce atârna, printre zăbrele, afară. Totodată dădură şi Curguluĭ un fitil aprins cu care aprinse acele rachete.

Tigrul sări în arenă răcnind îngrozitor şi în timp ce rachetele pocneau, el ajunse la maximul furieĭ. Se târî în fine mârâind ca o pisică, într'un colţ. Căută să se întoarcă în spre cuşcă, dar aceasta era închisă.

In timpul exploziei rachetelor, Curgul stătea liniştit, nepierzând din ochĭ pe duşmanul său şi apropriindu-se de el cu paşĭ încețĭ şi sigurĭ. Tigrul se sculă şi se întoarse cu părul sbârlit. Nu se simţi de loc dispus să-şĭ arate duşmănia; inamicul său însă nu se dete înapoĭ. Fixând pe tigru, păşi din ce în ce maĭ aproape pe când fiara se da tot îndărăt.

Curgul se opri deodată, pe neaşteptate; tigrul se ridică, îşĭ încovoiă spinarea pregătindu-se la o săritură. Luptătorul făcu un pas înapoĭ, fiorosul animal înaintă, se strânse şi sări deodată cu un urlet sălbatec. Adversarul său bine pregătit pentru această săritură, se feri în lăturĭ. Când tigrul căzu, Curgul ridică greul său cuţit şi lovi cu o putere extraordinară în picior pe tigru, tocmaĭ d'asupra încheetureĭ. Osul fu tăiat şi fiara

1) Un locuitor al aceluĭ trib.
2) Şeful tribuluĭ. La ori-ce spectacole de genul acesta, Rajahul nu lipseşte nicĭ odată.

nu maĭ fu în stare să facă o a doua săritură.

Animalul rănit, răcnind grozav, se târî în treĭ picioare spre Curg, care cu cuţitul luĭ ridicat aştepta atacul. Cum ajunse la picioarele luĭ, Curgul aruncă cu violenţă greul săŭ cuţit asupra tigruluĭ.

Animalul regesc zăcea acum cu craniul străpuns dinaintea învingătoruluĭ, care cu sânge rece îşĭ şterse cuţitul pe frumoasa blană a fiareĭ.

Intorcându-şĭ privirile în spre galeria rajahuluĭ, primi un foarte respectuos salut, la care răspunse plecându-se cu capul la pământ şi se îndepărtă în freneticele aplauze ale mulţimeĭ.

I. Critz

ESCHIMOŞII

Eschimoşiĭ locuesc în America de Nord, dincolo de zona temperată, sau în Groenlanda, în împrejurimile capuluĭ Bafin, partea nordică a Labradoruluĭ şi pe malurile şi insulele fluviuluĭ Hudson. Numărul lor se urcă la cifra de 30.000 miĭ.

Pielea eschimoşilor este de culoare galbenă deschisă, părul negru şi aspru, barba rasă, obrazul lat, umeriĭ obrajilor eşiţĭ, nasul mic şi îngropat între umeriĭ obrazuluĭ. Imbrăcămintea lor este făcută din piele de urs, de ren sau câine, poartă aceeaş îmbrăcăminte, bărbaţĭ şi femeĭ; în timp de vară locuiesc în colibe acoperite cu pieĭ de foce şi de morse, iar iarna în colibe pe care le construesc sub pământ şi zăpadă.

In fiecare colibă fierbe incontinu untură de peşte, într'un cazan mare, care contribue la încălzitul şi iluminatul locuinţeĭ. Dacă la îngrozitorul miros, produs din fierberea untureĭ de peşte, se maĭ adaogă mirosul cel urât răspândit de peşte şi de cărnurile intrate în putrefacţie, precum şi putoarea dejecţiunilor oamenilor şi câinilor, este peste putinţă ca un străin să intre într'o colibă de eschimoşĭ. La acestea să pot adăoga şi următoarele:

Eschimosul nu se spală nicĭ odată, iar efmeea se spală cu urina eĭ, al căreĭ miros îĭ găsesc foarte plăcut. Când eschimoasa se spală cu urină, zice cu o mare bucurie: „Acum miros ca o fată". Eschimosul se hrăneşte cu vânat şi peşte, şi se însoară fără să ceară aprobarea femeeĭ, — căreia i se impune toate muncile cele grele.

In Groelanda se găsesc câte-va excepţiĭ de poligamie, dar de obiceĭ o femee aparţine la maĭ mulţĭ bărbaţĭ. N'au guvern, nicĭ vre'un alt fel de cârmuire, bărbatul e singurul care are absolută putere asupra familieĭ; însă au religie, cred în viaţa eternă şi în fiinţe supra-omeneştĭ, au preoţĭ (saman) carĭ combat spiritele rău făcătoare, şi cred în superstiţiĭ. Se ocupă cu sculptura, dar operile lor sunt grosolane semănând cu operile epoceĭ de piatră.

Când bătrâniĭ eschimoşĭ nu maĭ sunt în stare să se hrănească singurĭ, poruncesc fiilor lor să-ĭ înece, iar aceştia se grăbesc să le îndeplinească dorinţa, fiindcă cred că aceasta este o datorie sfântă.

Un european, care făcea parte dintr'o expediţie la polul Nord, a rămas câtva timp într'un sat de eschimoşi, care se numeşte Etah, şi a poposit în coliba unuĭ eschimos. Etah este cel maĭ apropiat sat de Pol. Europeanul descrie astfel viaţa eschimosuluĭ sub coliba de zăpadă.

Este cu neputinţă să înţeleagă cineva dieta acestor oamenĭ, carĭ trăesc ca nişte râme murdare, în coşuleţul pescaruluĭ. Singura mobilă a fie-căreĭ locuinţe este o simplă şi grosolană canapea construită din ghiaţă, şi acoperită cu pieĭ de focă, care se întrebuinţează ca scaun şi ca pat. O necioplită candelă făcută din os, arde zi şi noapte, producând incontinu fum negru şi miros insuportabil.

Seara, la cină, s'a servit la fie-care o bucată de focă crudă fără sare şi fără pâine. Familia şezând jos, tăia bucăţĭ mâncându-le cu o lăcomie de nedescris. Şezând lângă eĭ, numaĭ la vederea meseĭ mi-a venit greaţă, şi fiindu-mĭ silă de mâncarea lor, mi-am scos o bucată de ficat îngheţat, pe care l-am avut în desagĭ şi l-am mâncat vrând nevrând.

După cină ne-am culcat, iar eŭ fiind învăţat cu pernă, am fost nevoit să mă culc lângă picioarele stăpâneĭ, ca să pot întrebuinţa burta stăpânuluĭ ca pernă. Ziua următoare stăpâna îmbrăcându-şĭ în faţa mea cămaşa eĭ de piele de focă, îmĭ prepara dejunul. După ce mi-am ales o bucată de balenă friptă, mi-a oferit o ciorbă în golul unuĭ os, pe care îl întrebuinţaŭ drept castron.

Pe când mă pregăteam să primesc ospitaliera oferită, văd pe stăpâna caseĭ, scoţând lingurita (tot un os) de sub vestminte umplută cu un lichid, pe care îl deşertă într'o oală scoţând în acelaş timp o bucată de carne pentru soţul eĭ.

Maĭ târziu am aflat că aceeaşĭ oală le servea în timpul nopţeĭ şi pentru alte trebury... In timpul şedereĭ mele printre eschimoşĭ, muri pe neaşteptate sora gazdeĭ mele. După ce corpul eĭ fu cusut într'o piele de focă, bărbatul luând-o pe spinare, a îngropat-o în zăpadă îngrămădind peste neînsufleţitul eĭ corp, câteva uriaşe bucăţĭ de ghiaţă, formând ast-fel podoba mormântuluĭ.

Viaţa eschimosuluĭ în timpul erneĭ e înspăimântătoare, maĭ cu seamă în lunile Ianuarie şi Februarie din cauza lipseĭ zazelor solare, a hraneĭ şi a lemnelor.

Dar în timpul primăvereĭ când în fine soarele reapare pe munţiĭ de ghiaţă, luminos şi strălucitor, răspândind prin razele luĭ călduroase şi binefăcătoare, numaĭ bucurie şi veselie, atuncĭ eschimoşiĭ reânviază din aţipirea ierneĭ. Ca urmare a acesteĭ reînvierĭ a natureĭ, pescuitul şi vânatul, în epoca aceasta sunt singurele ocupaţiunĭ ale eschimosuluĭ. Femeea se ocupă cu argăsirea pieilor de urs şi de morsă, copiiĭ cu sporturile şi maĭ cu seamă cu tragerea la ţintă, întrebuinţând ca săgeată coastele cetaceilor, iar câiniĭ latră pe lângă colibe sbeguindu-se de bucurie.

Impreună cu primăvara reînviază şi stomacul lor amorţit în timpul erneĭ, devin lacomĭ, iar mâncarea pe care o devorează cu nesaţiu într'o singură zi, poate să hrănească o lună întregă un european.

Trad. de **Luzaris-Manari**

Portul Etienne din Mauretania

Portul Etienne din Mauretania n'are de loc aspectul seducător. După ce trece prin faţa capuluĭ Blanc, călătorul care soseşte pe mare vede deschizându-se în faţa sa o baie largă de o albeaţă strălucitoare, pe care se detaşează câte-va micĭ construcţiĭ şi un post al telegrafieĭ fără fir. Această coastă saharianĕ are o reputaţie urâtă, căcĭ ea a asistat la naufragiĭ şi la scene de oroare.

In acest loc de desolare, în sânul acesteĭ Mauretaniĭ al căreĭ nume singur inspiră spaimă, francezii aŭ stabilit o întreprindere importantă de pescuit. De multă vreme se ştie că

Tipurĭ de maurĭ

se găseşte in abondenţă peşte in baia Causado, în fundul căreia s'a ridicat portul Etienne. Pescariĭ făceaŭ aci adevărate pescuirĭ miraculoase.

Exemplul lor tentă şi pe alţiĭ şi se formă o «Companie colonială de pescuit şi de comerţ» care trimise în Port-Etienne un personal plin de iniţiativă şi activitate, având în fruntea sa un director tânăr, d. Jean de Vilmorin. Viaţa nu le fu tocmaĭ plăcută în timpul instalăreĭ. Trăiaŭ sub corturĭ carĭ eraŭ sguduite teribil de vân-

turĭ. Vârtejurile de nisip orbeaŭ pe lucrătorĭ, murdăreaŭ mâncarea destul de slabă în lipsa cărneĭ şi legumelor. In curând se ridicară locuinţe, magaziĭ, uscătoriĭ imense, unele acoperite, altele desfăcute, în carĭ se conserva peştele.

Spre a pescui, cum şi a săra şi usca, trebuia un personal priceput. Indată fură aduşĭ tinerĭ voinicĭ din Britania, negri din Senegal şi de la Capul-Verde, pescarĭ spaniolĭ din insulele Canare, cu tenul măsliniŭ, şi maurĭ, slabe siluete cu mersul uşor şi cadenţat.

Peştele prins este vărsat din şalupă

Oare fondatoriĭ Portuluĭ Etienne aŭ fost recompensaţĭ de sforţările lor? Expresia «pescuit miraculos» nu e exagerată. Se pescueşte cantităţĭ considerabile. Foarte mulţĭ din peştĭ sunt lungĭ de un metru. Uniĭ ating talia unuĭ om şi aŭ o greutate de 80 kg. In sezonul bun, greutatea brută pescuită pe zi se ridică la 10 - 30 tone.

Prezenţa europenilor în Port-Etienne n'a făcut pe maurĭ să fugă. Contrariŭ, eĭ şi-aŭ instalat un campament din cele maĭ pitoreştĭ pe marginea măreĭ. Femeile maure sunt foarte frumoase. Ovalul figureĭ lor e cât se poate de delicat. Surâsul lor grav, voalul în care se drapează deşteaptă viziunĭ îndepărtate: Biblia, pământul luĭ Canaan, legendele sacre. Bărbaţiĭ, cu profilul lor ascuţit, barba şi părul încâlcit, sunt mult maĭ inferiorĭ femeilor ca fizic.

Alţĭ maurĭ, maĭ puţin liniştiţĭ şi maĭ puţin ipocriţĭ, aŭ venit în maĭ multe rândurĭ să surprindă Portul-Etienne adormit şi să se dea la jaf. Dar pescariĭ nu s'aŭ speriat. Lor nu le e teamă de gloanţe, cum nu le e teamă nicĭ de mare, nicĭ de deşert. Dar aŭ luat precauţiunĭ pentru viitor. O companie de soldaţĭ senegalezĭ s'a pus în garnizonă în Port-Etienne şi locueşte un post fortificat.

Şi acum se întreabă cineva: ce se face cu atâta peşte pescuit în baia Levrier? In epoca începutuluĭ în care se află încă pescăriile, el servă, după ce a fost uscat, la hrană populaţieĭ africane care consumă acest produs în abondenţă. Maĭ târziŭ, proectul cel mare ce se va executa va fi: transport de peşte proaspăt in Europa, exportaţie de peşte sărat, fabricaţiune de con-serve.

Vetor.

TRISTAN BERNARD

VÂNATORUL NOROCOS

Povestea s'a intâmplat acum vre-o 30 de anĭ. Pe vremea aceea, tânărul Jaboin lua parte la marile vânătorĭ de la Compiègne, Fontainebleau şi Rambouilet. Dar, ciudat lucru,— oricât erau pădurile acelea de bogate în vânat, Jaboin nu isbutea în ruptul capuluĭ să omoare nicĭ pe cel maĭ neînsemnat animal din câte se vânează.

Se intâmpla, spre pildă, să rănească pădurarĭ sau oare-carĭ invitaţi şi, din păcate, îĭ lovea de moarte câte-odată. Maĭ ucise şi o mulţime de câinĭ, doĭ caĭ şi o vacă.

Fără să priceapă pentru ce, fu invitat din ce în ce maĭ rar. Ba ajunse o vreme când se fereau de el, într'un chip oare-cum sistematic.

„E, fără îndoială, un motiv politic la mijloc, se gândi el, deşi nu făcuse în viaţa politică".

Când isbucni războiul, Jaboin se înrolă în armată. Abia începuseră încăerările şi el şi avu prilejul să ia parte la vre-o ispravă.

Plecaseră după merinde eĭ, încă un leat şi un sergent. Erau aproape siguri că n'o să li se întâmple nimic rău. Aşa că, pentru a putea să aducă cât maĭ multe d'ale gurii, nu luaseră cu eĭ decât o puşcă şi un singur cartuş.

Cum mergeau aşa, văzură un nor de pulbere ce se 'nfiripa la capătul drumuluĭ. Era un călăreţ duşman, care venea în galop mărunt.

— Haĭ să ne ascundem după copaciĭ ăştia, zise sergentul.

— E printre noĭ vr'un trăgaciŭ maĭ meşter, care să ne scutească de călăreţul ăsta inoportun?

Jaboin înaintă.

— Eĭ bine, ia puşca asta, zise sergentul şi caută să te slujeştĭ bine de ea.

Jaboin tremură puţin. In cariera-ĭ de vânător doborâse mulţĭ indivizĭ; dar acum, când era vorba s'o facă dinadins, isbuti-va oare?

Călăreţul nu era de cât la vre-o 30 paşĭ.

— Foc! porunci sergentul.

Jaboin trase.

Călăreţul privi la eĭ, dădu pinteni calului şi se depărtă în goană; prin aer însă sburase nişte blană şi ceva galben se rostogolise lângă drum, la două-zecĭ de paşi de călăreţ.

Pentru prima oară omorâse Jaboin un epure.

Trad. de **Maria A. Spirescu**

Cultura morunilor în Terra-Nova

Din cauza sărăcieĭ bancurilor şi spre a se regenera pescăriile, s'a început de curând în Terra-Nova cultivarea morunilor.

Laboratorul pentru inmulţirea peştilor a fost instalat pe insula Dildo, in baia Trinité, după indicaţiile d-luĭ Neilson, savant norvegian pus,— sunt câţi-va anĭ de atuncĭ,— in capul biurouluĭ de piscicultură din Canada. In fie-care an es la Dildo dela 260 până la 300 milioane de morunĭ tinerĭ. Durata naştereĭ lor este de două-zecĭ de zile.

Prima experienţă a fost făcută în 1890; în acel an s'aŭ produs 17 milioane de morunĭ. Al doilea sezon a produs 40 milioane; acela din 1892 a furnizat 165 milioane.

După cum spun pescariĭ din împrejurimĭ, încercarea a reuşit; eĭ spun că au văzut un număr considerabil de tinerĭ morunĭ în apele unde altă-dată nu intâlneaŭ aproape de loc. Din cauză că numaĭ la patru anĭ morunii sunt marĭ pentru a fi pescuiţi pescarii nu au voe să pescuiască peşti inainte de această dată.

A. Văt.

ŢARA CAUCIUCULUI

De unde vine cauciucul, acest produs atât de răspândit pe faţa pământuluĭ?

Aproape de Ecuator, in Brazilia (America de Sud), se varsă în Oceanul Atlantic un râu lat şi adânc numit Amazonul.

Văile numeroaselor râurĭ din Brazilia, carĭ se varsă în acest râu, sunt acoperite cu păducĭ stufoase, carĭ se întind până în republicile vecine: Peru, Ecutor, Columbia şi Bolivia.

Pădurile acestea sunt isvorul de căpetenie al cauciucului din lumea întreagă.

Singură Brazilia exportează cauciuc în preţ de 400.000.000 leĭ şi acolo este

centrul industrieĭ materialuluĭ de cauciuc.

Oraşul Manaos de la îmbucătura râurilor Negro cu Amazon, este un oraş frumos, cu strade pavate, cu lumină electrică, cu locuinţe frumoase şi cu clădirĭ publice măreţe.

Acolo este un bun şi mare centru al industrieĭ de cauciuc, în mijlocul pădurilor.

In acest oraş stau muncitoriĭ tocmiţĭ ca să meargă în împrejurimĭ, pe diferitele plaiurĭ, şi să culeagă gumĭ de pe arborĭ.

Pentru munca lor primesc plată câte 2.50 leĭ de pfunt. Un om harnic, în vremea culesuluĭ gumiĭ, care se începe la Maĭ şi durează 5 lunĭ, poate culege 1.500 pfunţi de gumă.

Cauciucul se găseşte pe arborĭ în forma răşiniĭ şi după ce se culege se fac bulzurĭ (cocoloşĭ) şi aşa se vinde. De multe orĭ, ca să cântărească maĭ mult, se maĭ pune în mijlocul bulgărilor nisip ş. a.

Ca să se poată aduna cauciucul de pe arborĭ, aceştia sunt doborâţĭ uneorĭ la pământ.

Para este al doilea şi cel maĭ vechiŭ centru al cauciucuuluĭ din Brazilia. Este oraş frumos, curat şi grădinile botanice, carĭ sunt la marginea oraşuluĭ, sunt de sigur cele maĭ bogate şi maĭ frumoase din lume.

Acest oraş are un târg de cauciuc de seamă, fiind la marginea Oceanuluĭ Atlantic, şi exportează cauciuc în toate părţile lumiĭ. Statele Unite aduc din portul acestuĭ oraş cauciuc în preţ de 120.000.000 leĭ. Preţul cauciuculuĭ creşte şi scade, după cum este sau nu vânzare. De obiceiu preţurile cauciuculuĭ atârnă şi de la negustoriĭ din New-York şi Londra carĭ controlează târgul.

Intre cele două oraşe Manaos şi Para, este o concurenţă mare. Manaos, care este maĭ în mijlocul pădurilor şi are la fel ca Para port şi târg anume de cauciuc, creşte maĭ repede de cât Para, având un comerţ maĭ mare.

In timpul ierneĭ, când lucrătoriĭ carĭ adună cauciucul vara stau cu lunile singuraticĭ prin pădure şi pierd vremea în nelucrare şi în chefurĭ, după ce isprăvesc baniĭ câştigaţĭ în timpul veriĭ, se îndatorează la companiile pentru care adună cauciuc. Lucrătoriĭ aceştia sunt parte indieni neaoşĭ, parte corcitură de tot felul de rase. Eĭ se poartă îmbrăcaţĭ foarte simplu, desculţĭ şi cu corpul abia acoperit pentru ca să nu-ĭ supere ţânţariĭ.

«Al. B. A»

Apa miraculoasă

— —

Când eram şef de biurou în Tugurt, istorisea căpitanul de Vergy, într'o zi, lăsaĭ afacerile curente primuluĭ meu ajutor, şi plecaĭ în recunoaştere în Extremul-Sud.

Imĭ trebui treĭ săptămânĭ până să ajung în Temasinin, o oază separată de Tugurt prin şease sute de kilometri de nisip şi de „*hamada*", un fel de regiune stâncoatsă. Nu aveam ca hrană de cât puţină făină muiată într'o apă care lăsa mult de dorit, fiartă la soare care chiar la umbră are 50 grade, sufocat de vârtejurĭ de nisip care cu tot voalul şi burnuzul, iţĭ arde ochiĭ, iţĭ pătrunde în nas, în gură, până în gât, şi nevăzând zile întregĭ nimic de cât câmpia deşeartă, monotonă, lugubră, sub apăsarea unuĭ cer galben şi murdar, fără alt accident de cât dunele ridicate de vânt, mutate neincetat de capriciul săŭ! In adevăr, câte odată aĭ nevoe de mult curaj, de multă energie, pentru ca să nu te daĭ bătut, pradă friceĭ şi disperăreĭ. Şi cu toate acestea, am făcut din nou o altă expediţie, maĭ îndepărtată încă, anul trecut. Cine poate să explice misterul care te atrage în aceste ţinuturĭ devastate, poezia acestor întinderĭ fără viaţă, această imensitate de neant?

Dar să lăsăm deoparte exploraţiile mele şi să vă povestesc un fapt de naivitate indigenă.

In seara sosiriĭ mele în Temasinin, după ce m'am instalat în cort, m'am dus să văd pe unul din tovarăşiĭ meĭ de escortă, care de două zile suferea de frigurĭ violente. O doză mare de chinină ĭĭ scăzuse temperatura, dar răul nu pierise.

Arabul resimte puţin durerea fizică rezultată dintr'o rană, dar e foarte sensibil la boală. O durere de cap o febră, îl doboară.

Călăreţul meu gemea decĭ ca şi când ar fi fost pe moarte. In jurul săŭ se afla un grup de oamenĭ atraşĭ de gemetele sale. Chiar şeful indigen din Temasinin venise să-l vadă. El se apropie de mine şi-mĭ zise: „Sidi Haken!" (domnule comandant) protecţia luĭ Alah să fie asupra ta şi asupra servitorilor tăĭ. Alah ne-a trimes din cer un leac divin care vindecă răul. Din dragostea ce-ţĭ port, şi în semn de bune intenţiunĭ, am adus, dacă voeştĭ, din acea apă binefăcătoare.

Pentru ca să nu'l mâhnesc primiĭ oferta, rezervându-mă de a opri întrebuinţarea medicamentuluĭ dacă mi s'ar părea primejdios.

După câte-va minute primiĭ un vas de pământ închis ermetic şi examinând conţinutul, văzuĭ că nu e de cât apă simplă.

Ceruĭ explicaţiĭ şi iată ce aflaĭ: Toamna trecută căzuse în Temasinin grindină. Nicĭ odată nu se văzuse acolo ast-fel de fenomene şi toţĭ contemplau cu mirare acele bulgăraşe de un alb imaculat. Un om care suferea de durere de cap, luă câte-va şi îşĭ frecă fruntea. Răceala triumfă asupra răuluĭ. Atuncĭ toţĭ începură să strângă grindina şi să o pue în recipiente strigând că aceasta nu este de cât o minune, un remediu divin trimes de Alah!

De câte orĭ sunt bolnavĭ întrebuinţează această apă miraculoasă şi se cred vindecaţĭ. Să nu le spuĭ să întrebuinţeze maĭ bine apă proaspătă din puţurĭ, căcĭ li s'ar părea că îĭ ieĭ în râs! Naivitatea e o forţă!

Doru

DIN LUMEA TIMBRELOR

— —

Fondatorul patrieĭ Normande

In Rouen aŭ avut loc marĭ serbărĭ pentru celebrarea fondăreĭ ducatuluĭ Normandieĭ. In 911, prin tratatul din Saint-Clair-sur-Ep'e, regele Carol Simplul cedă o parte din regatul săŭ luĭ Rolon, şeful acelor piraţĭ scandinavĭ carĭ, urcaţĭ în bărcĭ uşoare, veneaŭ din ţările nordice şi, prin neîncetate escursiunĭ, devastaŭ imperiul carlovingian. Neputând să gonească pe aceĭ oamenĭ aĭ norduluĭ, Carol III hotărî să-şĭ facă din eĭ aliaţĭ. Atuncĭ dădu în căsătorie şefuluĭ lor Rolon pe fiça sa Ghizela, cu condiţiunea ca el să se convertească la creştinism.

Rolon primi această condiţie. El jură regeluĭ credinţă şi se boteză la Rouen, primind un teritoriŭ care constitui ducatul Normandieĭ, al căruĭ prim duce fu el.

Timbrele regeluĭ George V scoase din circulaţie

Primele două timbre cu figura regeluĭ George al V-lea de 1/2 şi 1 penny aŭ fost emise la 22 Iunie, ziua încoronăreĭ. Dar după terminarea serbăreĭ, aceste nouĭ timbre aŭ fost scoase din circulaţie, atât aŭ fost de criticate de public şi de presa engleză cu privire la gravură şi execuţie.

Phil.

PIRAŢII CHINEZI

— —

Piraţiĭ chinezĭ se servesc acum de şalupe-automobile pentru a-şĭ exercita sinistra lor meserie.

Guvernatorul din Canton fiind informat că o bandă de piraţĭ pradă oraşele situate pe malurile Râuluĭ de Nord, dădu ordin canonviereĭ «Kwong-Yuen» să se pună în căutarea lor.

Căpitanul, un chinez, îşĭ îndeplini misiunea numaĭ după lungĭ căutărĭ.

La început, văzând că nu poate să facă nimic, voi să se reîntoarcă la Canton. Primi însă vestea că un sat din împrejurimĭ fusese prădat și că pirațiĭ, imbarcațĭ pe cincĭ marĭ pirogĭ remorcate de o șalupă cu vaporĭ, furaseră două corăbiĭ de comerț.

Canoniera se întoarse îndată la locul indicat și descoperi pe mal cadavrele a șease mateloțĭ carĭ probabil făcuseră parte din echipagiul celor două corăbiĭ. Dar bandițiĭ fugiseră. Urmând drumul în susul râuluĭ, căpitanul Sum zări dimineața un yacht cu vaporĭ, vopsit roșu, remorcând două corăbiĭ și iĭ trimise ordin să stea. Ca răspuns, yachtul trase o salvă de puștĭ, care omorî douĭ oamenĭ.

Imediat vânătoarea începu și spre onoarea canonierei chineze, ea nu dură decât un sfert de ceas. Câteva obuze fură de ajuns pentru a găuri bărcile, corăbiile și yachtul. Pirațiĭ, părăsind yachtul, scos afară din luptă, încercară să ajungă pe uscat. Nicĭ una din bărcile lor nu ajunse la mal; tunariĭ de pe canonieră ochiră bine și le răsturnară. Treĭ pirațĭ, găsițĭ grav rănițĭ de obuze pe bordul yachtuiuĭ, fură imediat scoșĭ afară din luptă fără nicĭ o formalitate.

Nava lor, pe care se găsea un adevărat arsenal de carabine de cele maĭ recente modele și o sumă de banĭ evaluată la 200.000 francĭ, fu remorcată triumfal la Canton. Căpitanul canonierei fu bine răsplătit, primind o medalie de la guvernator.

Tranic.

O NUNTĂ CIUDATĂ

In maĭ multe districte din Ungaria este un vechiŭ obiceiŭ ca ginerele să verse o sumă de banĭ fixată de părințiĭ feteĭ și aceasta imediat înaintea ceremonieĭ nupțiale.

De curând, primarul unuĭ mic sat, Kolked, fu chemat să îndeplinească funcțiunea de arbitru în împrejurările următoare: După obiceiul spus, un țăran bogat trebuia să verse părinților feteĭ o sumă echivalentă cu două sute de francĭ, când o ceartă isbucni între cele două părțĭ.

Părințiĭ gineruluĭ pretindeaŭ că aceastǎ sumă era exagerată, pe când aceia aĭ timideĭ mirese afirmaŭ că suma a fost promisă solemn în ziua logodneĭ.

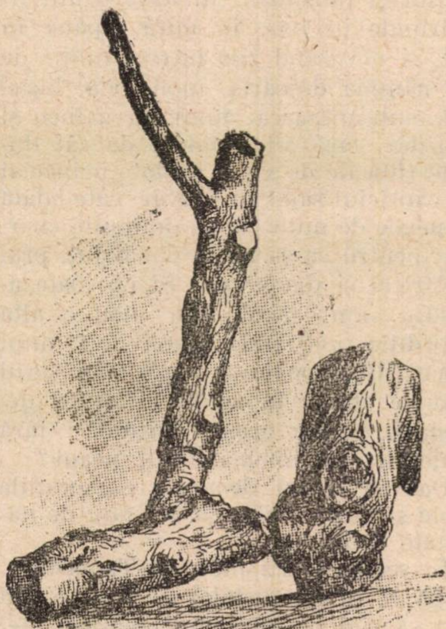
Nunta era să se desfacă, când un invitat spuse părinților că ar fi bine să recurgă la arbitragiul primaruluĭ. Demnul judecător, negustor de animale, stătu pe gândurĭ câtva timp și apoĭ cântări pe tânăra mireasă. El propuse ca fie-care livră din greutatea mireseĭ să fie plătită cu o jumătate coroană, ceea ce se și făcu.

Tr. Pop.

CURIOSITĂȚI PITOREȘTI

Strămoașa pipelor noastre

Toată lumea știe cred că tutunul, ca multe alte plante folositoare, ne vine din America și că întrebuințarea sa nu a început să se răspândească în Europa decât în secolul al optsprezecilea.

Pipa luĭ Walter Raleigh

O legendă spune că obiceiul a fost adus din noul continent în vechia lume de sir Walter Raleigh, faimosul aventurier care muri pe eșafod, după ce a fondat în America prima colonie engleză, Virginia.

Această fotografie reprezintă chiar pipa luĭ Raleigh adusă din America și pe care el o primise ca dar de la un șef indian. Se pretinde chiar că el a fumat dintr'însa când s'a urcat pe treptele eșafoduluĭ.

Blaz.

Moravurĭ și obiceiurĭ în Creta

In Creta, obiceiurile la țară aŭ rămas aceleașĭ de altădată. Când se fac panegirice, bărbațĭ și femeĭ se grămădesc în mânăstire, pe care călugăriĭ aŭ împodobit-o cu cele maĭ frumoase podoabe. După slujbă, credincioșiĭ se răspândesc sub umbrarele carĭ înconjură casa sfântă; aci, mănâncă, danseazǎ și seara se culcă în mânăstire.

A doua zi dimineața, tineriĭ se adună și se exercitează la jocurĭ antice cu discul și la curse precum strămoșiĭ lor elenĭ făceaŭ în Olimp.

Aceste serbărĭ rustice daŭ naștere la idile carĭ se termină prin căsătoriĭ. In acea zi rudele și prieteniĭ contribue la serbare, aducând fie-care un miel, o vadră de vin, un vas cu untdelemn, produse ale câmpurilor și grădinilor lor.

Ceremonia terminată, cortegiul întovărășește pe tânăra soție acasă la ea, pe care bărbatul săŭ i-a adus-o ca zestre și pe care ea a mobilat-o.

Inainte de a intra, mireasa se urcă pe un scaun, face o cruce pe ușe cu miere; pe urmă i se dă o rodie pe care o aruncă departe. Dacă rodia se deschide și sâmburiĭ săĭ se răspândesc, e un semn de fericire. Rodia se alege să fie totdeauna bine coaptă.

Odată intrațĭ în casă, mireasa arată invitaților mobilierul și trusoul săŭ; bărbatul o împodobește cu un colier care face parte din darurile de nuntă. Ea oferă vin, prăjiturĭ și licheorurĭ și timp de cincĭ zile petrecerea continuă înveselită de jocurĭ și cântece.

In orașe, tinerile fete cretane sunt inițiate de timpuriŭ în grijile menajuluĭ, care constitue maĭ târziŭ unica lor ocupație, căcĭ femeia cretană nu lasă nimănuĭ îngrijirea copiilor și conducerea caseĭ. Un singur lucru nu intră în atribuțiunile sale: cumpărăturile. In general, femeia ese rar din casă; toate afacerile carĭ trebuesc făcute afară din casă sunt considerate ca nedemne de atenția sa. Dacă e vorba de micĭ târguelĭ, trimite servitoriĭ. Pentru lucrurile maĭ importante, ea cumpără prin bărbatul săŭ saŭ cu eșantillion.

Cu toate că femeia cretană își consacră maĭ tot timpul grijilor caseĭ, ea e destul de cochetă și se îmbracă cu gust.

DIVERSE

Pescariĭ și cablurile. — Este vorba de cablurile trans atlantice. Companiile care exploatează liniile submarine între Irlanda și America se plâng că pescariĭ le rup adesea cablurile. In timpul ultimelor 3 lunĭ, cablurile companieĭ Machay au fost rupte de douăsprezece orĭ la o distanță de optzecĭ kilometri în largul malurilor Irlandeĭ, accidente care întrerup în mod forțat exploatația liniilor cauzând din această cauză perderĭ simțitoare companieĭ.

Vorbind numaĭ de aceste reparațiunĭ ce trebuesc făcute, compania a cheltuit 500.000 francĭ într'un an, cifră care nu va părea exagerată dacă ne gândim că vapoarele încărcate cu aceste reparațiunĭ costă 4000 francĭ de întreținere pe zi.

Se propune interzicerea pescuituluĭ în apă adâncă în zona cablurilor sub-marine. Și n'ar fi surprinzător când acea-

stă chestiune va da loc la o convocare a unui congres internaţional.

Locuri unde trandafirii sunt necunoscuţi. — Există o mică localitate, aproape de Pittsburg, în Statele Unite, ai cărei locuitori nu au văzut până la anul 1907 trandafiri. O doamnă care vizita şcoala arătând copiilor doui trandafiri, nici unul din ei nu a putut să spue numele floarei, căci declarară că nu aŭ mai văzut aşa ceva. In acea localitate şi prin împrejurimile ei nu există trandafiri.

Nu mai flueraţi. — Credeţi că nu faceţi nimănui nici un rău când flueraţi. Eĭ bine, cu toate astea sunt ţări unde când veţi călători aţi face bine să nu flueraţi. Astfel este in Islanda şi în insulele Tonga din oceanul Pacific, unde se crede că insulţi pe D-zeŭ când flueri; deasemenea în unele părţi ale Germaniei de nord, se zice că dacă flueri seara, faci pe îngeri să plângă.

Tr. P.—N. Vât.

POŞTA REDACŢIEI

Tomescu-P.—Treceţi intr'o zi pe la redacţie. Am primit manuscrisul şi-l vom citi.
Popescu-Tr.—V'am scris că puteţi veni la ziar, intre orele 10—12 şi 3—7.

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaților săĭ cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea maĭ splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARE IN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaĭ-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victorieĭ, No. 107

UNA GARNITURA MOBILA DE STEJAR TAPISATA, PENTRU ODAE DE BIUROU

compusă din: una canapea, două fotoliurĭ și șease scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ȘI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziție modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, Bucureștĭ, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roșu lustruit, coloarea mahonuluĭ

entru intrare, compus din: Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mo·het frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentrn 12 persoane, compus din: 12 lingurĭ, 12 furculițe și 12 cuțite de alpaca veritabil argintate și bogat decorate, în cutia lor de piele imitată și căptușită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru șase persoane, compus din: una carafă și șease pahare de cristal bacara cu monturĭ de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche sfeșnice de alpaca**, argintate și bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasoarnice și bijuteriĭ en gros și en detail Frațiĭ A. & I. Roller, Bucureștĭ, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una pendulă de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonică** superioară, burduf dublu, colțurile legate, cu 21 clape și 8 basurĭ, toate de oțel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, representând un castel medieval, înălțime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naționale. Cumpărate de la «Compania generală», Biurou de importațiune, Bucureștĭ, strada Smârdan, No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea maĭ cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pâlnie, ultima perfecțiune, cu 6 plăcĭ marĭ marca «Inger», cântate de ceĭ maĭ bunĭ artiștĭ. **Un serviciu de lavoir de faianță**, compus din 5 bucățĭ. **O lampă** ultima creațiune, model «Cometa Hailey», sistem american, cea maĭ economică și luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardinieră de metal argintat, cu vas verde. **O fructieră** argintată și aurită, cu un cornet conținând 12 cuțite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele maĭ solide și excelente biciclete, din fabrica soc. pe acțiunĭ Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă și turcă și la postele germană și română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, Bucureștĭ, str. Știrbeĭ-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă** mare de perete, frumos ornată și **un serviciu** compus din: o lingură, furculiță și cuțit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colțeĭ», Bucureștĭ, str. Colțeĭ, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biurou**, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicărie și argintărie Jean Schmidt & Const. Stratulat, Bucureștĭ, calea Victorieĭ, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victorieĭ, 54.

Una trusă pentru damă, cu treĭ sticluțe și cu necesar de toaletă. **Una trusă** de manevră pentru domniĭ ofițerĭ. **Treĭ truse** de piele fină pentru manicur·. **Treĭ pulverizatoare** splendide de cristal, nichelate. **Treĭ pudriere** cu pufurile lor. **Treĭ oglinzĭ nichelate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colț cu strada Brezoianu.

Una mașină de cusut de mână, sistemul cel maĭ nou și **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Sylva», de cea maĭ mare perfecțiune, împreună cu 6 plăcĭ marca «Premier-Record», având cântece româneștĭ. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașinĭ de cusut, biciclete și gramofoane: «Compania anglo-americană» din Bucureștĭ, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Piteștĭ și Câmpina.

O mașină de cusut, de familie, «Markton», perfecționată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, colț cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 mașinĭ de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oțel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oțel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), representată în România prin marea casă de mașinĭ agricole și industriale: Soc. în comandită Weil, Joseph & Co succ., Bucureștĭ, str. Smârdan, 5.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiurĭ din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, Bucureștĭ, calea Văcăreștĭ, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecționa de cun·scuta croitorie Jaques Grimberg, Bucureștĭ, str. Academieĭ, 25.

Un șearpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conținând fie-care pudră și săpun „Flora", făcute anume pentru abonațiĭ ziaruluĭ „Universul".

Afară de acestea, toțĭ abonațiĭ maĭ primesc gratuit un volum din **«Memoriile Regeluĭ Carol I al Românieĭ**, saŭ un volum din cărțile ce apar în editura ziaruluĭ „Universul" tipărite anume pentru abonațĭ.

Prețurile de abonament sunt aceleașĭ: **Pentru un an leĭ 18; pe 6 luni lei 9,15; pe 3 luni lei 4,65.**

Anul XIII—No 768 5 Bani în toată ţara 5 Miercuri, 1 Februarrie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI | *Redacţia şi Administraţia* | ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Leĭ 2.60 pe an în toată ţara | No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11 | **Apare odată pe săptămână, Marţea**

Răzbunarea canadienilor. — (Vezĭ pag. 5528).

RĂZBUNAREA CANADIENILOR

Canada, din ţărmurile atlanticuluĭ până în acelea ale Pacificuluĭ, e populată de o rasă de oamenĭ voinicĭ şi intreprinzătorĭ.

Dar dacă mergeţĭ în regiunile forestiere care se întind între Saint-Laurent şi baia Hudson, veţĭ găsi adevăraţĭ uriaşĭ printre lemnarĭ. Eĭ nu sunt gălăgioşĭ, dar trebue să evitĭ să-ĭ provocĭ! Supărarea lor e teribilă.

In provincia Manitoba, între lacul cu acelaş nume şi lacul Winipeg, sunt pădurĭ imense care daŭ loc la o exploataţie activă. Miĭ de oamenĭ se ocupă, cincĭ saŭ şease lunĭ ale anuluĭ, cu tăiatul arborilor şi cu adusul lor spre oraşe.

Une orĭ circurĭ ambulante se hazardează în acele regiunĭ îndepărtate.

Lipsiţĭ de distracţiĭ, toţĭ aceştĭ locuitorĭ aĭ pădurilor aleargă să petreacă câteva ceasurĭ.

Intr'o Duminecă după amiazĭ, vr'o şeapte sute de oamenĭ se preumblaŭ în jurul menajerieĭ Smithson, mult maĭ înainte de deschiderea caseĭ; alţiĭ se adăpostiseră în cârciumile învecinate, şi beaŭ bere în aşteptarea deschidereĭ circuluĭ.

Mulţimea era veselă, bine dispusă spre a face o primire simpatică americanilor cu circul care veniseră din partea cealaltă a marilor lacurĭ, spre a procura puţină distracţie acestor solitarĭ aĭ pădurilor. Fără brutalitatea unuĭ Yankeu, petrecerea s'ar fi sfârşit fără nicĭ un incident.

Unul din lemnari, care aştepta deschiderea uşilor, întrebă în glumă pe un om din serviciul circuluĭ:

„In adevăr, merită un dolar spectacolul vostru?"

In loc să răspundă pe acelaş ton, Yankeul răspunse printr'o injurie. Excitat de camaraziĭ săĭ, Canadianul urcă cele două trepte care îl despărţeaŭ de control şi plantându-se în faţa celuĭ care l'a insultat, întrebă râzând:

„Cel puţin, se plăteşte când plecĭ?

Glumă inofensivă care făcu pe mulţime să isbucnească în hohote de râs, dar care îl costă viaţa un moment maĭ târziŭ.

O ceartă vie isbucni între ceĭ doĭ oamenĭ. De odată, directorul circuluĭ armându-se cu o bară de fier şi fără ca nimic să îndreptăţească această faptă sălbatecă, dădu o lovitură teribilă Canadianuluĭ care căzu sdrobit.

O tăcere de moarte domni câteva secunde asupra mulţimeĭ. Această moarte stupidă îĭ zăpăcise pe toţĭ. Yankeiĭ chiar rămăseseră nemişcaţĭ uitându-se cu groază la cadavrul întins la picioarele lor.

„La moarte! La moarte!"

Strigăte furioase isbucniră din toate părţile. Toate cârciumile din jurul circuluĭ se goliră imediat. Lemnariĭ sunt acuma în număr de vre-o mie cincĭ sute. Nouiĭ veniţĭ întrebară ce s'a întâmplat. Unul dintre aĭ lor a fost asasinat de un yankeu! Moarte yankeilor!

Primele rândurĭ aŭ sărit spre faţada circuluĭ şi aŭ început să spargă tot ce le ieşea înainte. Personalul circuluĭ aleargă cu toţiĭ! gimnasticĭ, clovnĭ, îmblânzitorĭ, toţĭ în costume de scenă armaţĭ cu bare de fer şi furcĭ.

Canadieniĭ nu aŭ spre a ataca saŭ spre a se apăra de cât crâmpee de scândurĭ rupte din circ. Dar eĭ aŭ un dubu avantaj: sunt foarte numeroşĭ şi sunt setoşĭ de răzbunare.

Sângele curge în abondenţă. Unul din directoriĭ circuluĭ a fost omorât de mulţime. E o scenă sălbatecă, feroce. Mulţĭ Canadienĭ zac morţĭ de gloanţe şi de furcile americanilor.

„Să punem foc!" se aud maĭ multe vocĭ.

In zadar oameniĭ poliţieĭ încearcă să oprească vărsarea sângeluĭ şi să nu se dea foc circuluĭ, căcĭ focul a şi isbucnit în câteva puncte.

Incendiu în plină regiune forestieră. In mijlocul acestuĭ sat ale căruĭ case sunt construite din lemn!

De odată se produce o învălmăşeală de nedescris în vreme ce din toate părţile răsună cuvintele:

„S'a dat drumul fiarelor!"

Şease leĭ, douĭ tigri, două pantere, şi cu eĭ hiene, lupĭ, urşĭ albĭ, sunt scoşĭ afară din cuşcĭ şi sar înaintea Canadienilor scoţând răgete carĭ ar fi îngheţat de teroare pe alţĭ oamenĭ afară de aceştia. Un moment demoralizaţĭ, ci îşi strâng rândurile din noŭ şi leiĭ, regiĭ deşertuluĭ, sunt primiĭ care bat în retragere căutând să se refugieze în cuşcile lor.

Reuşita ar fi fost a lemnarilor dacă direcţia circuluĭ nu ar fi avut ingenioasa idee să dea drumul şi elefanţilor.

Treĭ elefanţĭ se năpustiră asupra Canadienilor fără a le păsa de loviturile ce primeaŭ.

Atuncĭ fu o panică nebună, toţĭ fugeaŭ în toate părţile ca goniţĭ de furiĭ.

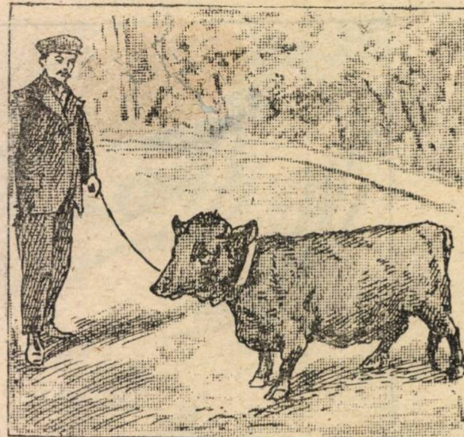
A doua zi, printre sfărâmăturile circuluĭ, s'a găsit o mulţime de cadavre oribil turtite de picioarele elefanţilor.

Autorul responsabil al acestuĭ măcel, Americanul care fără motiv omorâse pe Canadian, fu arestat luna următoare în Statele-Unite unde se ascunsese. Extrădat şi judecat, el expie pe eşafod fapta sa criminală.

C. Arg.

O VACĂ PITICĂ

Această vacă minusculă e în etate de şease anĭ şi nu măsoară maĭ mult de 0.70 înălţime; ea aparţine unuĭ proprietar din împrejurimile Parisuluĭ, care o plimbă în toate zilele la «Bois de Boulogne».

Vaca e înaltă de 0,70 c.m.

GIGANŢI PRINTRE GIGANŢI

Oraşul New-York a adăogat două imobile gigante la colecţia sa de „sky-skrapers" sau sgârie-cerul.

Unul din cele două, „City Invetting Building" care este isprăvit maĭ de mult, are 35 etage. Celălalt, cu cele 41 de etage ale sale, care a fost isprăvit maĭ de curând, este incontestabil cea maĭ mare casă ce a fost construită până acum: ea se numeşte „Singer Building".

Natural, statisticieniĭ Lumeĭ-nouĭ au calculat câţĭ chilometri de bucăţĭ de oţel au intrat în construcţia caselor. Geamurile carĭ aŭ garnisit ferestrele formează, dacă ele ar fi puse una lângă alta, o şosea lungă cât meridianul terestru.

Dar iată o cifră care nu este maĭ puţin adevărată: populaţia acestor două imobile ar fi, dacă imobilele ar fi închiriate complet, de treĭ-zecĭ de miĭ de suflete.

30.000 suflete! Cât un mic oraşel. Un oraş în două case! Iată ce a putut să realizeze inteligenţa şi priceperea architecţilor americanĭ.

CANIBALII NOUEI GUINEE

Sălbatecii din Nouă Guinee aŭ o trăsătură comună cu popoarele civilizate: aceea că sunt gata totdeauna să între în războiŭ uniĭ contra altora. Papaşiĭ nu sunt niciĭ odată liniştiţĭ, eĭ sunt mereŭ ocupaţĭ cu hărţuelĭ carĭ se termină prin ospăţurĭ canibale la învingătorĭ, în semn de triumf.

E o luptă continuă între Papuaşiĭ propriŭ zişĭ şi Alfakişĭ, adică triburile de la munte.

Principala cauză a neînţelegereĭ e, după cum povesteşte un European, nişte şorţurĭ. In adevăr, Papuaşiĭ dispreţuesc perlele şi aurul care se găseşte pe ţărmurile lor; eĭ consideră ca simbol şi obiect de lux foarte rafinat un şorţ din scoarţă de arborĭ, pe care şi-l leagă de mijloc în ceremoniile marĭ.

Or, arborele din a căruĭ scoarţă se fac şorţurĭ, creşte în special în pădurile mareţe carĭ înconjura munţiĭ Noueĭ Guinee.

Trebue decĭ ca Papuaşiĭ să formeze expediţiĭ care să pătrundă la Alfakişĭ saŭ triburile de la munte, şi să ia cu forţa proviziile necesare, apărându-se cu arme contra Alfakişilor iritaţĭ.

Pe de altă parte Alfakişiĭ aŭ trebuinţă, pentru colierurile lor de războiŭ, să-şĭ procure nenumăraţĭ dinţĭ de câinĭ. Or cum la şes viaţa e maĭ îmbelşugată şi natural, se găsesc şi câinĭ maĭ mulţĭ, Alfakişiĭ se coboară şi caută să-şĭ procure de la Papuaşĭ.

Une orĭ aceste triburĭ vrăjmaşe se prefac că cad la învoială. Uniĭ aduc scoarţe de copacĭ iar ceĭlalţĭ daŭ în schimb dinţĭ de câinĭ. Dar îndată ce caravanele încărcate, fie ale Papuaşilor, fie ale Alfakişilor, se reîntorc în satele lor, bande de războinicĭ le atacă pe neaşteptate şi ia înapoĭ toate lucrurile schimbate.

O asemenea expediţie dă loc la un triumf. Mic saŭ mare, pompos saŭ moderat, eĭ înţeleg toţĭ dansul războinic şi scenele de canibalism. Dar învingătoriĭ nu mănâncă de obiceiŭ de cât un singur prizonier.

Intre Alfakişĭ şi Papuaşĭ există o deosebire în prepararea acestuĭ sinistru festiv.

Alfakişiĭ fac victimeĭ o tăetură largă într'o parte a corpuluĭ maĭ sângeroasă şi şeful îşĭ aplică buzele spre a bea sângele învinsuluĭ.

In urmă, el tae cu un cuţit mare toate bucăţile pe care le poate tăia fără ca victima să moară şi le împarte la războinicii săĭ şi fie-care îşĭ frige bucăţica la unul din focurile aprinse în jur.

Ast-fel că nenorocitul poate să vadă frigându-i-se braţul saŭ pulpa şi să fie martor la bucuria şi plăcerea duşmanuluĭ săŭ victorios.

Urlând saŭ strigând groaznic, canibaliĭ aleargă şi execută «dansul destinuluĭ» saŭ „dansul bucurieĭ".

După acest ospăţ înspăimântător, Alfakişiĭ saŭ Papuaşiĭ încep jocurile naţionale.

Costumul pentru aceste dansurĭ de războiŭ se compune dintr'o cască stranie, făcută din scoarţă. Casca are un pampon făcut din iarbă saŭ din pene de pasărĭ. La mâinĭ, războiniciĭ poartă brăţărĭ tot în acest gen; la gât,

coleurĭ din dinţĭ de câinĭ In faţă, sorţurile de scoarţă atât de preţioase, obiectul atâtor dorinţe şi cauza atâtor lupte.

Şeful satuluĭ are un pampon făcut din pene de pasărea paradisuluĭ şi pe deasupra o egretă imensă a căreĭ lungime întrece înălţimea unuĭ om.

Războinicii ţin în mână lancea; unii ţin torţe aprinse şi îndeplinesc rolurile de luminătorĭ. Sălbatecii se asvârlă, urlă, gesticulează. Pe urmă se opresc, bat din picioare şi încep din noŭ să fugă scoţând strigăte stridente.

Blaz.

BANDITISMUL IN PERU

Distrugătoriĭ de trenurĭ, propriĭ Americeĭ de Nord, îşĭ vor întinde oare operaţiunile şi în fundul Americeĭ de Sud?

Atacurile în contra trenurilor s'aŭ înmulţit în Peru într'un chip ingrijitor. Ultima ispravă a banditilor Cordilierilor a fost însoţită şi de vărsare de sânge.

Un tren plecat din Orova pentru Lima, ducea două-zecĭ de pasagerĭ, printre care douĭ preoţĭ englezĭ, reverenziĭ Moss şi Newman. Eĭ eraŭ întovărăşiţĭ de cincĭsprezece soldaţĭ, însărcinaţĭ să păzească o casă de banĭ plină cu monede de argint.

Aproape de o mică gară de munte, la Galera, la o înălţime de patru miĭ de metri deasupra mareĭ, trenul fu oprit de o bandă armată, care luase precauţiunea de a tăia firele de telegraf şi de a face să sară în aer podurile cele maĭ apropiate.

Amploiaţiĭ drumuluĭ de fer nu opuseră resistenţă de fel. După depoziţia preoţilor, s'a constatat că funcţionariĭ eraŭ în complicitate cu bandiţiĭ.

Cât despre ceĭ cincĭsprezece soldaţĭ, eĭ se grăbiră să dea armele, afară de unul singur, care fu omorât pentru că se împotrivise.

După ce aŭ prădat trenul şi pe pasagerĭ, bandiţiĭ aŭ luat în munţĭ pe ceĭ douĭ preoţĭ cu ideea de a scoate de la eĭ o bună plată pentru răscumpărare. Dar intervenţia diplomatică decise guvernul de a trimite în urmărirea lor coloane de trupe carĭ scăpară pe captivĭ.

Dacă asemenea atentate se reînoesc, Peru nu va avea mult ca să invidieze şi pe Macedonia.

Traian

DIKKOPUL

Dikkop este o pasăre din centrul şi sudul Africeĭ care locueşte maĭ ales la frontiera de est a deşertuluĭ Kalakari. El se aseamănă cu şnepul şi marele culiciu din Norfolk. Intre Bartkly şi Soshong, îl întâlneştĭ în grupurĭ de 10 până la 12 indivizĭ. E foarte greu să te apropiĭ de el, căcĭ este prevăzător şi fuge imediat în tufişurĭ.

Ca aspect general şi ca culoare a penelor, dikkop-ul, cu toate că este de talie mare, se aseamănă mult cu culiciul comun, numaĭ că ciocul luĭ este scurt pe când culiciul are un cioc maĭ mare. Ochiĭ săĭ sunt marĭ şi negri. Capul gros şi larg la creştet, ceea ce face că este numit de Boerĭ şi ,,ciocan"; labele sale sunt mult maĭ groase ca acelea ale culiciuluĭ. Pieptul săŭ este larg şi cărnos.

In timpul sezonuluĭ ploilor, dikkopiĭ se adună în apropierea mlaştinilor şi mocirlelor formate în acest timp, cu lişiţele din această ţară (Pterocyanea circia) şi trăesc cu broaşte şi cu crustaceĭ pe care iĭ pescuesc în ape. Vara, când apele râurilor sunt scăzute, eĭ stau ascunşi pe malurĭ pândind prada. Carnea de dikkop este foarte gustoasă şi e mult căutată de naturaliştiĭ şi vânătoriĭ europenĭ carĭ se aventurează în aceste locurĭ. Dar spre a vâna dikkopul trebue să întâmpinĭ multe dificultăţĭ la care aĭ să te aştepţĭ.

Trănic

ÎNGROPAREA FAKIRULUI

S'a vorbit atâta asupra minunilor făcute de fakiriĭ hinduşĭ, încât numaĭ o fotografie ca aceasta poate să maĭ excite curiositatea.

Cum a fost îngropat un fakir

Fakirul a sosit într'un sat şi a anunţat că se va îngropa până la gât, cu picioarele în sus, un număr de ceasurĭ fixate şi mulţimea a alergat din toate părţile.

După lungĭ preliminărĭ obişnuite, invocaţiĭ, ofrande de florĭ, preotul vrăjitor şi acrobat după ce a atins starea de ipnotiză generală, a fost îngropat de un neofit. Nasul şi urechile i-aŭ fost astupate cu ceară, nu maĭ respira, dar se ţinea în echilibru.

Linişţiţi-vă însă, căcĭ el nu se va sufoca şi va şti foarte bine să numere baniĭ ce i se vor da ca pomană la deşteptarea din somnul hipnotic.

Doru

O caravană de sclavĭ

Din ziua în care adâncimele misterioase ale continentuluĭ african aŭ devenit accesibile civilizaţieĭ, s'a putut crede că traficul care are de obiect oameniĭ de rasa neagră, se va sfârşi. Exploraţiunea regiuneĭ isvoarelor Niluluĭ, plină de rezultate fecunde pentru ştiinţă, părea că trebue să aibă consecinţe preţioase pentru umanitate.

De câţĭ-va anĭ deja puterile coloniale din Europa făcuseră să dispară orĭ-ce comerţ cu sclaviĭ pe ţărmul oceanuluĭ Atlantic, în ţara Dahomey şi în toate statele limitrofe udate de Niger. Două marĭ căĭ rămăseseră acestuĭ odios trafic: calea pe care o urmează negustoriĭ de sclavĭ venind din Zanzibar şi calea în sens contrariŭ, aceea a Niluluĭ. Dar şi una şi alta aŭ fost frecuentate de exploratorĭ şi de misionarĭ catolicĭ făcând să înceteze acest comerţ.

La rândul săŭ guvernul egiptean se purta foarte sever cu aceştĭ negustorĭ şi'ĭ pândea când eĭ coboraŭ Nilul în marile lor bărcĭ după ce se aprovizionaŭ de sclavĭ; eĭ trebuiaŭ să caute un loc de debarcare clandestină şi de acolo dirigeaŭ captiviĭ lor spre un port al mareĭ Roşiĭ, de unde nefericiţiĭ negri eraŭ expediaţĭ în ţinuturile Asieĭ unde sclavia se menţine, în favoarea religieĭ musulmane.

Măsurile de poliţie luate de Kediv, cu toate că eraŭ intermitente, totuşĭ aŭ gonit pe aceştĭ negustorĭ de carne omenească.

Dar o altă cale a scăpat până acum de orĭ-ce control, de orĭ-ce supraveghere şi tinde să devie calea preferată. El Obeid, oraşul sfânt al Mahdiuluĭ, era locul de legătură al convoaielor făcute din ingineriĭ negri capturaţĭ la sud de Kordofan şi dincolo de fluviul Gazelles până la regiunea marilor lacurĭ ecuatoriale. Din timp în timp o mare caravană pleca din El-Obeid, traversa Kordofanul, înaintând spre Nord-Vest în mod paralel cu Nilul şi se îndrepta prin pustiul Libieĭ şi Sahara tripolitană către Mourzouk, oraş principal al Fezanuluĭ. Asta e acum sin-

gura cale pe care o iaŭ caravanele de sclavĭ; calea adoptată de aceste caravane se cunoaşte, căcĭ e presărată de oseminte albite de soare, fiind mare numărul celor carĭ cad pe drum înainte de a ajunge la târgul către care eĭ sunt mânaţĭ cu o mare bestialitate.

La marginea pădurilor se desemnează în siluete negre pe cerul arzător oribila caravană care înaintează cu greutate.

Pe margenile acesteĭ caravane se află nişte cavalerĭ înarmaţĭ cu puştĭ. Uniĭ din eĭ aŭ în mâinĭ nişte bice cu carĭ lovesc pe captivĭ.

Cu cât caravana înaintează, cu atât mersul devine maĭ greŭ.

Oamenĭ viguroşĭ, tinere femeĭ, fete şi copiĭ biciuiţĭ cu putere înaintează cu greutate; eĭ se silesc să nu rămâe pe drum, căcĭ atuncĭ ştie că hienele şi şacaliĭ îĭ vor devora, fiind-că aceste animale se ţin la distanţă după caravane.

Sclaviĭ tinerĭ şi voinicĭ sunt puşĭ în fruntea convoiuluĭ. Uniĭ sunt legaţĭ douĭ câte douĭ cu frânghiĭ, alţiĭ merg în şir de 5—6 legaţĭ de gât cu jugurĭ de lemn.

Sute de fete tinere, aproape nişte copile, aŭ fost puse la o parte ca marfă de preţ; ele sunt urcate pe cămile; vânzarea lor trebue să aducă maĭ bun câştig şi de aceea sunt maĭ îngrijite.

Caravanele de sclavĭ numără la plecarea lor din Mourzouk până la 4.000 de negri din diferite regiunĭ. Aceĭ carĭ supravieţuesc nu maĭ aŭ conştiinţă de eĭ.

Vetor

O pisică imitatoare

Graţioasa pisică a căreĭ ilustraţie o publicăm aci are particularitatea că

Pisica imitatoare

imitează tot ce vede că fac copiiĭ stăpânuluĭ săŭ.

S'a construit înadins pentru ea un cal de lemn.

DIN TOATĂ LUMEA

Poşta din Ţara de foc.—Indigeniĭ din Ţara de foc aŭ pus în practică un nou fel de poştă, care pare foarte curios.

Aceasta se compune dintr'un butoĭ plutitor, aruncat pe valurile spumegânde ale strâmtoareĭ Maghelan, dar legat de coastă printr'o frânghie ţeapănă.

Când vapoarele poştale trec prin strâmtoare, iaŭ corespondenţa din butoĭ şi pun corespondenţa ce se referă ţăreĭ.

Indigeniĭ aŭ recurs la acest mijloc simplu şi practic, fiind-că vapoarele neputându-se apropia de coastele stâncoase, corespondenţa se transmitea prin Chili, ceea ce aducea marĭ întârzierĭ şi neajunsurĭ serviciuluĭ poştal.

Soţĭ giganţĭ. — Un ziar american publică următoarele:

Un comerciant din oraşul Misuri (America) a avut o fiică anume Ellan de o statură gigantică. Aceasta, în etate de 24 de anĭ, avea 2 metri şi 20 cm. înălţime şi 400 livre greutate. Tatăl dorea să-şĭ mărite fiica şi îĭ dădea ca avere o remarcabilă sumă de banĭ, plus o casă, dar imensa statură a mireseĭ punea pe fugă pe logodniciĭ ce se prezentaŭ.

Tatăl era american şi prin urmare om practic. Aşa dar ce a făcut? A publicat în ziare următorul anunciu:

O tânără cu o avere remarcabilă, având înălţime 2 metri şi 20 ctm., greutate 400 livre, caută bărbat de dimensiunĭ asemănătoare, etc., etc.

Intr'adevăr anunciul a produs efectul dorit.

Un gigant anume Eduard Boprè de 2 metri şi 50 ctm. înălţime şi de 367 livre greutate, a fost primit cu mare bucurie de către mireasă şi socru. Astfel s'a făcut nunta. Ceĭ 2 soţĭ aŭ greutate de 767 livre, sau greutatea a 5 oamenĭ de statură potrivită.

Un ceasornic unic.— Ministerul industrieĭ şi comerţuluĭ din Ungaria a cumpărat în schimbul sumeĭ de 10.000 miĭ coroane, un ceasornic care e unic în lume. Acesta are 69 cadrane, care indică ceasul a 69 oraşe principale din Europa. Ceasornicul maĭ arată data, fazele luneĭ şi eclipsele. Pe el se maĭ află un barometru, un igrometru şi sfera pământuluĭ, care întocmaĭ ca şi planeta noastră, se învârteşte împrejurul axeĭ sale.

Doliul la diferite popoare. — Locuitoriĭ Australieĭ, în semn de doliu, se vopsesc cu culoare albă, Polynesieniĭ cu culoare roşie, iar negriĭ Africeĭ centrale cu galben. Indieniĭ din America în semn de întristare se vopsesc alb. Aceeaşĭ culoare putem vedea ca semn de doliu la Chinezĭ, Japonezĭ şi Anamiţĭ. La turcĭ doliul este albastru saŭ violet, iar la câteva popoare indiene se poate remarca ca semn de doliu îmbrăcarea corpuluĭ cu foĭ de curmale pe care le poartă asupra lor, până când se usucă şi cad de la sine.

Octogenară elevă.— O doamnă anume Uinson din oraşul Ohaio (America), s'a înscris la facultatea de acolo, ca să urmeze lecţiile de filozofie. A făcut aceasta de orece când era tânără n'avusese mijloacele trebuincioase să studieze.

Justifică aceasta zicând:

Etatea nu împiedică învăţătura. Dacă Cicerone a început să înveţe limba elină la vârsta de 80 anĭ, pentru ce şi eu să nu fac acelaş lucru, dacă am silinţa şi voinţa uneĭ bune eleve.

Cascade artificiale.— La poalele munteluĭ Siera, în California, la locul zis Big-Bent, unde se află un înfloritor oraş comercial, Americaniĭ aŭ construit acum câţiva anĭ, în schimbul sumeĭ de 250 milioane francĭ, nişte cascade artificiale pentru producerea potereĭ electrice motrice.

Pentru îndeplinirea acestuĭ scop aŭ dărâmat o parte din munte prin mijloace artificiale, schimbând astfel cursul fluviuluĭ Nord-Fork. In modul acesta cea maĭ mare parte a industrieĭ din California este astăzĭ slujită de apele acestuĭ fluviu, aducând astfel un mare avantagiu fabricilor, de oarece curentul fluviuluĭ înlocueşte cărbuniĭ de piatră, care eraŭ întrebuinţaţĭ până în prezent.

S. Manaris.—Lazaris.

W. OERTEL

O călătorie în India

Era prin anul 1882. Acel ce scrie rândurile acestea, se dusese la un prieten vechiu, într'unul dintre cele maĭ frumoase ţinuturĭ ale Musceluluĭ, spre a se odihni câte-va zile de munca unuĭ an întreg şi a câştiga puterĭ nouĭ de lucru. Frumos era locul unde-şĭ zidise vatra prietenul meu şi împrejurimile eraŭ vesele, iar petrecerea la un loc cu el şi cu familia luĭ a fost o adevărată fericire.

Făcusem o mulţime de excursiĭ plăcute, când într'o zi prietenul meu propuse:

,,Azĭ am de gând să te duc la un concetăţean d'aĭ tăĭ, care trăeşte liniştit şi fericit aci, aproape, la o moşioară. Are să-ţĭ placă; căcĭ e o fire deschisă, cinstită. A trecut prin multe şi a cutreerat mult prin lume; dar deşi multe furtunĭ s'aŭ deslănţuit d'asupra capuluĭ săŭ, de şi a suferit şi a îndurat multe, deşi s'a străduit mult, e încă în putere şi vesel nevoe mare.

Poate că'l facem să ne spue povestea vieţiĭ luĭ, pe care aşĭ vrea s'o ascult şi eŭ pe deantregul. Tu eştĭ cunoscut la el acasă, poate ştiĭ pe vr'un prieten d'al luĭ, nădăjduesc că acesta ne va ajuta să deschidem vorba".

Era o zi de Septembrie, senină şi frumoasă cum nu maĭ fusese alta, când ne urcarăm în gabrioleta ce trebuia să ne ducă la ţinta călătorieĭ noastre pe ziua

de azi. D'o parte a râului se înălţaŭ munţiĭ acoperiţĭ de pădurĭ întunecoase, de unde se distingea un peisagiu vesel, coborând până în apele luĭ; de cealaltă se zărea lanţul albăstrui al munţilor. Câmpiĭ bogate, însufleţite de vitele ce păşteau liniştite, alternau cu lanurile de curând arate. Merĭ şi perĭ, încărcaţĭ cu fructe aurii, tiveaŭ drumul. Printre desele dumbrăvĭ de nucĭ şi alunĭ se zăreau icĭ şi colo turlele bisericilor din satele nu prea depărtate unul de altul.

Strigătul de veselie al copiilor, ce păzeau vitele şi carĭ şedeau orĭ săreau împrejurul focului aprins de eĭ, răsuna de pretutindenĭ. Totul făcea să ne înveselească şi astfel ajunserăm în cea maĭ bună dispoziţie în satul unde locuia acel pe care voiam să-l vizităm.

Furăm primiţĭ cu cea maĭ mare amabilitate.

Prietenul meŭ mă prezentă stăpânuluĭ caseĭ, drept un concetăţean d'aĭ luĭ. Ne împrietenirăm repede, căcĭ tocmaĭ se nimeri să cunosc bine ţinutul unde se născuse el şi pe mulţĭ din cunoscuţiĭ luĭ şi astfel îĭ vorbiĭ despre eĭ.

Era un om de vre-o 50 anĭ, simplu, vioĭ şi plăcut. Era escurt de stat, îndesat şi viguros şi culoarea chipuluĭ săŭ foarte mult ars de soare, m'ar fi făcut maĭ degrabă să bănuesc că e de la câmp decât de la munte.

Când îĭ spuseĭ gândul meu zâmbi şi răspunse: „Cine a trecut ca mine de două orĭ ecuatorul are dreptul să fie niţel cam negru şi soarele din India nu glumeşte mult cu pielea albă a europeanuluĭ, ci îndată îĭ dă culoarea negricioasă".

Aceste cuvinte dete prilej amiculuĭ meu să lege de ele rugăciunea către gazdă, de a ne povesti pe deantregul întâmplările vieţeĭ sale, despre care auzise câte ceva, când şi când, pe care însă nu le aflase nicĭ odată în întregime.

Domnul Rudolf Steinbach—aşa-l chema pe concetăţeanul meu — fu gata să ne facă pe plac şi când furăm în frumosul chioşc de viţă din grădină, începu să ne povestească pe cum urmează :

„Dumnezeu nu lasă în nevoe pe omul cinstit! Vorba asta se aude adesea, serios sau în glumă, fără ca ceĭ ce o rostesc să-şĭ dat seama prin eĭ înşişĭ de întregul şi adâncul eĭ înţeles; eŭ unul am învăţat-o pe greaua şi întortochiata cărare a vieţeĭ mele şi am maĭ aflt încă un adevăr sfânt, că nu se mişcă nicĭ un fir de păr din capul nostru,fără voinţa aceluia care le-a numărat pe toate. Maĭ ales când aud rostinduse cuvântul *întâmplare* spre a vorbi de un eveniment, care aduce o schimbare deosebită în viaţa noastră, mi-e ciudă. căcĭ m'am deprins a judeca nelegiuire faptul de a numi *întâmplare*, lucrurĭ în care se vede bine mâna aceluia care în nemărginita luĭ iubire conduce totul spre binele nostru.

„Ceea-ce vă voi povesti eu o să vă facă să vedeţĭ cât de adevărate sunt vorbele mele saŭ poate chiar şi d-v. să vi se fi întâmplat unele lucrurĭ cam la fel.

Ţara mea e sus la munte, pe malurile repezĭ ale Rinuluĭ, acolo unde trece printre munţĭ şi stâncĭ şi unde, în decursul vremilor, bunătatea luĭ D-zeŭ a făcut să crească pădurĭ marĭ şi dese, prin care vara nu poate să treacă arşiţa dogoritoare a soareluĭ din şes.

Intr'un vechiŭ sat de pe malul luĭ, unde se maĭ văd încă ruine de ziduri vechĭ, turnurĭ fără coperiş, prin care şueră vântul, acolo, pe o stâncă înaltă şi prăpăstioasă, era casa mea părintească.

„La drept vorbind nu era chiar casa tătăluĭ meŭ, căcĭ se dedese de la stat, o casă în frumosul stil gotic, dar pentru mine avea aceeaş însemnătate şi odăile eĭ strimte îmĭ eraŭ dragĭ şi sfinte. O, de-ar maĭ fi fost în fiinţă, când Domnul m'a adus iar în scumpa mea ţară, aş fi cumpărat-o cu orĭ-ce jertfă, aş fi îmbătrânit şi aş fi murit acolo; dar un foc pustiitor a prefăcut-o în cenuşe şi am găsit în locul eĭ o clădire nouă, ţeapănă şi fără gust.

„In zidirea asta de piatră, veche, cu tinda largă şi cu odăile strâmte, cu zidurĭ groase şi cu ferestre micĭ, acolo începe povestea mea.

Tata era învăţător şi cântăreţ la biserică, om dibaciu în meşteşugul luĭ, ecsact şi scrupulos în îndeplinirea datorieĭ şi cu credinţă în Dumnezeŭ. Mama sufletul cel maĭ iubitor din lume, îşĭ ducea în casa asta traiul liniştit şi cu hărnicie, sădind în sufletul meu sămânţa sfântă, care tocmaĭ maĭ târziu a dat rod. Eram singur la părinţĭ şi cu mine şi cu bătrânul unchiŭ Enric se închidea cercul caseĭ.

„Tata era om serios, aspru şi tăcut. Frate-săŭ Enric, care fusese soldat în armata austriacă şi răpuse lumea, era tocmaĭ opusul luĭ în această privinţă.

„Trăind dintr'o pensioară care'ĭ ajungea pentru trebuinţele luĭ modeste şi n'avea nimic de făcut pe lumea asta decât să fumeze şi să povestească, pentru a suta oară, întâmplările vieţeĭ luĭ, pe care tata şi mama le ascultau cu o răbdare fără marginĭ, iar eu cu toată inima. Istorisea neobişnuit de însufleţit şi plastic, de aceea şedeam pe genunchiĭ luĭ şi fiecare vorbă i-o sorbeam de pe buze.

„De atâtea orĭ auzite, povestirile astea luaseră o formă atât de hotărâtă, încât se repetau cu aceleaşĭ cuvinte şi eŭ le ştiam atât de bine, încât— dacă greşea vreodată şi spunea alt cuvânt — eu, fireşte, îl îndreptam. Asta îl bucura nevoe mare şi totdeauna mă bătea uşurel cu mâna pe cap şi zicea : „Bravo, băete! văd că eştĭ cu băgare de seamă!" Şi de fapt maĭ mult luam seama la d'alde astea decât la lecţiile tateĭ de la şcoală, orĭ-cât de mult l-ar fi supărat asta. Căcĭ el, dedat cu toată dragostea chemăriĭ luĭ de dascăl, îşĭ făcuse planul ca să mă fac şi eŭ învăţător. Pentru asta îmĭ îngrijea cât putea maĭ bine instrucţia.

Din nenorocire însă, eu aveam cu totul alte înclinărĭ. Nu vedeam doar destul de des cum îl maĭ necăjeaŭ pe bietul tată băeţiĭ răĭ, cu lenea, cu neascultarea, cu ştrengăriile şi cu nebuniile lor! Nu-l auzeam adesea vărsându-şĭ focul, când se întâmpla d'aldeastea? Nu vedeam nerecunoştinţa ce primea în schimbul dragosteĭ, datorieĭ şi jertfelor sale? Nu eram martorul zilnic al chinurilor bieţilor părinţĭ, care se trudeaŭ să strângă câte ceva din sărăcăcioasa de leafă, ce în loc să fie răsplata slujbeĭ credincoase ale unuĭ om de omenie — maĭ mult îl făcea să îndure lipsă?

Nu putea prinde rădăcinĭ în inima mea dragostea pentru meserie, ale căreĭ părţĭ amare le cunoşteam atât de bine, orĭ cu cât foc ar fi lăudat-o bietul tata, în ceasurile luĭ de veselie. Numaĭ la două obiecte îĭ făceam bucurie: la socoteală şi la muzică.

„Când rezolvam din gând vre-o problemă grea de înmulţire sau vre-o altă operaţie, după cartea de aritmetică, sau când cântam din vioară vr'un cântec, a-

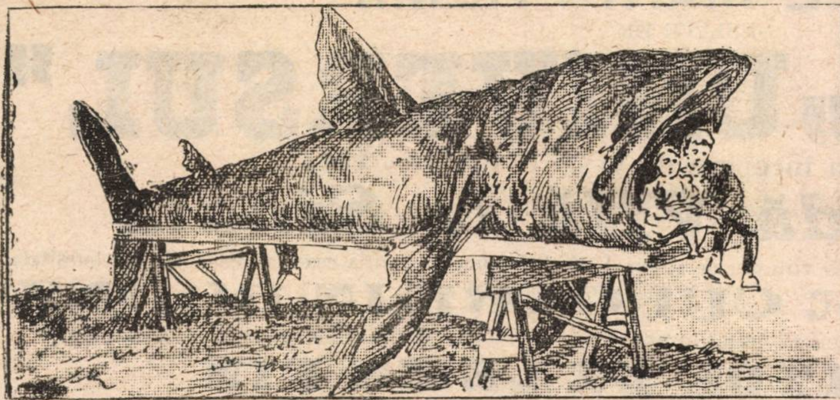
Comerţul francez în Japonia

Cum călătoreşte un voiajor comercial francez în Japonia

Această fotografie, luată la Tokio, reprezintă pe voiajorul unuĭ parfumeriĭ parisiene, cu bagajul săŭ de eşantilioane, mergând în tovărăşia unuĭ traducător şi a unuĭ notar să-şĭ viziteze clientela. Ajutorul unuĭ notar se impune, de oare-ce se ştie că japoneziĭ sunt foarte chiţibuşarĭ şi, din prudenţă, e nevoe de el la facerea contractelor.

UN RECHIN GIGANTIC

Un rechin în greutate de două tone.

Acest rechin a fost capturat viŭ vara trecută, nu fără multă greutate, pe coastele californiene. Această speţă e foarte frecuentă în oceanul Indian, dar foarte puţinĭ ating greutatea acestuia care e de două tone.

tunc chipul luĭ serios, se lumina şi deşi îmĭ părea bine pe deoparte, pe dealta mă durea sufletul: — căcĭ citisem pe faţa asta fericită speranţa înşelătoare: o să iasă din el învăţător straşnic.

„Cu totul alt-fel era, când şedeam cu unchiul Enrico, care-mĭ povestea despre minunăţia de oamenĭ, de plante şi de animale din Italia, Mexic, Africa şi, Dumnezeŭ ştie de pe unde maĭ fusese, saŭ întâmplările luĭ de pe vapor.

„Cerule! atuncĭ uitam de toate, nu maĭ auzeam şi nu maĭ vedeam nimic şi trăiam şi eu în ceea ce istorisea el. Cu aceste poveştĭ a pus bătrânul în sufletul meu temelia uneĭ dorinţĭ inconştiente, uneĭ pornirĭ, unuĭ avânt spre depărtărĭ, spre ţările minunate pe care le văzuse. Gândurile mele pe acolo cutreeraŭ, visurile mele în lumea aceea de minunăţiĭ se petreceau şi vechea carte de geografie a luĭ Elenbach, singura de felul acesta în biblioteca tatiĭ, era cartea mea iubită, pe care o ştiam aproape pe de rost şi ale căreĭ descrierĭ recĭ căpătau suflet şi viaţă d'abia prin povestirile unchiuluĭ Enric. Tata nu putea rămâne mult timp neştiutor de înclinarea mea. O indispoziţie adâncă, ba chiar o tristeţe adevărată îl cuprinse, când se încredinţă că sufletul meŭ era în contrazicere cu cariera, ce-mĭ hotărâse.

„Asta ar fi putut să mă mişte, să mă facă să îndeplinesc dorinţa tatiĭ, cu dragă inimă, de n'aş fi avut de ajutor şi sfătuitor pe vecinul nostru, bătrânul prieten al tatiĭ, negustorul Ernani. Iĭ zise cu vorba luĭ îndrăzneaţă:

— Eĭ, ce vecine, nu cumva trebue să se facă toţĭ copiiĭ ceea-ce au fost părinţiĭ? Dacă-l sileştĭ pe băiat spre o meserie, la care nu-l trage inima, o să iasă din el un fleac fără preţ. Lasă-l în grija Domnuluĭ! Dă fie-căruia ceea-ce i se potriveşte. Ce-ar fi Rudolf, se'ndreptă el spre mine, dacă te-aĭ face negustor? Ar fi bine pentru tine şi aĭ putea vedea şi lumea?

— Tocmaĭ asta vreau şi eu, d-le Ernani! strigaĭ eu,— aĭ nimerit-o.

— Eĭ, vezĭ vecine, adăogă el. Dă băiatul ucenic la mine. Am să scot eŭ om din el şi n'o să te coste nimic.

(Va urma)

DIVERSE

Un monument de cărbune. — O idee destul de originală a avut-o un servitor din America de sud. Având ca stăpân un negru, care ţinea foarte mult la culoarea pieleĭ luĭ, când muri, servitorul care fusese foarte bine tratat de el, se hotărî în semn de devotament să-ĭ ridice un monument funebru. El i-l făcu de cărbune.

Canibalĭ fără să vrea.— S'a zis adesea că foamea contribue mult la transformarea în canibalĭ a celor maĭ pacinicĭ oamenĭ.

Un explorator canadian Orborne, proprietar şi director al unuĭ mare jurnal din Manitoba expune în ziarul săŭ faptul că Eschimoşiĭ, din cauza foameĭ, devin câteodată canibalĭ. El întâlni într'o pădure un tânăr care fugise din satul săŭ pentrucă unchiul luĭ voia să-l mănânce. Se pare că mizerabilul prinsese gust de carne, căcĭ în şease lunĭ maĭ mâncase opt persoane.

D. Orborne citează un alt caz, care nu este maĭ puţin lugubru: un tată de familie omorâse doĭ din copiiĭ săĭ spre a da să mănânce celorlalţĭ ca să nu moară de foame. Exploratorul a putut să constate că vânatul dispăruse cu totul din acea regiune. De unde foamea. De unde această teribilă practică.

Cel maĭ mare proprietar funciar din lume este ţarul. Socoteala dată de ministerul domeniilor din St.-Petersburg arată că ţarul nu posedă maĭ puţin de 285 milioane de ariĭ, afară de pădurĭ. Şeaisprezece milioane de ariĭ sunt exploatate şi treĭ miĭ de amploiaţĭ sunt ocupaţĭ să delimiteze în mod topografic această proprietate fără seamăn.

Peştiĭ electricĭ.—Un naturalist englez, d. Kendric, a publicat în „Fortuightly Rewiev" un interesant articol asupra peştilor electricĭ.

S'aŭ găsit organe electrice la vre-o 50 de peştĭ; dar aceste organe n'aŭ fost studiate cu dea-mănuntul de cât la vre-o 7—8 speciĭ care de altfel sunt şi cele maĭ cunoscute. Acestea sunt „torpilele" care se găsesc în Mediterana şi Adriatica şi „gymnoţiĭ" carĭ vieţuesc în lagunele orinoce din America de sud.

N. Văt.

Anul XIII—No 769 5 Bani în toată țara 5 Miercuri, 8 Februarrie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația
No. 11,—STRADA BREZOIANU,— No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

O vânătoare de crocodili. — (Vezi pag. 5536).

O vânătoare de crocodilĭ

— Trebue să'mĭ daĭ unul din porciĭ tăĭ; el va servi ca momeală. Doui din sclaviĭ tăĭ mă vor întovărăşi. Voĭ merge în seara asta şi voĭ omorâ bestia... dacă îmĭ va ajuta Alah!

Astfel hotărâĭ cu Banao-Bi, bun musulman şi şef iubit al miculuĭ sat Bérika, în Guineea de jos, să omor pe *Songné Marigi*.

Songné Marigi nu era de cât crocodilul care înspăimântase locuitoriĭ acestuĭ sat.

In maĭ multe rândurĭ încercaseră să-l împuşte,dar gloanţele nu-ĭ făcuseră nicĭ un răŭ. Acum eŭ eram alesul care să-ĭ scap de această nenorocire. Lucrul acesta mă făcea să mă mândresc.

Era vorba de un crocodil enorm, lung de 6 metri.

Pornii întovărăşit de douĭ sclavĭ aĭ luĭ Banao-Bi. Luaserăm cu noĭ şi un purcel. Făcusem un kilometru până să ajungem într'un loc foarte favorabil vânătoareĭ ce voiam să întreprind. Era un tufiş în care puteaĭ să staĭ ascuns foarte bine. Legasem purcelul de trunchiul unuĭ arbore şi ne culcarăm pe brâncĭ în iarbă.

— Bagă de seamă! şopti unul din însoţitorĭ.

Imĭ aruncaĭ ochiĭ spre fluviu şi zăriĭ un crocodil care traversa apa îndreptându-se spre ţărm. De asupra noastră norĭ groşĭ se grămădeau şi prevesteau o ploaie torenţială.

In curând picăturĭ marĭ de ploaie începură să cadă cu furie şi într'un minut ne udă până la piele.

Nota comică fu dată de purcelul nostru care la primul tunet începu să se sbată cu furie scoţînd guiţăturĭ plîngătoare şi atât de ascuţite că ar fi fost în stare să atragă pe toţĭ crocodiliĭ din Torecaria! Ploaia dură o jumătate de oră, după care se lumină şi în fine scarele se zări la orizont. Mă hotărâsem să mă desbrac ca să 'mĭ usuc hainele la soare, când de abia îmĭ putuĭ reţine o exclamaţie.

In jurul sărmanuluĭ porc, cincĭ maimuţe micĭ făcuseră cerc şi îl priveau cu mare curiozitate. Fără îndoială, se mirau de prezenţa acestuĭ animal necunoscut de ele. Puiĭ de maimuţă, foarte veselĭ, începură să sară în jurul bietuluĭ porc.

De odată banda de maimuţe dispăru scoţând ţipete ascuţite. Nu maĭ rămăsese de cât unul, dar acela era în gura crocodiluluĭ care se îndrepta cu prada sa spre râu. Crocodilul se credea în perfectă siguranţă de aceea nu se grăbea de loc. Apariţia subită a acestuĭ corp enorm produce în general un efect neplăcut. Dar nu făcusem atâta drum pentru plăcerea de a privi crocodilul. Ochiĭ şi trăseĭ. Crocodilul făcu o săritură în sus de un metru, pe urmă căzu la pământ deschizând enorma sa gură. Maimuţa sta atârnată de dinţiĭ săĭ teribilĭ. Cu multă greutate începu să se târască spre apa salvatoare.

Cu toate acestea glonţul nu se oprise în corpul animaluluĭ; auzisem foarte bine cum ricoşase de trunchiul unuĭ arbore. Nu maĭ aveam nimic de menajat. Maĭ trăseĭ două gloanţe carĭ îl nemeriră amândouă. Unul din negriĭ carĭ mă întovărăşeaŭ, alergă spre crocodil cu o sabie în mână. Sărmanul! Cu o lovitură de coadă fu trântit la pământ. Pe urmă, crocodilul, se sgârci, dădu din picioare şi nu maĭ mişcă. Botul său atingea apa în care nu avusese vreme să intre.

Vre-o două-zecĭ de negri din împrejurimĭ alergară la auzul detunăturilor de puşcă.Ne găsiră contemplând crocodilul fără să îndrăsnim să ne apropiem prea mult de el. Când mă îmbrăcaĭ cu hainele care mi se uscaseră, primul lucru ce văzuĭ fu patru oamenĭ carĭ duceaŭ pe bietul negru rănit de crocodil, care gemea oribil.

De odată un tumult îngrozitor isbucni pe drumul care urca spre fluviu. Se auzeau cântece şi strigăte frenetice. Intorcându-mă surprins văzuĭ o mulţime de indigenĭ în delir, în mijlocul cărora, domnul crocodil legat cu o sfoară, era târât de eĭ şi lăsa pe pământ urma enormuluĭ său corp. De dinţiĭ săĭ atârna încă sărmana maimuţă moartă. Nu avea şease metri lungime, cum se zicea, ci exact patru, ceea ce este destul de respectabil.

Carnea luĭ fu împărţită asistenţilor, căcĭ negrilor le plac mult această carne albă şi tare.

Banao-Bi organiză seara un mare tam-tam în onoarea mea. O lună maĭ târziu, un negru veni la mine şi ceru să'mĭ vorbească. El venea din partea luĭ Banao-Bi să'mĭ aducă un dar: era un pumnal cu lama de bronz ciselat, închis într'o teacă de piele pirogravată şi al căruĭ mâner de lemn tare era curios sculptat în formă de crocodil. Un verset din Coran chemând fericirea asupra mea era gravat pe dosul mâneruluĭ.Scriseĭ pe pântecele crocodiluluĭ data zileĭ memorabile şi păstraĭ arma ca amintirea cea maĭ plăcută.

C. Arg.

Un doliu în Orient

De maĭ bine de o săptămână familia Djacim nu maĭ dădea semne de viaţă. Eŭ ocupam la Bagdat o casă învecinată cu a luĭ Djacim care îmĭ devenise prieten bun, ceea ce nu se prea obicĭnueşte între turcĭ şi creştinĭ.

Nu maĭ auzeam glasul ascuţit al nevesteĭ luĭ Djacim, nicĭ cântecele nasale ale fiuluĭ săŭ, un băiat în vîrstă de 16 anĭ. Imĭ aduceam aminte numaĭ că într'o dimineaţă văzusem pe cele două fiice ale luĭ trecând repede la fluviŭ ca să ia apă: Servitorul meŭ nu putea să'mĭ dea nicĭ o informaţie; el, ca un bun creştin ce era, nu împărtăşea simpatia mea pentru mahomedanĭ.

Ceilalţĭ vecinĭ aĭ meĭ răspundeaŭ în mod nehotărît la întrebările mele.

— Moartea trebue să'şi fi fâlfâind aripele pe d'asupra caseĭ lor, zise unul în sfârşit. N'auzĭ tu câiniĭ urlând pe pragul lor? Ascultă bine la noapte şi veĭ auzi ţipătul cucuvaieĭ pe terasa lor.

Noaptea următoare auzisem în adevăr nişte croncăniturĭ sinistre, ca ale păsărilor de întuneric, venind din curtea luĭ Djacim. Mă urcaĭ curios pe terasa mea şi putuĭ să'mĭ arunc privirea în curtea luĭ. Prin întunerec distinseĭ maĭ multe umbre rătăcind pe lângă zidurĭ, iar din când în când se auzea lămurit gemătul lung, înăbuşit al unuĭ bolnav care repeta mereŭ aceste cuvinte: Alah! Mahomed!

Nu'mĭ maĭ rămânea acum nicĭ o îndoială că cineva din familia luĭ Djacim trăgea de moarte.

Incepuseră a se revărsa zorile, zgomotele se domoliseră în locuinţa mahomedanuluĭ şi eŭ eram să adorm adânc când deodată, un ţipăt disperat, ca al unuia care e în primejdie de moarte, mă făcu să sar din pat: în mijlocul teraseĭ vecinilor meĭ, o femee cu hainele în desordine, stând în vârful picioarelor, urla către cer. Această femee era nevasta luĭ Djacim. Corpul eĭ părea sucit; o strâmbătură de durere îĭ zgîcia faţa.

Intr'un moment, plânsul o înăbuşi; gura'ĭ rămase deschisă; era incapabilă d'a maĭ scoate un sunet.

Această femee era spăimântătoare în durerea eĭ.

Convenienţele orientale mă opriaŭ d'a face întrebărĭ şi d'a exprima condoleanţe. De altfel spăimântătoarea eĭ durere se dete curând pe faţă.

„Abas! Abas! gemea dânsa; ya Abas!"

Aşa dar pe Abas, fiul unic al luĭ Djacim, îl răpise moartea.

Lângă mort, care fusese lăsat în curte, distingeam acum vocea luĭ Djacim care se tânguia cu fiicele sale. Muma nu putuse să sufere vederea

fiului său mort şi se urcase pe case pentru a-şi striga durerea către cer.

Curând se lăţi în mahala vestea morţei luĭ Abas. Femeile se adunară în faţa caseĭ mortuare şi-şi povesteaŭ plângând suferinţele tânăruluĭ Abas. Nenorocitul căzuse dintr'un palmier pe când culegea curmale şi se înfipsese cu corpul într'un par bătut la rădăcina copacului. Tot ce se făcuse pentru vindecarea raneĭ fusese în zadar, atât rugăciunile cât şi unsorile; în curs de opt zile dânsul suferise cele maĭ groaznice chinurĭ. In ajunul morţeĭ sale se încercase remediul suprem jujuindu-se de voie o cucuvae nefastă; şi asta fusese în zadar.

A murit pronunţând numele luĭ Alah şi tatăl săŭ a avut timp să-ĭ promită un mormânt în oraşul sfânt Kerbela.

Sosirea uneĭ cete de femeĭ voalate cu negru, cu mâinele împreunate, cu hainele în desordine, întrerupse conversaţiile şi desfăcu şirurile: eraŭ *plângătoarele* de la o monastire de călugăriţe mahomedane carĭ veneaŭ chemate de familie pentru ca să dea mortuluĭ ultimele onorurĭ plângând şi smulgându-şĭ părul în jurul luĭ. Cum intrară în curte începură să ţipe.

La ora de rugăciune, de la amiazĭ, văzuĭ pe bătrânul Djacim, amicul meŭ, trecând repede pe dinaintea caseĭ mele ţinându-şĭ poala haineĭ peste cap în semn de doliŭ; el răspunse la salutarea mea ridicând mâna spre cer şi-şi urmă drumul spre moscheea unde se rugă îndelung.

Toată noaptea următoare, Djacim a stat lângă cadavru, cântându-şĭ durerea, improvizând cele maĭ sfâşietoare versurĭ:

,,Era frumos, era puternic, braţul luĭ era armat pentru serviciul luĭ Alah".

,,Abas Abas! de ce aĭ plecat aşa de curând de sub coperişul tatăluĭ tăŭ".

Femeile acopereaŭ cântările cu bătăĭ din palme iar muma prin sbucnirĭ de scâncete.

A treia zi mortul fu transportat la Kerbela în ţipetele *plângătoarelor*.

Arg.

O DRAMA IN ALBANIA

Din punctul de vedere religios, Albanezii se împart în treĭ categoriĭ: catolicĭ, ortodoxĭ şi musulmanĭ.

Intr'un sat vecin cu Yronde care e un oraş important, într'o biserică catolică, se oficia Dumineca dimineaţa serviciul divin. Biserica era plină de credincioşĭ.

De odată, o trupă de jandarmĭ turcĭ năvăliră în biserică şi cu sabia în mână declarară că toate fetele care se găsesc acolo, trebue, sub pedeapsă de închisoare, să îmbrăţişeze religia mahometană.

Drept răspuns, credincioşiĭ care se aflau îngenunchiaţĭ, se ridicară. Femeĭ, fete, bătrânĭ, copiĭ, fugiră afară din biserică.

Bărbaţiĭ ţinură piept jandarmilor, dar douĭ dintre eĭ se luară după fete şi reuşiră să pue mâna pe două din ele. Una era Albaneză, cea l'altă, spre nenorocul turcilor, era Italiancă şi se numia Giulia. Tatăl săŭ era un inginer venit acolo pentru exploatarea uneĭ mine.

Timp de două zile familia Giulieĭ n'avu nicĭ o ştire despre fiica sa; ea nu ştia de cât că a fost furată de jandarmĭ, dar nu ştia locul unde era dusă.

In sfârşit, aflară că Giulia se afla în mâinile valiuluĭ. Tatăl Giuliei şi agentul consular al Italieĭ se duseră la valiu şi reclamară fata. Acesta declară că Giulia vrea să se facă musulmană, aşa că nu o maĭ dă părinţilor.

A doua zi eĭ veniră din noŭ să arate actul de naştere al tinereĭ italience, probând astfel că n'are de cât şease-spre-zece anĭ.

Era decĭ minoră şi nu avea dreptul să se convertească la Islamism fără consimţământul părinţilor.

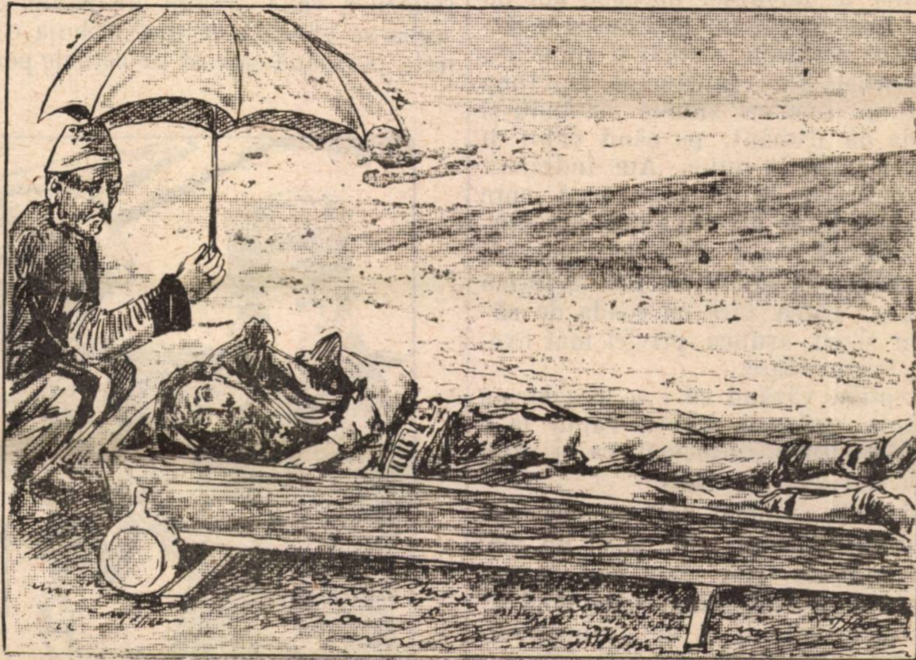
Ne aflăm în ţară turcească! ripostă valiul. O fată după legea turcească e majoră la şease-spre-zece anĭ.

A treia oară, inginerul cu agentul consulatuluĭ turcesc veniră întovărăşiţĭ de o mulţime de oamenĭ din Yronde, bine armaţĭ şi hotărâţĭ la orĭ-ce.

Valiul aduse pe tânăra fată care declară că vrea să se înapoeze în sânul familieĭ sale.

Valiul hotărâ ca consiliul vilaetuluĭ să decidă de soarta eĭ şi până atuncĭ o trimise iar la închisoare.

Albanezii, convocaţĭ pentru a doua zi, revenirā însoţiţĭ de notabilul din Yronde. Dar de data asta, de abia intraţĭ în sala de audienţă, fură atacaţĭ de eterniĭ jandarmĭ turcĭ.

O victimă a insurecţieĭ aşteptând să fie înmormântat.

Se începu o luptă în care se vărsă mult sânge. Jandarmiĭ turcĭ fură aproape toţĭ răniţĭ. A doua zi se află în toată Albania de această crimă şi insurecţia reîncepu maĭ arzătoare şi maĭ aprigă ca totdeauna.

Şefiĭ insurgenţilor ţinură consiliu şi cum sângele cere sânge în această ţară de orgoliu şi răzbunare, Juniĭ-Turcĭ şi jandarmiĭ prinşĭ fură împuşcaţĭ şi depuşĭ în sacĭ la poarta valiuluĭ înspăimântat.

Olg.

Faţă în faţă cu un şearpe sunător

Dintre toate animalele, vederea reptilelor produce asupra omuluĭ maĭ multă aversiune şi frică. Aceasta se explică şi prin faptul că printre aceste animale se găsesc multe otrăvitoare.

Astfel, cel maĭ periculos este şearpele sunător (crotalus-horridus) din Brazilia. Muşcătura luĭ produce în puţine minute o moarte aproape sigură.

Şearpele sunător e lung de vre-o douĭ metri şi gros ca braţul. La capătul coziĭ are maĭ multe inele tarĭ, carĭ, când şearpele se târăşte, ele se lovesc de pământ şi produc un sunet particular, prin care Providenţa binefăcătoare vesteşte de la distanţă apropierea acestuĭ îngrozitor duşman.

Iată ce s'a întâmplat unuĭ englez cu un astfel de şearpe :

Intr'o zi—spune englezul—mă plimbam însoţit de un câine al meŭ de vânătoare în Brazilia, pe lângă râul Amazon, când deodată câinele începe să latre într'un mod cu totul particular ; tot atuncĭ aud şi un ţâşiit de şearpe.

Mă uit şi văd aproape ca la vre-o douăzecĭ paşĭ un şearpe sunător culcat lângă un trunchiŭ de arbore doborât.

In primul moment m'am speriat ; aducându-mĭ însă aminte că reptila se află la douăzecĭ de paşĭ, am rămas liniştit, mi-am luat puşca încărcată ce o aveam la umăr şi am ochit.

Şearpele zăcea la pământ. Din timp în timp scoatea sunete bătându-şĭ coada de pământ, pe când ochiĭ iĭ eraŭ aţintiţĭ la mine. Am îndrăsnit să înaintez ca la zece paşĭ spre el. Câinele ar fi voit să mă încredinţeze că mă expuĭ unuĭ mare pericol. Şearpele şi-a îndoit corpul în formă de arc, bătea tare cu coada de pământ şi-mĭ arunca privirĭ maĭ fixe, maĭ îngrozitoare.

Reptila, văzând că i se pregăteşte o luptă serioasă, ridică capul la o mare înălţime, întocmaĭ ca şi când ar fi fost gata de atac.

Maĭ mă apropiaĭ câţĭ-va paşĭ, aşa că distanţa între mine şi el nu maĭ era decât de vre-o cincĭ paşĭ. Acum încetă de a maĭ suna, aşteptând să mă surprindă şi să se arunce asupră-mĭ într'o clipă de neatenţiune.

Nu pot să descriŭ uitătura luĭ cea cruntă. Ochiĭ iĭ străluceaŭ de un foc infernal şi de o furie îngrozitoare; mă pătrunseseră într'atâta, că am rămas câte-va momente incapabil de a mă mişca, ca atins de paralizie. Atuncĭ am înţeles că este adevărat când se zice că victimele acestuĭ şearpe sunt încremenite prin uitătura luĭ.

In acest timp câinele meŭ rămase culcat la picioarele mele, urlând şi tremurând.

Am început apoĭ să asmuţ câinele asupra şearpeluĭ, dar din instinct acesta n'a vrut să se mişte şi să atace. M'am hotărât dară să jerfesc câinele—care de altfel era bătrân ; l'am luat şi l'am aruncat spre şearpe, la o distanţă de vr'un picior.

Şearpele s'a retras, a sunat din coadă şi imediat şi-a desfăşurat o parte din corp ; s'a aruncat apoĭ asupra câineluĭ şi l-a muşcat de un picior, apoĭ s'a retras din noŭ, încolăcindu-şĭ corpul. Toate aceste mişcărĭ n'aŭ ţinut nicĭ un minut şi cu iuţeala uneĭ săgeţĭ înainta şi se retrăgea. Atuncĭ am tras cu arma drept asupra luĭ ; alicele i-aŭ intrat în cap şi după-un minut murise. Am observat atuncĭ că e adevărat ceea ce se spune despre acest şearpe că moartea luĭ este grabnică, în contrarietate cu viaţa tenace a şerpilor din climele noastre, ale căror bucăţĭ tăiate se maĭ mişcă încă mult timp după ce l'a omorât cine-va.

Câinele, după douăzecĭ de minute, murise.

Trad. de **Gh. Contogouris.**

'O VÂNATOARE MODERNA

Douĭ tinerĭ francezĭ, Martinet şi Legagneux, avură originala idee să întreprindă o vânătoare din aeroplan. Pentru a vâna trebue un câine, de aceea se gândiră că maĭ trebuia o a treia persoană care să ţie câinele pentru ca să nu sară din aeroplan în mers. Atuncĭ propuseră prietenuluĭ lor Paul Sencier să-ĭ întovărăşească şi acesta primi cu bucurie.

Iată-ĭ porniţĭ : Martinet, cu puşca, aşezat călare pe o planşă, Legagneux conducând biplanul şi Sencier la spate, având grije de câine, care purta numele de Biplan.

Martinet a observat jos o mulţime de prepeliţe şi făcu semn luĭ Legagneux să se coboare spre pământ. Se aflaŭ la vre-o 15 metri depărtare de pământ când bietele păsărĭ speriate de sgomotul produs de motor, îşĭ iaŭ sborul. Martinet, care e foarte bun trăgător, ocheşte şi o prepeliţă cade lovită. Biplan aleargă şi o aduce, după ce aŭ aterisat uşor de tot.

Martinet ţine mult să vâneze un epure. Sburând foarte aproape de pământ, eĭ caută cu ochiĭ să zărească un epure. După multe cercetărĭ, apare în fine două urechĭ marĭ şi un corp cenuşiŭ care fuge cu o iuţeală vertiginoasă. Dar are a face cu aviatorĭ şi Legagneux îl urmează virând aproape pe loc. Martinet nu-l pierde din

Martinet arată guarduluĭ câmpenesc permisul săŭ de vânătoare

ochĭ şi în curând epurele, ostenit de o cursă de cel puţin 500 metri, se lasă să fie ajuns.

Martinet îşi împlineşte datoria şi epurile cade rănit. Aterizează din noŭ şi Biplan, scoţând lătrăturĭ de triumf, aleargă spre a'l aduce. Dar de data asta el nu se întoarce repede şi a trebuit să i se vină în ajutor. Nu

— Aceasta înseamnă braconaj. O să vă dresez un proces-verbal de contravenţie.

Dar eĭ arătară permisul în regulă. Cu toate acestea pasnicul tot nu era mulţumit.

— Nu ştiŭ dacă aveţĭ voe să trageţĭ de sus, după maşinele alea! Dacă toată lumea ar face astfel...

Martinet impuşcă epurele. Legagneux se pregăteşte se ateriseze

doar că epurile nu murise, dar era prea mare şi bietul câine nu putea să'l ducă. Era un epure bătrân, care scăpase până atuncĭ de vânătorĭ şi care ar fi murit, de sigur, de bătrâneţe, dacă n'ar fi fost îndrăcitul de aeroplan.

Voioşĭ, se pregăteaŭ să plece, când un pasnic îĭ opri şi le ceru permisul de vânătoare.

— Dacă toată lumea ar face astfel, răspunse Legagneux, ar rupe maĭ puţină încălţăminte.

A fost sărbătoare în seara aceea pe câmpul de aviaţie din Corbeaulieu.

Discipolĭ aĭ sfântuluĭ Hubert, imitaţĭ pe aceştĭ tinerĭ curagioşĭ şi vânaţĭ din aeroplan.

Arg.

PESCUITUL PE GHIAŢĂ

Pescuitul pe ghiaţă e una din curiosităţile vieţiĭ de iarnă în Suedia.

Se ştie că marea Baltică îngheaţă în partea septentrională timp de treĭ lunĭ ale anuluĭ.

Navigaţia e întreruptă. Pescuitul pe ghiaţă se face de preferinţă în zilele luminoase. In bărcĭ solide, prevăzute cu un aparat care sparge ghiaţa, pescariĭ părăsesc Stokholmul dimineaţa. Eĭ poartă vestminte călduroase, speciale; căciulile şi hainele de blană sunt de rigoare, asemenea şi pantofiĭ pentru zăpadă, din paĭ, care preservă de minune contra friguluĭ.

In port apa e foarte rar îngheţată. Plecând, nava urmează canalul făcut de bărcile carĭ aŭ spart ghiaţa puţin maĭ înainte. In dreapta şi în stânga se întind câmpiĭ de zăpadă vergine. După câtva timp nava îşĭ croeşte singură un drum în ghiaţă. Ajunşĭ la loc bun, opresc şi încep pescuitul.

Oameniĭ se coboară pe ghiaţă şi fac maĭ multe găurĭ până ajung la apă. Atuncĭ introduc în acele găurĭ sforĭ de carĭ sunt atârnate momelĭ foarte curioase: un peşte mic de carton, foarte bine imitat, care înşală pe confraţiĭ săĭ. Partea de sus a fringhieĭ e fixată de ghiaţă printr'un cârlig.

Când peştele muşcă, un semnal foarte ingenios anunţă pe pescar. Acesta poate supraveghia maĭ multe găurĭ în acelaş timp, astfel evită şi nemişcarea completă care îĭ poate fi fatală, cu toate blănurile cu carĭ este îmbrăcat.

Acest pescuit cere multă băgare de seamă şi o răbdare de Eschimos. Mulţĭ turiştĭ aŭ spus că expeditia e mult maĭ interesantă decât pescuitul. De aceeaşĭ părere nu sunt însă pescariĭ carĭ aduc cantităţĭ marĭ de peştĭ excelenţĭ şi pe carĭ îĭ vând cu preţ bun.

In Suedia nu există monopol pentru acest pescuit bizar. Lucrul acesta e practicat în o mulţime de locurĭ pe ţărmurile germane şi ruse ale Balticeĭ şi pe lacurile din Pomerania şi Mecklenburg carĭ îngheaţă timp de câteva lunĭ ale anuluĭ. Pescariĭ nu s'aŭ putut hotărî să stea cu mâinile în sân iarna şi aŭ fost recompensaţĭ de silinţa lor. Eĭ chiar aŭ observat, ca şi în Suedia, că pescuitul iarna e maĭ abondent decât vara.

Doru.

DIN TOATĂ LUMEA

Un oraş îngropat în Guatemala

De curând s'a descoperit, la 3 km. la răsărit de Santiago, un oraş îngropat la picioarele vulcanuluĭ Agua, pe proprietatea unuĭ domn Manuel I. Aldarado.

S'aŭ găsit ruinele unuĭ oraş despre care nicĭ tradiţia nu vorbeşte. Inainte cu câte-va lunĭ, proprietarul găsise câte-va obiecte de carĭ se servea rasa autohtonă in timpurile descoperireĭ Americeĭ. Incurajat de aceasta el a săpat la o adâncime de 7—8 picioare şi a găsit vase sculptate, faianţe antice şi pahare gravate.

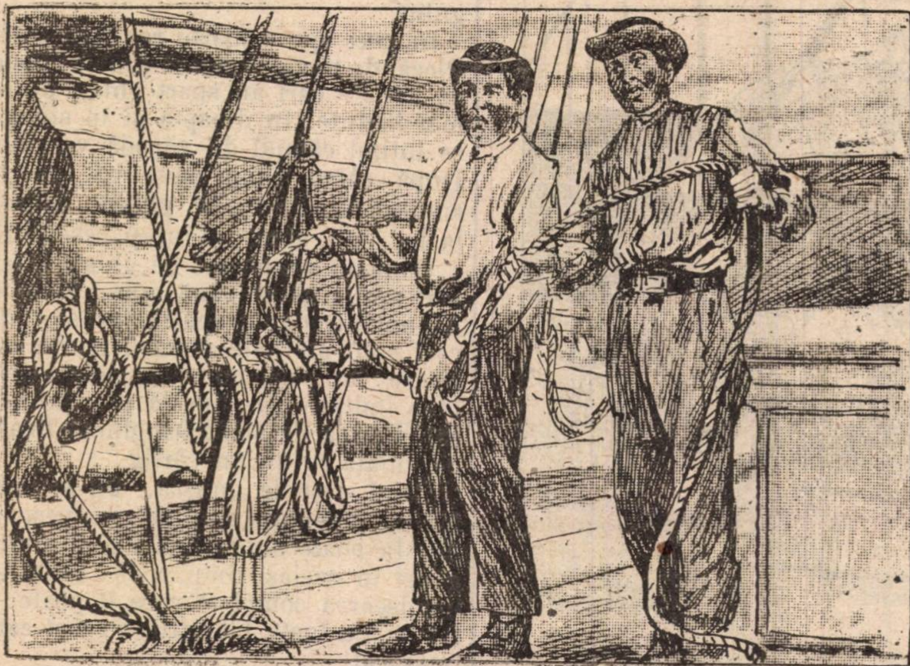
La temeliile caselor s'aŭ găsit scheletele uneĭ rase preistorice. Scheletele măsuraŭ în mediŭ vre o 7 picioare. Poziţia scheletelor probează că oraşul a fost acoperit într'o erupţiune neprevăzută.

Tranic.

PIEILE-ROŞII IN MARINA

O linie de navigaţie care face serviciŭ între Filadelfia şi Venezuela a America şi care spune că indieniĭ aŭ oroare de călătoriĭ.

Un fapt sigur e că ceĭ douĭsprezece Mosquitos, imbarcaţĭ ca matelotĭ pe «Joh Kennedy» s'aŭ purtat foarte

Pieile-Roşiĭ aŭ dovedit că sunt bunĭ marinarĭ

descoperit că indieniĭ din America centrală pot deveni marinarĭ excelenţĭ.

Această descoperire nu e banală şi desminte legenda răspândită în toată bine în drumul dintre America centrală şi Filadelfia. Eĭ aŭ învăţat foarte repede să se urce, cu o iuţeală şi agilitate de maimuţă, pe catartur̆ĭ.

Blaz.

W. OERTEL

O călătorie în India

Poate să mănânce şi să doarmă acasă. Cu chipul ăsta n'o să vă vie greŭ şi vă puteţĭ bucura de el. Poţĭ să aibĭ încredere în mine.

Aşa şi făcu tata. Se învoi şi se înveseli iarăşĭ şi eŭ îmĭ începuĭ ucenicia la bătrânul Ernani.

,,Dar cu asta nu eşisem din cercul caseĭ, nu fuĭ scos de sub înrâurirea hotărâtoare a unchiuluĭ Enric.

,,In viaţa mea n'am întâlnit un om, care să poseadă în sufletul luĭ, contra Ruşilor, o ură maĭ aprinsă de cât el. Când venea vorba de eĭ, îşĭ vărsa tot focul şi-ĭ făcea cu oŭ şi cu oţet. Văzuse cu ochiĭ cum armatele ruseştĭ aŭ pustiit ţara şi cum se făcuseră stăpânĭ pe o parte din ea. Repetă de miĭ de orĭ că asta i-a scurtat zilele. Şi ura asta adâncă şi aprinsă a sădit-o el şi în inima mea şi gândeam şi simţeam la fel cu el.

,,Trebue să povestesc pe îndelete lucrurile astea din copilărie, pentru că aŭ fost de mare însemnătate pentru maĭ târziŭ.

,,Aşa crescui în grija d-luĭ Ernani, care era foarte mulţumit de mine. Tata continuă cu lecţiile de socoteală, cu limba şi gramatica, dându-mĭ teme din geografie, din istorie şi maĭ ales punându-mă să fac muzică, către care aveam aplecare.

,,Astfel învăţaĭ meşteşugul şi atuncĭ veniră şi grijile.

,,Trebuia să plec în lume, la o prăvălie maĭ mare, să-mĭ las tată şi mamă. Lor, bieţiĭ, le venea maĭ greŭ de cât mie, al căruĭ gând era tot departe. Trebuia totuşĭ să se stăpânească. D. Ernanĭ avea un prieten, negustor ca şi el la Berlin. Luĭ m'a recomandat şi la el am intrat, după ce cu greŭ m'am despărţit de aĭ meĭ.

,,Acolo, în adevăr, îmĭ căzu şi legătura de la ochĭ. Văzuĭ cât de puţin ştiam şi ce nimica toată era ceea ce învăţasem la vecinul nostru. Şi asta-mĭ fu un noŭ îndemn. Imĭ dădeam toate silinţele şi stăpânu-meŭ era un om blând şi binevoitoa, care băgase de seamă râvna mea şi m'a ajutat din toată inima. Cu ajutorul luĭ Dumnezeŭ, totul merse bine. Ajunseĭ în stare a face şi eŭ ceva şi în curând puteam să-mĭ fac datoria în aşa fel, încât să fie destul de mulţumit de mine.

,,Veni timul să mă fac liber la rândul meŭ şi să mă întorc acasă.

,,Soldat trebue să fiĭ — îmĭ scria unchiul Enric pe furiş,—căcĭ nu-ţĭ lipseşte nimic. Aĭ să fiĭ tu supus Ruşilor? Maĭ bine aş vrea să te ştiŭ mort. Asta mi-ar scurta zilele.

,,Nimeri unde trebuia. Vechea ură pentru Ruşĭ se răscoli iar în pieptu-mĭ şi stăpânu-meŭ, un bătrân unionist, care avea şi el pică pe Ruşĭ, mă întărâtă şi maĭ mult.

— ,,Nu te du acasă ci la Hamburg. Am cuĭ te recomanda acolo, zise el, şi dacă nu-ţĭ merge bine, du-te în Anglia. Astea eraŭ cuvinte, pe care le ascultam cu drag. Scriseĭ acasă şi plecaĭ la Hamburg, deşi aĭ meĭ nu se învoiseră tocmaĭ-tocmaĭ. Stăpânul meŭ îşĭ ţinu cuvântul. Mi se dete acolo un loc bun şi putui să-mĭ îndestulez plăcerea mea de copil iubitor şi să trimit părinţilor meĭ, din când în când, câte un ajutor, prin fostul meŭ stăpân din Berlin, care putea să le maĭ uşureze greutăţile traiuluĭ.

,,Era prin anul 1846, când influenţa străină era puternică la noĭ în ţară şi când părinţiĭ fugarilor aveaŭ să îndure multe neajunsurĭ. Prin stăpânul meŭ din Berlin, care-mĭ mijlocea comunicarea cu părinţiĭ, eram pus le curent cu toate şi eram liniştit. Dar veni vremea când trebui să plec şi din Hamburg şi să mă îndrept spre Anglia.

,,In vremea aceea se făcea comerţ cu Anglia şi pentru că casa noastră nu era străină de acest comerţ, putui veni în contact cu un căpitan de vapor englez al uneĭ corăbiĭ de comerţ şi astfel am ajuns cu bine în Anglia.

,,Să tot fi avut p'atuncĭ ca la 20—21 de anĭ. Eram plin de avântul tinereţiĭ şi socoteam că în Anglia voiŭ avea şi maĭ mult noroc, de cât avusesem pe pământul ţăreĭ mele. Nu mă gândeam însă că pe atuncĭ comerţul nostru cu Anglia nu prea era în floare, că nu cunoşteam câtuşĭ de puţin obiceiurile şi datinele englezeştĭ, că nu pricepeam nicĭ o boabă din limba engleză şi că prin urmare intram într'o lume ce-mĭ era cu totul străină.

,,Banĭ prea mulţĭ n'aveam. Chiar dacă leafa mea din Hamburg mi-ar fi putut înlesni mijlocul de traiŭ la început, fără a duce grije de ceva, apucasem să trimit părinţilor tot ce-mĭ maĭ rămăsese, aşa că mă uşurasem. Şi ce fericit am fost

primind veştile şi mulţumirile lor pentru darul ce i-l făcusem, ca copil iubitor. Mulţumirea de a şti c'am procurat bucurie acelora cărora le datoram totul, că i-am scăpat de grije, c'am îndepărtat durerea din inima lor, că le-am creat o situaţie maí bună, că în sfârşit i-am uşurat, mă făcea nespus de fericit şi aş fi voit să se întâmple aceasta cat maî des. Nu-í vorbă, mă cam îngrozea gândul c'am banî puţinî, păşind pe pământul Londreî, dar nu mi-a părut de loc răŭ că-î dădusem părinţilor meí pe ceilalţî. Eram doar destul de tare ca sa lucrez, să maî îndur lipsă, eram tânăr, plin de sănătate,—şi în sufletul meŭ era vie credinţa că Dumnezeŭ nu lăsa pe omul cinstit, maî ales pe acel ce mereŭ se gândeşte la el. Şi cu drept cuvânt puteam s'o zic despre mine. Sămânţa sfântă a temereî de Dumnezeŭ crescuse în inima mea şi acum grâul făcuse spic. Rodul era în inima mea şi asta m'a scăpat din multe nevoî.

,,După cum, pe când eram acasă, nu era zi să n'o fi început c'o rugăciune şi nu trecea nicî una, pe care să n'o fi încheiat tot cu o rugăciune, făcută din toată inima ; tot astfel rămăsesem şi plecat de acasă, rugându-mă mereŭ Tatăluí şi D-zeuluí meŭ. Aceasta mi-a fost scutul de care s'aŭ frânt toate săgeţile răuluí. Acel ce ştie cât de puternică e stricăciunea în oraşele mari şi ce multe sunt pericolele la care e expus un tânăr, numaî acela va putea preţui binecuvântarea credinţeí şi rugăciuneí, ce m'a însoţit în cale şi m'a păzit, slavă Domnuluí ! să nu calc strâmb. Ea mi-a dat sprijinul sufletesc, când am intrat în oraşul cel mare, unde se pierde omul singur, ca o picătură de ploaie, care cade din cer în marea fără sfârşit.

,,Şi 'n adevăr, trebuie s'o mărturisesc, mulţimea aceea de oamenî, alergând unul după altul, fără să-í pese câtuşî de puţin de el, unde fiecare năzuieşte spre ţinta luî, se străduieşte, goneşte după câştig şi după banî într'o grabă nepotolită ; mulţimea în mijlocul căreia mă aflam, fără ajutor, fără prietenî, fără să ştiŭ unde să-mî odihnesc capul, din ce să trăiesc şi cum să-mî câştig pâinea, toate acestea îmî stăteaŭ ca o piatră grea pe inimă, de nu maî puteam nicî să respir.

,,Căpitanul vaporuluí cu care sosisem la Londra mă sfătuise cam ce să fac. Părea că-mî vrea binele. Imî arătase şi un han, unde puteam trăi maî ieftin ca orî unde. E drept că l-am găsit, însă vorba: ,,maî ieftin ca orî unde" trebuia înţeleasă pe englezeşte, căcî găsiî preţurile aşa de marî faţă de cele din Berlin, în cât prevăzui cu groază că nu maî câteva zile de traiŭ în casa asta, şi-mî voiŭ cheltui şi ultima lăţcae.

,,Trebuia decî să caut ceva de lucru, să câştig banî. Insemnasem încă din Hamburg numele câtorva case de comerţ. A doua zi o luaî într'acolo ; însă nu fuî primit, mă concediaŭ scurt, rece, dând din umerî, ba încă c'o privire de dispreţ. Mă încredinţam tot maî mult că eram un părăsit şi că lipsa de cunoştinţă a limbeî ţăriî îmî va închide toate uşile.

,,Orî cu cine vream să vorbesc, dădea din umerî şi-mî da să înţeleg că nu mă pricepe şi mă lăsa în plata Domnuluí. Pentru prima dată în viaţa mea, îmî intră în suflet groaza, pe care n'o cunoscusem până acuma. Seara mă întorseí rupt de oboseală pe malul Tamiseí, unde era hanul meŭ, mă târâî până la odăiţa mea, fără să gust ceva şi căzui desnădăjduit pe singurul scaun ce se afla acolo. Lacrimile curgeaŭ şiroaie pe obrajiî meî. Nu maî ştiam în cotro s'o apuc. Căzuî în genunchí şi mă rugaî cu căldură din suflet Aceluia, ce singur putea să mă ajute. Mă ridicaí mângâiat, mă culcaî să dorm şi mă deşteptaî cu puterî nouî, când zorile mijeaŭ spre răsărit. Pe stradele nemărginituluí oraş era încă linişte. Mă rugaî iarăşî, plin de încredere, luî D-zeŭ, să-mî întindă mâna Luî mântuitoare, ca luî Petru, gata să cază în valurile măriî. Mi-era ca şi cum Domnul îmí zicea : ,,Da, am să-ţî întind mâna" şi mă ridicaî vesel să plec din han. Fireşte, foamea mă rodea îngrozitor, căcî de erî de la prânz nu mâncasem nimic, pentru ca să nu rămâiŭ chiar fără nicî o para în buzunar. Nu era mare lucru să îmbuc acum ceva. Brutăriile eraŭ deschise şi mirosul de pâine caldă ajungea până la mine. Intraî într'una din ele ca să-mî cumpăr o pâinişoară.

— Eştí german din Sud? mă întreba în limba noastră cel ce mi-o întindea. Răsunetul limbiî materne mă pătrunse cu o putere uimitoare. Mă uitaî la el cu faţa strălucitoare de bucurie şi îî spuseî că da.

,,Maî schimbarăm câteva vorbe şi apoî mă invită să poftesc înăuntru. Era din ţinutul nostru. Cunoştea locul meŭ natal şi mă întrebă ce vânt m'a adus p'aci.

,,Mi-era ca şi cum mi se ridicase o piatră după piept. Iî povestiî totul scurt şi cuprinzător, iar el mă ascultă cu luare aminte.

(Va urma).

Trad. de **Tomescu-Putna**

DIVERSE

Un dresor de albine. — In fie-care an se prezintă în circurî animale sălbatice, carî după marî sforţărî aŭ fost dresate.

De astă dată e vorba de alt-ceva :

Acum câţî-va anî un dresor, Willdeman, a prezentat la Paris treî roiurî de albine dresate.

Ele făceaŭ la comandă diferite mişcărî ce-ţî dădeaŭ iluzia unuî batalion condus de instructor.

Intr'o sală deschisă şi aranjată ca o grădină, Willdeman se prezinta cu eleviî săî aşezaţî pe umerî şi prin buzunare. Când dresorul fluera odată, albinele sburară în toate părţile şi fie-care se aşeză la locul săŭ. La o a doua fluerătură, ele se întorceaŭ la stăpân. Cu toate că albinele în timpul exerciţiilor au roit printre spectatorî, nicî unul nu s'a plâns că a fost pişcat.

* * *

Penele de la coroana Principeluî de Galles. — La coroana Principeluî de Galles se poate vedea un mănunchiu de pene care sunt singurele pe tot pământul. Ele sunt luate de la o specie de pasăre a Paradisuluî, însă cea maî rară, anume «Feriwah».

Valoarea extraordinară a penelor reese şi din faptul că pasărea nu se găseşte de cât în locurile cele maî primejdioase din India. Pasărea a fost prinsă de vânători care au trimis'o vie la Londra, unde a fost preparată.

* * *

Cultura cocoşuluì în America de sud. — ,,Erythroxilus Coca" se cultivă pe o scară întinsă în America de sud. Foile se întrebuinţează de locuitorî ca intremător. Numaî Bolivia produce anual 7,500,000 livre de foî uscate de coca ; Perul 15 milioane, iar Brazilia şi republica Argentina, fie-care o cantitate dublă ca aceea a acestor două State.

* * *

O fermă de struţî la Londra. — Se observă la Londra, în Aquarium, o fermă de struţî în miniatură, întreţinută de societatea ,,Ostrich Company" din California meridională care, sunt 15 anî de atuncî, importă în California struţî din Africa şi îî creşte cu mare succes. Păsările care figurează în Aquarium sunt înalte de 7 până la 10 picioare; greutatea lor este de 300 livre şi vârsta de 12 anî. Femeile şi puiî sunt brunî, pe când sexul bărbătesc foarte negri. Compania despre care este vorba a obţinut 450 struţî din 32 păsări care le importaseră acum 15 anî. Fiecare pasăre produce aproape 275 francî pe an pe când cheltuiala revine numaî la câţiva banî pe săptămână. Această industrie dă decî profiturî considerabile şi ea se va întinde în Noul-Continent.

N. Vât.

ALASKA

Iată ce scrie o revistă americană despre Alaska :

Alaska are o întindere de 590.884 mile pătrate ; este de două orî maî mare de cât imperiul german ; este de treisprezece orî maî mare decât New-York ; are loc destul spre a se zidi 500 oraşe ca Rohde-Island.

Alaska a fost cumpărată de la Rusia cu 7.200 000 de dolarî. Cu aurul şi argintul eî şi-a plătit de douăzecî orî valoarea cumpărăreî eî. Aproape aceiaşî sumă a plătit în peşte şi vânat.

Alaska are maî mult aur decât California, maî mulţî cărbunî decât Pensilvania şi maî mult cositor decât Mihigkan şi Arizona.

Are multe şi bogate mine de fier, carî în nicî un alt loc al Americeî nu se găsesc.

Alaska se află la aceeaşî zonă cu Suedia, Norvegia Finlanda.

In fine Alaska este Eldoradul Norduluî.

Gh. Con.

TOŢI ABONAŢII LA

„ZIARUL CALATORIILOR"

Participă, cu începere de azi la următoarele mari şi de valoare premii:

1) **Un elegant pat de fier** pentru copil, cumpărat de la cunoscuta casă «Industria metalică Marcu», Bulevardul Elisabeta, No. 5. 2) **Una puşcă fină de vânătoare** cu două ţevi, cal. 12, din vechia şi renumita fabrică «Pieper-Bayard». 3) **Un pistol automat de buzunar**, Pieper Bayard, modelul cel mai nou, fiind de calibru mare, 7.65, însă format redus, foarte portativ. 4) **Una carabină de mare precisie**, calibru 22, Pieper Bayard, semi-automatică.

Toate aceste 3 arme sunt cumpărate de la marele magazin B. D. Zisman, Victoriei, 44, furnizorul Curţei Regale.

5) **Un gramofon perfecţionat**. 6) **Una mandolină**, din lemn de palisandru, ornată cu sidef, cumpărate de la marele magazin de muzică Jean Feder, calea Victoriei, No. 54.

7) **Un frumos vas** pentru fructe sau mezeluri şi **o frumoasă tavă**, ambele argintate, cumpărate de la vechiul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bd. Elisabeta, 9 bis.

8) **Un ceasornic de biurou**, lucrat artistic în marmură şi bronz. 9) **Un frumos ceasornic** în cutie, pentru voiaj cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Schmith şi Stratulat, calea Victoriei, No. 53.

10) **O frumoasă pendulă** de voiaj care se întoarce la opt zile. 11) **Patru pahare pentru ceaiu**, cu scăunelele lor de argint de China, cumpărate de la cunoscutul magazin «Ceasornicăria Colţei», str. Colţei, No. 31.

12) **Şease cămăşi bărbăteşti** de zi, de zefir sau albe, cu piepţi de olandă, după alegere şi măsură, cari se vor lucra de cunoscutul magazin de lingerie «La Patru sezoane», calea Victoriei, Pasagiul Maca, vis-à-vis de poliţie.

13) **O duzină cremă «Flora»**. 14) **O duzină săpun «Flora»**. 15) **O duzină pudră «Flora»**.

16) **Şease frumoase gente** pentru dame. 17) **Şease linguriţe** de dulceaţă. 18) **Zece linguri** pentru masă. 19) **Zece furculiţe** pentru masă.

20) **Zece plachete argintate**, reprezentând fotografiile M. S. Regelui şi Reginei, comandate anume pentru premii.

Preţul abonamentului: Pentru un an lei 2.60

Spre a participa la aceste premii, abonaţii pentru un an primesc 2 bonuri, iar cei pe 6 luni 1 bon.

CATRE CITITORI

Anunţăm pe cititorii noştri că vom publica ori-ce articole interesante pri vitoare la călătorii sau vânători, în ţară sau străinătate, ce ne vor fi trimese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcţiunei **«Ziarului Călătoriilor»**, *strada Brezoianu, 11, Bucureşti.*

Anul XIII.—No. 770 5 Bani în toată țara 5 Miercuri, 15 Februarrie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația
No. 11,—STRADA BREZOIANU—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

PENTRU PUȚIN CINABRU. — (Vezi pag. 5544).

PENTRU PUȚIN CINABRU

La sgomutotul făcut de ușe care se deschise, inginerul Bergeon se întoarse și văzu o figură care îi era necunoscută.

Judecând după trăsăturile sale aspre și bronzate, cel care se prezintase părea a fi un spaniol, cum se găsesc atâția în jurul minelor, în America de Sud.

O cingătoare plină cu cartușe îi înlănțuia talia, iar pe umăr purta o pușcă.

— Bună ziua, senior! zise acesta scoțându-și pălăria.

— Bună ziua, răspunse inginerul. Ce cauți aci?

— Am aflat că de curând aŭ sosit aci doui streinî, în minele din San-Felice și cum știŭ că convoiurile aduc totdeauna proviziunî și cum eŭ am nevoe de multe lucrurî, am venit să'mî dațî ceva, cu banî bine înțeles.

Inginerul era inițiat în obiceiurile acelor ținuturî, astfel că nu fu mirat de loc.

— Nu avem prea multe proviziunî dar tot putem să'țî dăm ceva. De ce lucrurî anume aî nevoe?

— Rachiu, tutun și munițiunî, răspunse necunoscutul. Trăind multă vreme în pădurî, ajungî să'țî lipsească necesarul, continuă el cu un râs care suna fals.

— Locuești de multă vreme pe aci, întrebă inginerul?

— De maî multe lunî. Mă numesc Esteban Montera.

— Eștî spaniol, fără îndoială?

— Spaniol. Am lucrat înainte la San-Felice, dar eŭ sunt prea independent pentru a putea lucra în mine și mi-am reluat viața mea vagabondă prin pădurî. Libertatea în aer liber, iată ce'mî trebue.

Bergeon cunoștea acest gen de aventurierî periculoșî de aceia se grăbi să'î dea o însemnare cu care să se prezinte la casa vecină de unde i se va da tot ce ceruse.

Spaniolul salutând și mulțumind era gata să plece când de afară se auzi o voce veselă strigând:

,,Bergeon, Bergeon! Unde ești să'ți spun o veste bună!"

Și ca o bombă, un tânăr de vre-o 30 de ani, năvăli în cameră.

— Iată, zise el, desfăcând batista și arătând conținutul, câte-va bucățî de pământ roșiatec.

Vezî? Ne surâde bogăția.

Vimet era așa de transportat că nu observă semnele pe care i le făcea inginerul să tacă.

,,Da, continuă el, bătrânul negru Pedro Jose l'a descoperit".

De odată observă pe Montera. Se opri scurt și cu privirea întrebă pe prietenul săŭ. Acesta ridică din umerî în semn de supărare.

Aventurierul salutând se adresă luî Bergeon:

,,Mulțumesc, senior. Mă duc să'mî iaŭ proviziile și mă reîntorc în pădurî. Adio!

— Cine e omul acesta?

— Știŭ eŭ! Unul anume Esteban Montera care mi-a cerut rachiu, tutun și cartușe. Imî pare răŭ că aî vorbit înaintea luî.

— Eî, ce vreî, eram așa de transportat că nicî nu maî știam ce era în jurul meŭ.

— Bine, dar e supărător ca acest Esteban să fie în curent cu descoperirea ta.

. . . .

Montera părăsind campamentul porni spre pădurî în toată graba.

,,Ce dobitocî și inginerii ăștia! Și eŭ cunosc valoarea cinabruluî și voî ști să fac pe bătrânul Pedro-Jose să vorbească".

Mersese multă vreme, soarele era sus când se opri de o dată. Zărise silueta bătrânuluî negru și atuncî se îndreptă spre el.

— Aî pescuit destul pește? întrebă Esteban.

— Privește, senior! Și negrul arătă peștele pescuit. Montera luă câțî-va și în schimb îî oferi rachiu. Ochiî luî Pedro-Jose străluciră de o flacără sălbatecă. Esteban atinsese partea sa slabă, pasiunea alcooluluî.

Târgul făcut, ceî doui oamenî porniră spre casa luî Montera. Pe drum Esteban deschise vorba asupra bucăților de pământ roșu găsit de el. Dar negru nu voi să dea nicî o deslușire. Atuncî Esteban, furios, scoase o sfoară care îî atârna la centură și se aruncă asupra negruluî.

O luptă teribilă se încinse între amândouî, dar aventurierul fu maî puternic și într'o clipă negrul fu legat cobză. In urmă îl duse pe umerî până la el acasă și aci scoborând spre râu îl aruncă într'o barcă în care se urcă și el și porni în largul apeî.

,,Acum putem vorbi. Dacă nu voeștî să răspunzî nimic, te arunc în apă și știî ce te așteaptă.

Pedro scoase un strigăt de groază.

,,Nu, nu, senior, uită el, voî vorbi, voî spune tot ce știŭ. Dar aî milă de mine!

,,Fie, strigă Montera. Iți las viața dacă îmî daî desluşirile necesare. Vorbește!"

Pedro spuse tot ce știa și Esteban după ce află secretul negruluî îî zise, desfăcându-î sforile care îl lega:

,,Ți-am promis viața, mă țin de vorbă".

Dar maî înainte ca nenorocitul să aibă vreme să'și desfacă de tot fringhiile care îl țineaŭ, Montera îî dete un brâncî. Pedro-Jose dând un strigăt teribil, se afundă în apă.

El reapăru la suprafața apeî și se agăță cu disperare de luntre, în vreme ce privirea sa plină de groază se îndrepta spre douî rechinî ce se apropiaŭ. Dar Esteban ridică lopata și cu o lovitură puternică făcu pe negru să scape marginea luntreî. Acesta se scufundă din noŭ. Rechiniî se repeziră după el și apa se coloră cu o lungă dâră de sânge.

. . . .

La două-zecî și cincî mile depărtare cursul apeî făcea o curbă și valurile sale scăldaŭ poalele uneî stâncî gigantice în vârful căreia se zăreaŭ straturî suprapuse de pământ roșiatic.

In fața acesteî stâncî Esteban se opri a doua zi cu barca sa. O potecă șerpuită care formase o scară rudimentară se deschidea înaintea luî. El începu să o urce în grabă. In fine ajunse în vârful stânceî. Dar straturile roșiatice eraŭ la o înălțime de 2 metri de aci. Nu era alt mijloc să le ajungă de cât să se urce prin ajutorul unuî arbore ale căruî crăcî se întindeaŭ în gol.

Esteban aruncă fringhia care nu'l părăsea nicî odată și făcând un ochiŭ îl agăță de o cracă a arboreluî. Căpătâiul cel-l'alt și-l legă solid de mână și începu să se urce. Dar de odată un trosnet sinistru îl făcu să înțeleagă cu groază că craca pomuluî se rupsese și el cădea în prăpastie. Un moment încercă să se agațe de stâncă cu mâinile, dar nu avu puterea și corpul săŭ se rostogoli până jos, unde se sdrobi de stâncî.

O barcă cu aburî se apropia condusă de douî oamenî, inginerii Bergeon și Vimet, venițî și eî în recunoașterea pământuluî care făgăduia bogățiî.

Eî găsiră corpul neînsuflețit al aventurieruluî.

,,Nu e vre-o perdere mare" acesta fu singurul discurs funebru ținut spanioluluî.

C. Arg.

Obiceiurî: în Congo și în Australia

Canibalismul înlătură îngroparea morților

Fetișismul este religiunea cea maî răspândită la Congolezî. Fetișul e zeul lor și luî i se atribue toate faptele supraomeneștî. Moartea îî este atribuită luî.

Practicarea canibalismuluî, răspândită de mult timp în Congul de Sus, a înlăturat mult ceremoniile funebre; aci morțiî sunt mâncațî în comun, afară de șefî; aceștia sunt îngropațî cu diferite obiecte trebuitoare și o mare cantitate de pânză, de mărgăritare și alte giuvaerurî. Toate aceste obiecte sunt sparte, deșirate, fie pentru a le face să moară și ele și a le asigura astfel trecerea în lumea spiritelor, fie pentru ca trecătoriî, văzându-le pe mormântul unde sunt așezate, să nu se agațe de ele.

Adesea orî sunt tăiațî și sclaviî și înmormântațî împreună cu șeful, pentru ca el să se bucure încă de serviciile lor și pe lumea cealaltă. Un obiceiŭ, asemenea foarte răspândit, consistă în a usca corpul mortuluî la un mic foc și a-l îngropa în coliba unde și-a petrecut viața.